

Urząd Statystyczny w Krakowie Statistical Office in Kraków

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
W 2016 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP
IN 2016**

Maj 2017 May

Zespół redakcyjny:
Editorial board:

Przewodniczący
President

Agnieszka Chochorowska

Członkowie
Members

Tomasz Brzdąk, Katarzyna Janik,
Anna Kosiorowska, Marcin Marosz,
Michał Misygar, Arkadiusz Mizdrak,
Anna Nowak, Krzysztof Perkiewicz,
Marek Skuciński, Klaudia Truchan,
Monika Wałaszek

Sekretarz
Secretary

Monika Wałaszek

Tłumaczenie
Translation

Marek Skuciński

Skład komputerowy i wykresy
Typesetting and graphs

Marcin Marosz
Marek Skuciński

Projekt okładki
Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

Druk
Printing

Zakład Wydawnictw Statystycznych
w Warszawie
*Statistical Publishing Establishment in
Warsaw*

ISSN 2084-7149

Przy publikowaniu danych US prosimy o
podanie źródła
*When publishing SO data please indicator
source*

Publikacja dostępna w Internecie
Publication available at the website

krakow.stat.gov.pl

Przedmowa

Szanowni Państwo,

Przekazujemy Państwu szóstą edycję *Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego*. Opracowanie zostało przygotowane przez zespół pracowników Małopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Krakowie.

Raport zawiera analizy i porównania zjawisk społeczno-gospodarczych zachodzących na terenie województwa małopolskiego zaprezentowane na tle całej Polski, w kilku ostatnich latach, ze szczególnym uwzględnieniem m.in. zagadnień demograficznych, rynku pracy, opieki społecznej, czy zasobów mieszkaniowych.

Dane zawarte w raporcie zaprezentowano zarówno na poziomie NTS-2, ale także na poziomie podregionów i powiatów, ukazując ich zróżnicowanie w obrębie samego województwa małopolskiego.

W tabelarycznej części opracowania zamieszczono porównawcze zestawienie wybranych danych i wskaźników dotyczących województwa małopolskiego.

Mam nadzieję, że publikacja będzie kompendium wiedzy o województwie małopolskim dla przedsiębiorców, urzędników, pracowników naukowych, studentów i wszystkich odbiorców, którzy o naszym regionie chcą wiedzieć więcej.

D y r e k t o r

Urzędu Statystycznego w Krakowie

Agnieszka Chochorowska

Kraków, maj 2017

Preface

Dear Readers,

We are pleased to present you sixth edition of the Report on socio-economic situation in Małopolskie Voivodship. The report was prepared by the team of specialists from Małopolska Regional Studies Centre of the Statistical Office in Kraków.

The report includes analyses and comparisons of the socio-economic processes occurring in the voivodship, shown in the countrywide context in the last few years, with the special consideration of i.a. demographic issues, labour market, social welfare, agriculture, industry and dwelling stocks.

The data included in the report were presented both at the NTS-2 level but also at the sub-regional and powiat level as well, showing their diversity within the Małopolskie voivodship.

The tabular part of the report includes comparison of selected data and indicators on the Małopolskie voivodship.

I hope that the publication will be a compendium of knowledge about the Małopolskie Voivodship for entrepreneurs, officials, academics, students and all those who want to know more about our region.

Director

of the **Statistical Office in Kraków**

Agnieszka Chochorowska

Kraków, May 2017

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Uwagi ogólne
PODSTAWOWE TENDENCJE
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA
LUDNOŚĆ
RYNEK PRACY
WYNAGRODZENIA
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE
CENY
ROLNICTWO
PRZEMYSŁ
BUDOWNICTWO
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
RYNEK WEWNĘTRZNY
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW
NAKŁADY INWESTYCYJNE

CONTENTS

	Str. Page
<i>Preface</i>	3
<i>General notes</i>	10
<i>BASIC TRENDS</i>	15
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	19
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	20
<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	23
<i>POPULATION</i>	24
<i>LABOUR MARKET</i>	31
<i>WAGES AND SALARIES</i>	46
<i>SOCIAL BENEFITS</i>	49
<i>PRICES</i>	54
<i>AGRICULTURE</i>	59
<i>INDUSTRY</i>	67
<i>CONSTRUCTION</i>	72
<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	79
<i>INTERNAL MARKET</i>	81
<i>FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES</i>	84
<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	87

SPIS TABLIC

Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2016 r.
Ludność na podstawie bilansów
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Przeciętne miesięczne zatrudnienia w sek- torze przedsiębiorstw w województwie małopolskim
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie małopolskim
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

LIST OF TABLES

	Nr No.	Str. Page
<i>Selected data for voivodship and Poland in 2016</i>	1	19
<i>Population based on balances</i>	2	25
<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	3	28
<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	4	31
<i>Average monthly paid employment in the enterprise sector in małopolskie voivodship</i>	5	32
<i>Registered unemployed and unemployment rate</i>	6	33
<i>Registered unemployed and unemployment rate in małopolskie voivodship</i>	7	37
<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	8	40
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	9	46

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in małopolskie voivodship</i>	10	47
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	11	49
Świadczenia społeczne w województwie małopolskim	<i>Social benefits in małopolskie voivodship</i>	12	50
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	13	54
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie małopolskim	<i>Price indices of consumer goods and services in małopolskie voivodship</i>	14	56
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	15	57
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	16	59
Przemysł	<i>Industry</i>	17	67
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie małopolskim	<i>Indices of sold production of industry in małopolskie voivodship</i>	18	69
Budownictwo	<i>Construction</i>	19	72
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie małopolskim	<i>Indices of construction and assembly production in małopolskie voivodship</i>	20	73
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	21	75
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie małopolskim	<i>Dwellings completed in małopolskie voivodship</i>	22	78
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie małopolskim	<i>Dwellings for which permits have been issued in małopolskie voivodship</i>	23	79
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	24	81
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie małopolskim	<i>Indices of retail sale in małopolskie voivodship</i>	25	83
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises ..</i>	26	86
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	27	87

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2016 r.
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2016 r.
Stopa bezrobocia według BAEL w 2016 r.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2016 r.
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2016 r.
Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

LIST OF GRAPHS

	Nr No.	Str. Page
<i>Natural increase per 1000 population in 2016.....</i>	1	20
<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population in 2016.....</i>	2	20
<i>Employment rate by LFS in 2016</i>	3	20
<i>Unemployment rate by LFS in 2016</i>	4	21
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2016</i>	5	21
<i>Increase of prices of consumer goods and services in 2016.....</i>	6	21
<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2016</i>	7	21
<i>Dwellings completed in 2016.....</i>	8	22

		Nr No.	Str. Page
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2016 r.	<i>Net turnover profitability rate in enterprises in 2016.....</i>	9	22
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2016 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2016.....</i>	10	22
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population</i>	11	26
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie małopolskim według powiatów w 2016 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in małopolskie voivodship by powiats in 2016</i>	12	27
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population</i>	13	29
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie małopolskim według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population in małopolskie voivodship by subregions and powiats in the period in 2015</i>	14	29
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	31
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	16	32
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	17	35
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	35
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	36
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	20	37
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie małopolskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Unemployment rate in małopolskie voivodship by subregions and powiats in 2016.....</i>	21	38
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter.....</i>	22	40
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate.....</i>	23	41
Struktura pracujących według wieku w województwie małopolskim w IV kwartale ...	<i>Structure of employed persons by age in małopolskie voivodship in the 4th quarter .</i>	24	42
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate</i>	25	42
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie małopolskim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in małopolskie voivodship in the 4th quarter.....</i>	26	43
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2015 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in in the 4th quarter of 2015.....</i>	27	44
Stopa bezrobocia	<i>Unemployment rate</i>	28	44
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących.....	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons</i>	29	45
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	30	46
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2015 r. w wybranych sekcjach	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2015in selected sections</i>	31	47
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	32	52

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	33	52
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	34	55
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie małopolskim w 2016 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in małopolskie voivodship in 2016</i>	35	57
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land ...</i>	36	61
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>	37	61
Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi)	<i>Indices of procurement of basic(including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	38	62
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej	<i>Indices of procurement of total animals for slaughter (in terms of meat, including fats) in post-slaughter hot weight</i>	39	63
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	40	63
Ceny produktów rolnych w skupie	<i>Procurement prices of agricultural products...</i>	41	64
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>	42	65
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry</i>	43	68
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2016 r.	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2016</i>	44	68
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	45	70
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007.....	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections</i>	46	71
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	<i>Indices of sold production of construction</i>	47	73
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>Indices of construction and assembly production</i>	48	73
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD.....	<i>Structure of construction and assembly production by divisions (PKD)</i>	49	74
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	50	74
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	51	76
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	52	76
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ...	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	53	76
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie małopolskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Dwellings completed in małopolskie voivodship by subregions and powiats in 2016</i>	54	77
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	55	78
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	56	79

		Nr <i>No.</i>	Str. <i>Page</i>
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	57	80
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	58	82
Udział (w %) liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share (in %) of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	59	84
Udział (w %) przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share (in %) of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	60	84
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	61	85
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	62	85
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem	<i>Indices of total investment outlays</i>	63	87
Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe	<i>Structure of investments outlays for fixed assets</i>	64	89
ANEKS	APPENDIX		
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM	<i>SELECTED DATA ON MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>	I	90
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS</i>	II	94

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2016 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 z późniejszymi zmianami), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 XII 2016.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885 with later amendments) to replace the formerly applied PKD 2004/ NACE Rev. 1.1.*

3. *The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as to administrative division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity production and service, on their own-account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

- 1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*
- 2) ***sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*
- 3) ***financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.*

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane za 2010 r. z zakresu: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, plonów ziemniaków oraz pogłowia zwierząt gospodarski zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2016 r. – z lat 2015 i 2016;

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku: produkcji sprzedanej przemysłu:

- ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) w 2005 r.,
- ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,

10. Information relating to the *enterprise sector* is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Since 2010 agricultural surveys do not include holders of agricultural land not conducting any agricultural activities and the holders of agricultural land with an area of less than 1 ha conducting activities on a small scale (determined by the appropriate thresholds); therefore data for 2010 concerning: land use, sown area, yields and livestock have been corrected compared with the ones published in a previous edition of the Report.

12. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2016 – the prices from 2015 and 2016, are assumed;

12. Constant prices were adopted as follows: sold production of industry:

- 2000 constant prices (2000 average current prices) in 2005,
- 2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006-2010,

- ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

- 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing *per capita* data (1000 population, etc.) as of the end of the year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.

15. Some data are provisional and may change in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje <i>sections</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	<i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
<i>Manufacture of metal products</i>	<i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem

Budowa budynków	i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.	18. <i>Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.</i>

ZNAKI UMOWNE

Kreska (-)	– zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;</i>
(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (•)	– zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 16 na str. 12. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 16 on page 12.</i>
„W tym” „Of which”	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Znak *	– dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>

SYMBOLS

SKRÓTY

zł	– złoty
zl	<i>zloty</i>
tys.	– tysiąc
thous.	<i>thousand</i>
mln	– milion
	<i>million</i>
g	– gram
	<i>gram</i>
kg	– kilogram
	<i>kilogram</i>
t	– tona
	<i>tonne</i>
dt	– decytona
	<i>deciton</i>
l	– litr
	<i>litre</i>

ABBREVIATIONS

ha	– hektar
	<i>hectare</i>
m ²	– metr kwadratowy
	<i>square metre</i>
m ³	– metr sześcienny
	<i>cubic metre</i>
km ²	– kilometr kwadratowy
	<i>square kilometre</i>
kpl.	– komplet
	<i>set</i>
szt.	– sztuka
pcs	<i>piece</i>
p.proc.	– punkt procentowy
	<i>percentage point</i>
PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności
	<i>NACE classification</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

W województwie małopolskim na przestrzeni kilku ubiegłych lat liczba **ludności** stale wzrasta. Województwo małopolskie w dniu 31 grudnia 2016 r. liczyło 3382,3 tys. osób (o 9,6 tys. mieszkańców więcej niż w 2015 r.). Na wzrost składał się zarówno dodatni przyrost naturalny wynoszący 1,7‰, jak i saldo migracji na pobyt stały wynoszące 1,1‰. Gęstość zaludnienia w województwie jest wyższa niż w kraju i wynosi 223 osoby na 1 km² (podczas gdy w Polsce – 123). W województwie w ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, ich odsetek w 2016 r. wyniósł 51,5%. Współczynnik małżeństw na przestrzeni ostatnich lat systematycznie malał, nie uległ zmianie w 2015 r. wobec roku 2014, jednak w 2016 r. odnotowano wzrost do poziomu 5,3‰ wobec 5,2‰ w 2015 r. W roku 2016 odnotowano wzrost liczby urodzeń w stosunku do 2015 r. o 1,6 tys. (36,3 tys. wobec 34,7 tys.). W przeciwieństwie do roku poprzedniego, spadła liczba zgonów – o 0,7 tys. osób w 2016 r.

Na **rynku pracy** w województwie małopolskim, podobnie jak w Polsce odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. W 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wzrost ten wyniósł odpowiednio 4,5% w województwie małopolskim, dla Polski wzrost 2,8%. W końcu 2016 r., podobnie jak w 2015 r., zmniejszyła się o 19,3% liczba zarejestrowanych bezrobotnych jak i stopa bezrobocia (o 1,6 p. proc). Zmiany o tej samej tendencji, obserwowano w kraju, ponieważ stopa bezrobocia obniżyła się z poziomu 9,7% na koniec 2015 r. do 8,3% na koniec roku 2016. Dodatkowo na podstawie wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w IV kwartale 2016 r. w województwie małopolskim zaobserwowano, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wzrosła liczba pracujących o 10,7%. Odnotowano także spadek bezrobocia – zmniejszyła się liczba bezrobotnych (o 19 tys. osób), co pociągnęło za sobą spadek stopy bezrobocia (o 1,8 p. proc.). Zaobserwowano również wzrost liczby biernych zawodowo o 3,9%.

W obszarze **wynagrodzeń** w sektorze przedsiębiorstw w Polsce i w województwie w ostatnich latach odnotowuje się pozytywne zmiany. W 2016 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osiągnęło w województwie poziom 4065,97 zł, tj. wyższy o 4,9% niż rok wcześniej. Wzrost wynagrodzeń w stosunku do roku poprzedniego zaobserwowano we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw w województwie. Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto zanotowano w sekcji informacja i komunikacja (186,7% średniego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie). W 2016 r. odnotowano; zwiększenie się czasu przepracowanego w sektorze przedsiębiorstw (o 4,6% w stosunku do roku 2015) oraz wzrost średniego wynagrodzenia za godzinę pracy (o 4,7%). Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji informacja i komunikacja – 50,63 zł, a najniższe w sekcji: zakwaterowanie i gastronomia – 17,97 zł.

Świadczenia społeczne w województwie małopolskim z roku na rok otrzymywało coraz mniej świadczeniobiorców, jednak trend ten został odwrócony w analizowanym roku. W 2016 r. świadczenia otrzymywało przeciętnie o 0,4% więcej emerytów i rencistów w porównaniu z rokiem poprzednim (zarówno rolników indywidualnych, jak i osób pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS). W analizowanym roku odnotowano w Małopolsce wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty - której poziom brutto wyniósł 1975,40 zł w ZUS oraz 1146,98 zł w KRUS, plasując województwo małopolskie odpowiednio na szóstym oraz ostatnim miejscu w kraju pod względem wysokości świadczeń.

W 2016 r. w województwie nastąpił niewielki spadek **cen** towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w stosunku do roku 2015. W stosunku do roku poprzedniego ceny towarów i usług konsumpcyjnych zmniejszyły się o 0,4% (w kraju spadek 0,6%).

Rok 2015 r. w **rolnictwie** pod względem produkcji roślinnej był niekorzystny dla województwa małopolskiego. W województwie małopolskim w 2016 r. zwiększyło się pogłowie bydła, owiec i drobiu.

Analiza skupu produktów rolnych wskazała na spadek skupu ziarna pszenicy i żyta oraz żywca wołowego. Więcej niż w ubiegłym roku skupiono ziemniaków, mleka krowiego oraz drobiu. W 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano spadek cen większości produktów rolnych zarówno w skupie, jak i na targowiskach. Wzrost cen skupu zauważalny był w przypadku ziemniaków i żywca wieprzowego. Globalna produkcja rolnicza (w cenach stałych) spadła w województwie małopolskim w 2015 r. o 8,3% w stosunku do 2014 r. Zaobserwowano również spadek końcowej produkcji rolniczej o 10,2% i towarowej o 6,5%. Wpływ na zmniejszenie się produkcji końcowej miał spadek produkcji roślinnej i zwierzęcej (o 11,1% i 1,4% w stosunku do roku 2014).

W 2016 r. w województwie małopolskim nastąpił wzrost **produkcji sprzedanej przemysłu** o 2,3% w cenach stałych (w Polsce wzrost o 3,1% w stosunku do roku poprzedniego). Zanotowano również wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle o 2,7% w odniesieniu do roku poprzedniego (w kraju odpowiednio wzrost o 2,2%). Wydajność pracy w przemyśle w 2016 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w województwie małopolskim była o 0,4% niższa w cenach stałych niż przed rokiem (w kraju wzrosła o 1,0%).

W obszarze **budownictwa**, w roku 2016 odnotowano spadek produkcji sprzedanej w odniesieniu do roku poprzedniego o 11,6% (wobec spadku o 6,0% w Polsce). Wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w województwie była o 2,7% niższa niż przed rokiem (o 14,4% w Polsce). W omawianym okresie odnotowano spadek wartości produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w budownictwie o 12,3%.

W **budownictwie mieszkaniowym** na terenie województwa małopolskiego odnotowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania w 2016 r. o 19,0% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 11,2% w odniesieniu do 2014 r. (w kraju odpowiednio wzrost o 10,6% i 14,1%). W przeciągu 2016 r. zwiększyła się o 19,7% liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia, i o 53,2% w porównaniu z 2014 r. (w skali kraju nastąpił odpowiednio wzrost o 12,0% i 35,0%).

Sytuacja na **rynku wewnętrznym** w województwie małopolskim w 2016 r. uległa poprawie, w stosunku do roku poprzedniego wzrosła wartość sprzedaży detalicznej o 3,2% (głównie w kategorii Meble, RTV, AGD – wzrost o 34,8%). Wzrosła również o 4,8% sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych.

W 2016 r. w województwie odnotowano wzrost **wyniku finansowego** brutto przedsiębiorstw. Przychody z całokształtu działalności w odniesieniu do poprzedniego roku były wyższe o 4,7%, natomiast koszty ich uzyskania wzrosły o 4,8%, co przełożyło się na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów – w skali roku zwiększył się o 0,1 p. proc. do wysokości 94,8%. Nastąpił wzrost wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,9% w roku poprzednim do 5,2% w 2016 r.) oraz spadek wartości wskaźników rentowności obrotu brutto (z 5,3% w 2015 r. do 5,2% w 2016 r.) i netto (z 4,7% do 4,4%).

Po spadku nakładów **inwestycyjnych**, zanotowanym w roku 2013, oraz wzroście w latach 2014-2015, zaobserwowano ponowny spadek w roku 2016. W 2016 r. nakłady inwestycyjne w województwie były niższe o 9,0% w odniesieniu do roku poprzedzającego, a ich wartość wyniosła 7683,2 mln zł (w skali kraju nastąpił spadek o 11,4%). W ujęciu rocznym zwiększyła się liczba nowych inwestycji o 3,5%, przy jednoczesnym spadku ich wartości kosztorysowej o 10,4% w skali roku. Najwięcej nakładów inwestycyjnych na środki trwale przeznaczono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (55,5%), o 8,7 p. proc. większy udział niż w roku poprzednim. Inwestycje polegające na ulepszeniu (tj. przebudowie, rozbudowie, rekonstrukcji lub modernizacji) stanowiły 22,7% liczby wszystkich nowo rozpoczętych inwestycji w województwie, a ich wartość kosztorysowa stanowiła 31,5% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych w województwie.

BASIC TRENDS

In the past few years, **the population** of the malopolskie voivodship has been growing systematically. On 31 December 2016, malopolskie voivodship had population of 3382,6 thous. (about 9.6 thous. inhabitants more than in 2015). To the increase, contributed both positive natural increase amounted to 1.7‰ and total net migration amounted to 1,1‰. The population density in the voivodship was higher than in the country and accounted for 223 people per 1 km² (while in Poland – 123). Among the inhabitants of the malopolskie voivodship there were slightly more women than men, their share in 2016 amounted to 51.5%. The rate of marriages contracted in recent years has been steadily decreasing, remains unchanged in 2015 compared to 2014, but increased in 2016 to a level of 5.3‰ compared to 5,2‰ in 2015. In 2016 there was an increase in births compared to 2015 by 1,6 thous (36,3 thous compared to 34,7 thous). Unlike in previous year, there was an increase of the number of deaths – by 0,7 thous. in 2016.

On the **labour market** in malopolskie voivodship, as in Poland, there was an increase in the average paid employment in the enterprise sector in recent years. In 2016, in comparison to the previous year, this growth amounted to 4.5% in the malopolskie voivodship and to 2.8% in Poland. At the end of 2016, similar to 2015, decreased both the number of registered unemployed persons (by 19.3%) and registered unemployment rate (by 1.6 pp). The same trend was observed in the country because unemployment rate declined from the level of 9.7% to 8.3%. The results of the Labour Force Survey (LFS) in the 4th quarter of 2016 in the malopolskie voivodship showed a 10.7% increase of number of employed in comparison to the same period of the previous year. There was also a decline in a number of unemployed persons (by 19 thous. people), which led to decrease in the unemployment rate (by 1.8 pp). There was also a 3.9% increase in the number of economically inactive persons.

In the area of **salaries in the enterprise sector** both in Poland and in the voivodship positive changes appeared in recent years. In 2016, the average monthly gross wages and salaries in the voivodship reached a level of 4065,97 zł (4.9% increase compared to 2015). Wages growth was observed in 2016 in every sections of the enterprise sector in the voivodship. The highest average monthly gross wages and salaries were recorded in the information and communication (186.7% of the average wage in the corporate sector in the voivodship). In 2016 there was an increase of time worked in the enterprise sector and increase of the average wage per hour of work was maintained (4.6% and 4.7% compared to 2015). The highest wages per hour of work were received by employed in the information and communication – 50.63 zł, and the lowest in accommodation and catering – 17.97 zł.

Social benefits in the malopolskie voivodship were received by less benefit recipients in recent years, but this trend was reversed in the reviewed period. In 2016, retirement pay and pension benefits were received by 0.4% people more in comparison to the previous year (both benefits paid from Agricultural Social Security Fund (KRUS) and Social Insurance Institution (ZUS)). In the reviewed period, again, was observed an increase in the average monthly gross retirement pay and pensions - the monthly average was 1975,40 zł in ZUS and 1146.98 zł in the KRUS. In terms of the amount of benefits paid from the Social Insurance Institution, malopolskie voivodship took 6th place in the country but the same benefits received by farmers were the lowest in Poland.

In 2016, in the voivodship there was observed a little decline in the **prices** of goods and services than the one recorded in 2015. In comparison to the previous year, price index of consumer goods and services was 0.4% lower (in a country it was 0.6% lower).

The year 2016 in **agriculture** in terms of procurement of basic cereals was lower in volume compared to 2015. In 2016, in the voivodship increased the number of cattle, sheep and poultry was recorded. Analysis of procurement of agricultural output indicated a decrease in the volume

of wheat, rye and cattle. There was an increase in the procurement of potatoes, cow's milk and poultry. In 2016 compared to 2015 there was a decline in prices of most agricultural products both in procurement and marketplaces. There was recorded incline in prices of potatoes and pigs livestock. Gross agricultural output (in constant prices) decreased in the malopolskie voivodship in 2015 by 8.3% compared to 2014. There was also an 10.2% decrease in the final agricultural output and 6.5% in agricultural market output observed. The impact on the decrease in the final agricultural output was mainly due to increase of crop and animal output (by 11.1% and 1.4% in relation to 2014).

In 2016, in the malopolskie voivodship, sold production of **industry** increase by 2.3% in relation to the previous year (3.1% in the country). There was also an 2.7% increase in average paid employment in industry in relation to the previous year (in the country the 2.2% increase). Labour productivity, measured by the value of production sold per 1 employee, in the malopolskie voivodship was by 0.4% lower (in constant prices) than in previous year, in country increased by 1.0%.

In the **construction** industry in malopolska voivodship, there was an 11.6% decrease in the sold production of construction in relation to the previous year (in Poland an 6.0% decrease). The value of sold construction and assembly production in the voivodship was 2.7% lower than last year (14.4% lower in Poland). During this period, there was also an 12.3% decrease in the value of sold production of construction per 1 employee in the construction.

In 2016, in **residential construction** in the voivodship was recorded an increase in the number of completed dwellings by 19.0% compared to the previous year and by 11.2% in relation to 2014 (in the country an increase by 10.6% and 14.1%). Within 2016, the number of dwellings permissions granted increased by 19.7% and by 53.2% compared to 2014 (in Poland there was an increase by 12.0% and 35.0% respectively).

The situation on the **internal market** of the malopolskie voivodship in 2016 has improved, in comparison to the previous year retail sales growth by 3.2% , (mainly in trade in: furniture, electronics and home appliances – increase by 34,8%). There was also a 4.8% increase in wholesale in trade enterprise (current prices).

In 2016, in the voivodship there was an increase in gross **financial results** in enterprise recorded. Revenue from total activity in comparison to previous year increased by 4.7%, whereas costs of obtaining revenues increased by 4.8% what translated into deterioration of the cost level indicator – it inclined by 0.1 pp year to year to the level of 94.8%. There was also an increase in the gross turnover profitability rate from sales of products, goods and materials (from 4.9% in 2015 to 5.2% in 2016) and decrease in the gross turnover profitability rates (from 5.3% in 2015 to 5.2% in 2016) and decrease in the net turnover profitability rate (from 4.7% to 4.4%).

After decreases in **investment outlays** in 2013, increase in 2014-2015 years, there was recorded a renewed decrease in 2016. In 2016, investment outlays were 9.0% lower compared to 2015, and their value amounted to 7683.2 million zł (in the country decreased by 11.4%). The number of newly started investments was 3.5% higher than in a previous year, simultaneously their estimated cost was 10.4% lower. Most investments outlays on fixed assets were allocated to the machines, technical devices and instruments (55.5% share), 8.7 pp more than in the previous year. Investments on improvement (i.e. rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) accounted for 22.7% of all newly started investment in the voivodship, and their estimated value constituted 31.5% of total estimate value of all investments in progress in the voivodship.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2016 r.

Wyszczególnienie	Polska	woj. małopolskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	223
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,2	1,7
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności.....	0,0	1,1
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	56,2	56,0
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	52,8	53,1
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	6,2	5,2
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	4277,03	4065,97
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	2018,48	1975,40
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1182,83	1146,98
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2015=100) w %	99,4	99,6
Obsada bydła ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	41,3	33,3
Obsada trzody chlewnej ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	75,6	32,8
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	481695	454608
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	446107	367811
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,3	5,1
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1103	1097
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	24	17
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	81,6	84,8
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,0	94,8
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2014=100, ceny bieżące) w %	88,5	91,0
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2014 r. w zł	44686	39834

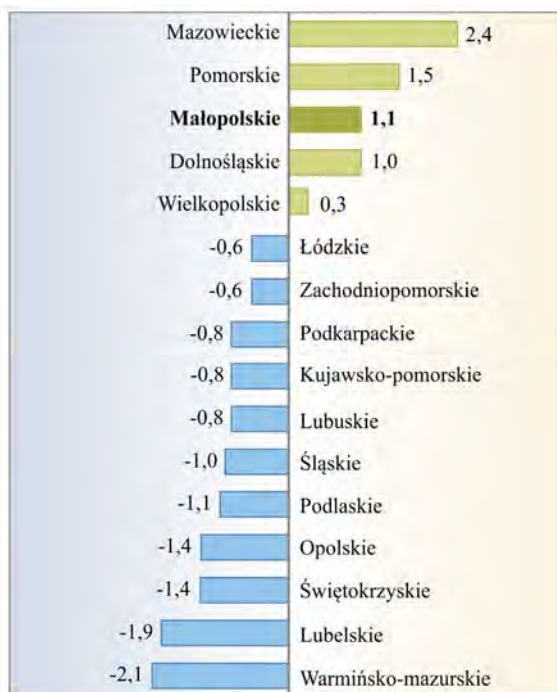
a Przeciętne w roku; b Dane nieostateczne.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

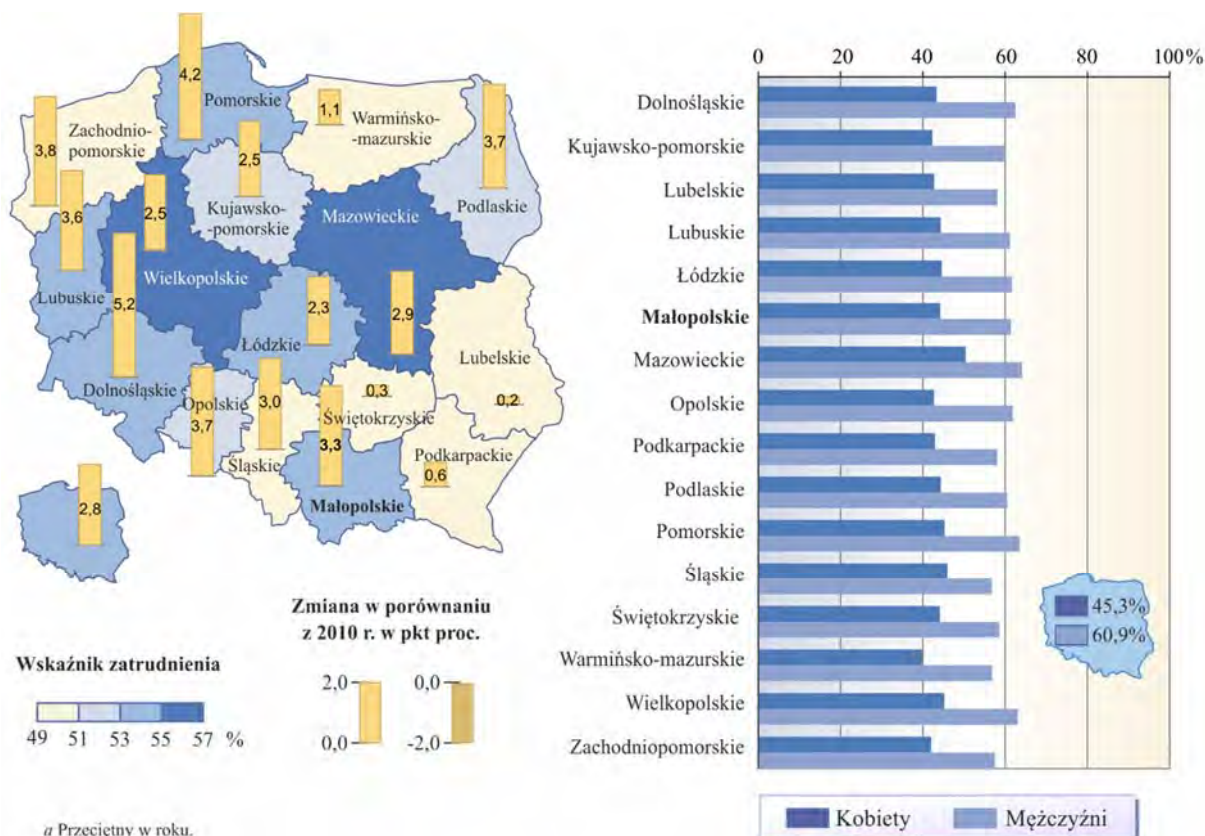
Wyk. 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2016 r.

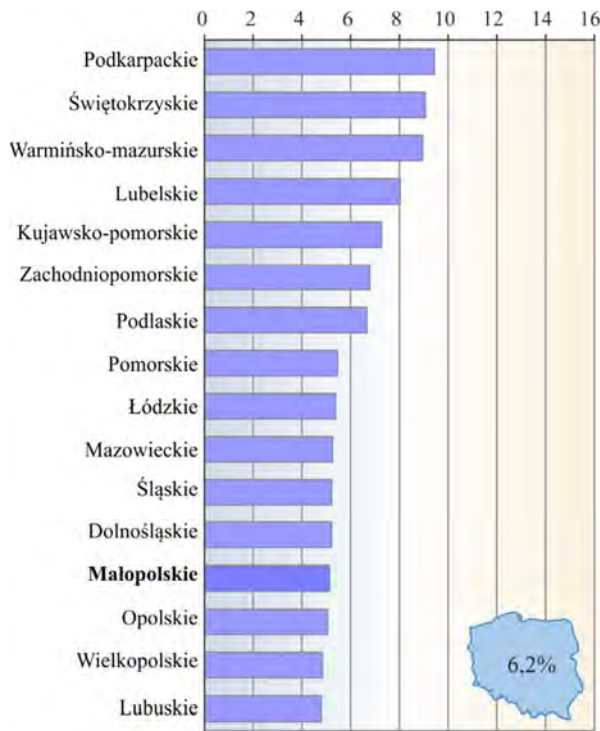
Wyk. 2. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2016 r.

Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2016 r.

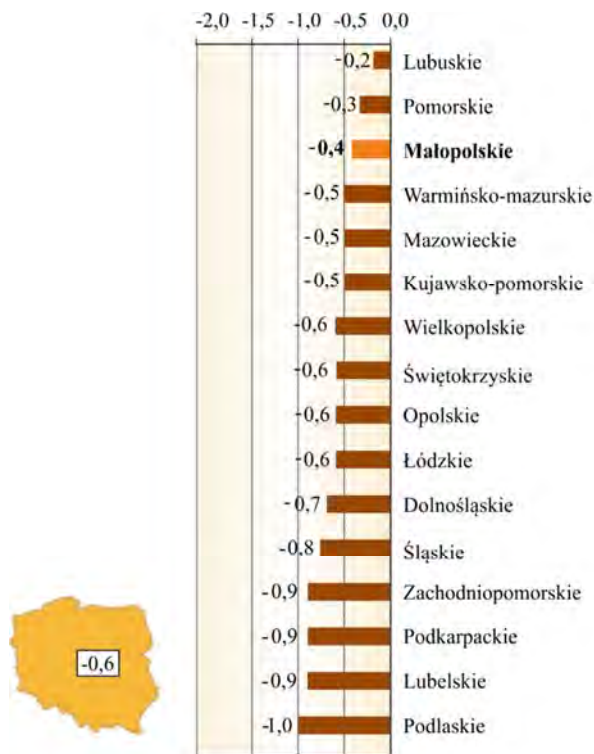

a Przeciętna w roku.

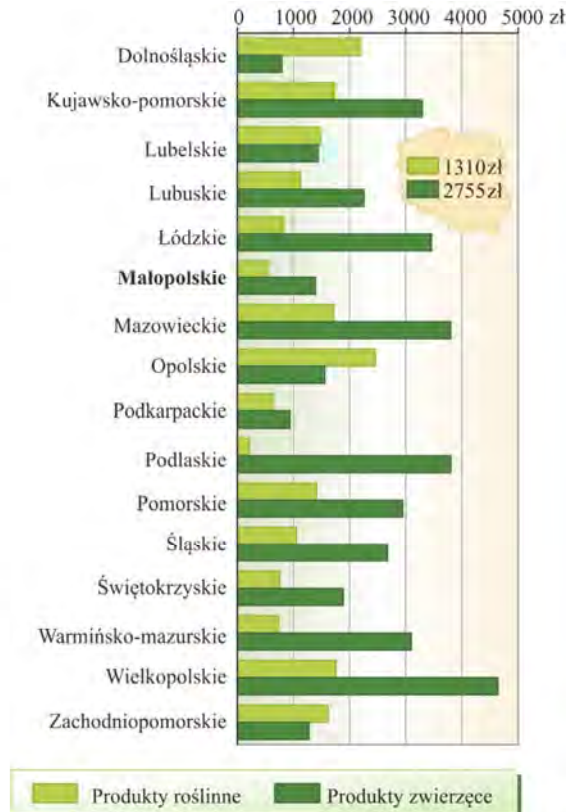
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.

Wyk. 6. Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2016 r.

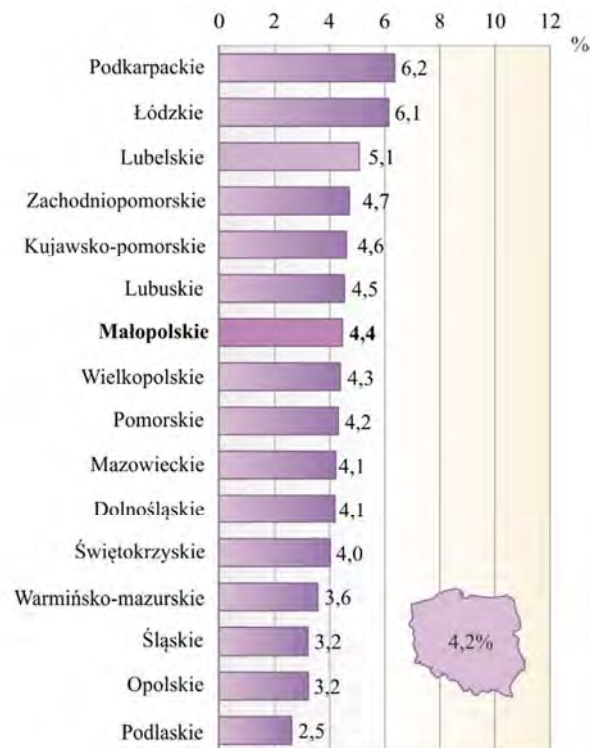
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2016 r.

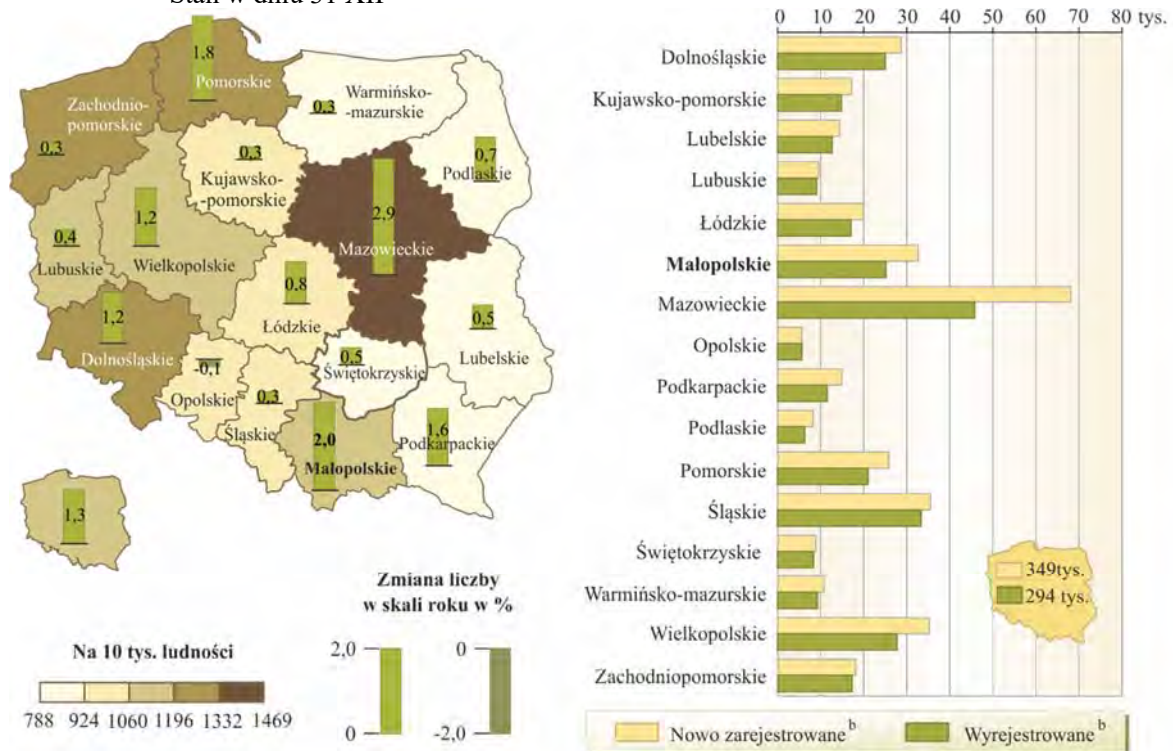
Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2016 r.

Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2016 r.
Stan w dniu 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

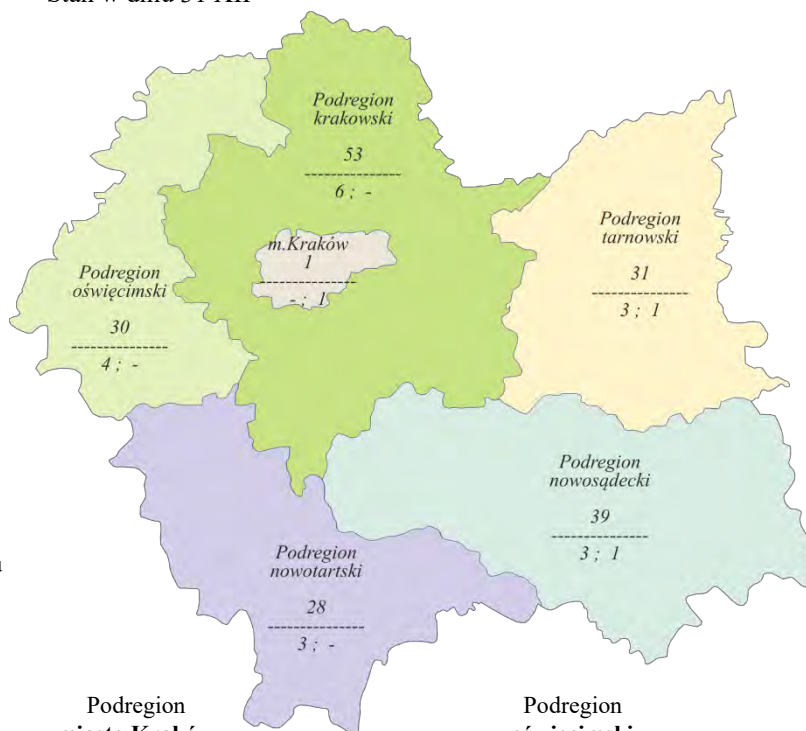
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

	Powierzchnia w ha
MAŁOPOLSKIE	1518279
podregiony:	
Krakowski	405410
m. Kraków	32685
Nowosądecki	352507
Nowotarski	263235
Oświęcimski	203969
Tarnowski	260473

	liczba gmin
	182
liczba powiatów	19 ; 3
	liczba miast na prawach powiatu

Podregion krakowski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
bocheński	-
krakowski	-
miechowski	-
myślenicki	-
proszowicki	-
wielicki	-

Podregion nowosądecki	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
gorlicki	Nowy Sącz
limanowski	-
nowosądecki	-

Podregion miasto Kraków	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
-	Kraków

Podregion nowotarski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
nowotarski	-
suski	-
tatrzański	-

Podregion oświęcimski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
chrzanowski	-
olkuski	-
oświęcimski	-
wadowicki	-

Podregion tarnowski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
brzeski	Tarnów
dąbrowski	-
tarnowski	-

Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. województwo małopolskie zajmowało powierzchnię 15183 km² (1518279 ha), co stanowi 4,9% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 XII 2016 r.) mieszkało 3382,3 tys. ludności, tj. 8,8% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 223 osoby. W miastach mieszkało 48,4% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

Już od szeregu lat w województwie małopolskim liczba ludności utrzymuje tendencję wzrostową. W 2016 r. liczba urodzeń była większa niż w 2015 r. W porównaniu do ubiegłego roku zmniejszyła się liczba zgonów. W województwie jak i w większości powiatów odnotowano dodatni przyrost naturalny. Ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały również było dodatnie.

*Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie (wyjątek stanowi 2015 r., w przypadku którego dla migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r.).*

*Prezentowane dane dotyczą ludności **faktycznie zamieszkałej** w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.*

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto:

– *wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. - według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.*

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono, jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności faktycznie zamieszkałej (wg stanu w dniu 30 VI)

Zgodnie z definicją ludności faktycznie zamieszkałej - województwo małopolskie w dniu 31 grudnia 2016 r. liczyło 3382,3 tys. osób (o 9,6 tys. mieszkańców więcej niż w 2015 r.). Struktura ludności według płci nie uległa większym zmianom. Większość stanowiły kobiety 1740,9 tys. (51,5%), mężczyzn było 1641,3 tys. (48,5%).

Nieznacznie zwiększyła się liczba ludności miejskiej (o 2,5 tys. w porównaniu do 2015 r.), i stanowiła ona 48,4 % ogółu ludności. Liczba ludności wiejskiej wzrosła w porównaniu do poprzedniego roku o 7,1 tys. Udział ludności województwa w ogóle ludności w Polsce wyniósł 8,8% (i nie zmienił się w porównaniu z danymi sprzed roku). Uplasowało to województwo małopolskie na czwartym miejscu w kraju. W Polsce, województwo mazowieckie, które zamieszkiwało – 5365,9

tys. osób okazało się najliczniejsze, natomiast województwo opolskie charakteryzuje się najmniej liczną populacją – 993,0 tys. osób.

Gęstość zaludnienia, czyli liczba osób przypadająca w województwie małopolskim na 1 km², wyniosła w omawianym okresie 223 osoby, wobec 123 przeciętnie w kraju. Wskaźnik ten wykazywał duże zróżnicowanie przestrzenne na terenie kraju – najniższy notowano w województwach: podlaskim i warmińsko-mazurskim po 59 osób, najwyższy zaś w województwie: śląskim 370 osób.

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Stan w dniu 30 VI w tys.	38517	38455	38427
w tym kobiety	19869	19847	19835
Miasta	23449	23203	23149
Wieś	15068	15252	15278
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	38530	38437	38433
na 1 km ²	123	123	123
w tym kobiety:			
w tysiącach	19877	19839	19840
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23429	23166	23129
w %	60,8	60,3	60,2
Wieś: w tysiącach	15101	15271	15304
w %	39,2	39,7	39,8
MAŁOPOLSKIE			
Stan w dniu 30 VI w tys.	3331	3371	3376
w tym kobiety	1714	1735	1738
Miasta	1640	1637	1635
Wieś	1691	1734	1741
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	3337	3373	3382
na 1 km ²	220	222	223
w tym kobiety:			
w tysiącach	1717	1736	1741
na 100 mężczyzn	106	106	106
Miasta: w tysiącach	1640	1635	1637
w %	49,2	48,5	48,4
Wieś: w tysiącach	1696	1738	1745
w %	50,8	51,5	51,6

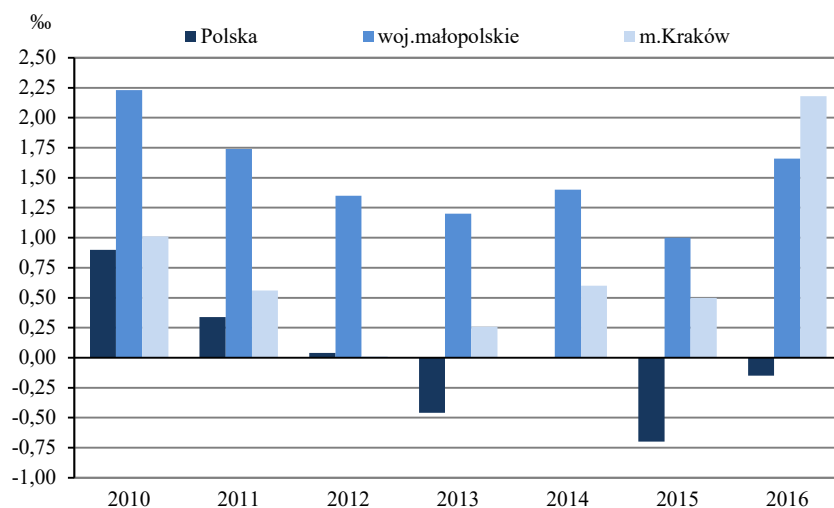
Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

W województwie małopolskim w okresie styczeń-grudzień 2016 r. zarejestrowano 36,3 tys. urodzeń żywych, tj. o 1,6 tys. więcej niż w tym samym okresie przed rokiem, i o 0,7 tys. mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. Spośród dzieci urodzonych w 2016 r. 51,5% stanowili chłopcy (18,7 tys.), dziewczynki natomiast 48,5% (17,6 tys.). Więcej dzieci urodziło się na terenach wiejskich (52,1%).

Współczynnik urodzeń żywych w 2016 r. w województwie małopolskim wyniósł 10,8‰ i był wyższy w stosunku do notowanego w 2015 r. (10,3‰). Analizując współczynnik urodzeń żywych w województwie małopolskim według powiatów w 2016 r. zaobserwowano najwyższe ich wartości w powiatach: limanowskim 12,6‰, nowosądeckim 12,4‰, myślenickim 12,3‰, najniższe zaś w powiatach: olkuskim 8,7‰, m.Tarnów 8,1‰. W Polsce ukształtował się na poziomie 10,0‰ i w skali roku był wyższy o 0,4 pkt..

Zgony obok urodzeń są jednym z czynników ruchu naturalnego, który ma wpływ na stan i strukturę ludności. W okresie styczeń-grudzień 2016 r. w województwie małopolskim zmarło 30,7 tys. osób (w tym 122 niemowlęta), tj. o 0,7 tys. osób mniej niż w tym samym okresie przed rokiem. **Współczynnik zgonów** w 2016 r. wyniósł 9,1‰ (w Polsce 10,0‰) i zmniejszył się w stosunku do 2015 r. o 0,2 pkt. W porównaniu do danych sprzed roku zmniejszyła się liczba zgonów w miastach o 0,6 tys., na terenach wiejskich ich liczba pozostała na niezmiennym poziomie.

Wyk. 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

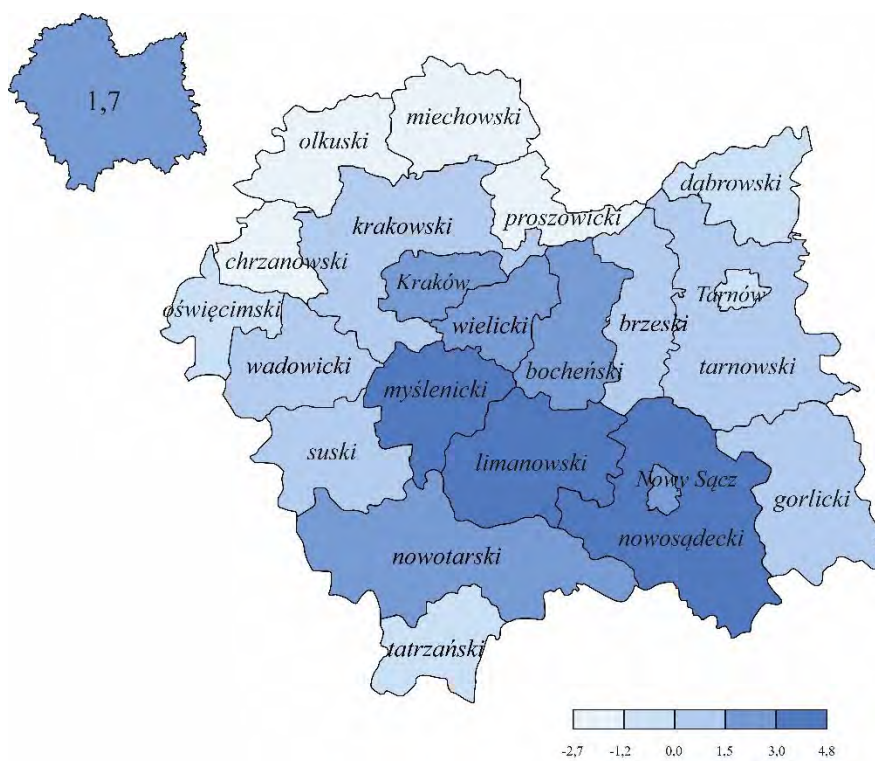

W województwie małopolskim w 2016 r. odnotowano dodatni **przyrost naturalny**. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie 5,6 tys., podczas gdy rok wcześniej wyniosła 3,3 tys., a w 2010 r. – 7,4 tys.

Współczynnik przyrostu naturalnego w 2016 r. osiągnął wartość 1,7‰ i był wyższy

od zanotowanego rok wcześniej o 0,7 pkt. Na terenach wiejskich wyniósł 2,1‰, w miastach był niższy - wyniósł 1,2‰. W przekroju terytorialnym najwyższą wartość osiągnął w województwie pomorskim 2,0‰. Najniższe zaś odnotowano w województwach: łódzkim - minus 3,0‰ i świętokrzyskim - minus 2,7‰. W 12 województwach osiągnął wartości ujemne. Omawiany współczynnik dla Polski w 2016 r. ukształtował się na poziomie minus 0,2‰.

Wyk. 12. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie małopolskim według powiatów w 2016 r.**

W 2016 r. w województwie małopolskim najwyższe współczynniki przyrostu naturalnego notowane były w powiatach zlokalizowanych w centralnej i wschodniej części województwa. Najwyższą wartość odnotowano w powiatach: nowosądeckim i limanowskim po 4,8‰ oraz myślenickim 4,0‰. Spośród miast na prawach powiatu najwyższy współczynnik przyrostu naturalnego odnotowano w Nowym Sączu 2,8‰. Najniższe współczynniki przyrostu naturalnego charakteryzowały

północno - zachodnią część województwa małopolskiego - powiat miechowski - minus 2,7‰ (w 2015 r. minus 4,5‰), chrzanowski minus 2,0‰ (w 2015 r. minus 1,9‰), olkuski minus 1,6‰ (w 2015 r. minus 2,1‰) oraz powiat proszowicki - minus 1,5‰ (w 2015 r. minus 1,8‰).

Kolejnym elementem ruchu naturalnego jest liczba zawieranych małżeństw. W roku 2016 odnotowano wzrost ich liczby. Wzrost liczby zawieranych małżeństw może mieć w przyszłości wpływ na wzrost liczby urodzeń. W województwie małopolskim urzędy stanu cywilnego zarejestrowały 18,0 tys. zawartych związków małżeńskich. Było to o 3,1% związków więcej niż przed rokiem, i o 11,7% mniej niż w roku 2010. Nieznacznie więcej związków małżeńskich zawarto na wsi (52,7% wszystkich nowo zawartych małżeństw w województwie) niż w miastach. **Współczynnik małżeństw** w 2016 r. osiągnął poziom 5,3‰, wzrósł wobec notowanego w 2015 r. o 0,01 pkt. Na terenach wiejskich osiągnął wartość 5,5‰, w miastach wyniósł 5,2‰. W ujęciu przestrzennym współczynnik małżeństw najwyższe wartości osiągał w powiatach: limanowskim 6,4‰ (wzrost w porównaniu do 2015 r. o 0,3 pkt.), suskim 6,1‰ (w 2015 r. 5,3‰), brzeskim 5,8‰ (spadek w porównaniu do 2015 r. o 0,1 pkt.), myślenickim 5,7‰ i gorlickim po 5,6‰, najniższe zaś w: mieście Tarnowie 4,5‰, w powiecie tatrzańskim i chrzanowskim po 4,7‰. Dla Polski współczynnik ten w 2016 r. wyniósł 5,0‰ i wzrósł w porównaniu do poprzedniego roku o 0,1 pkt..

Tabl. 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności.

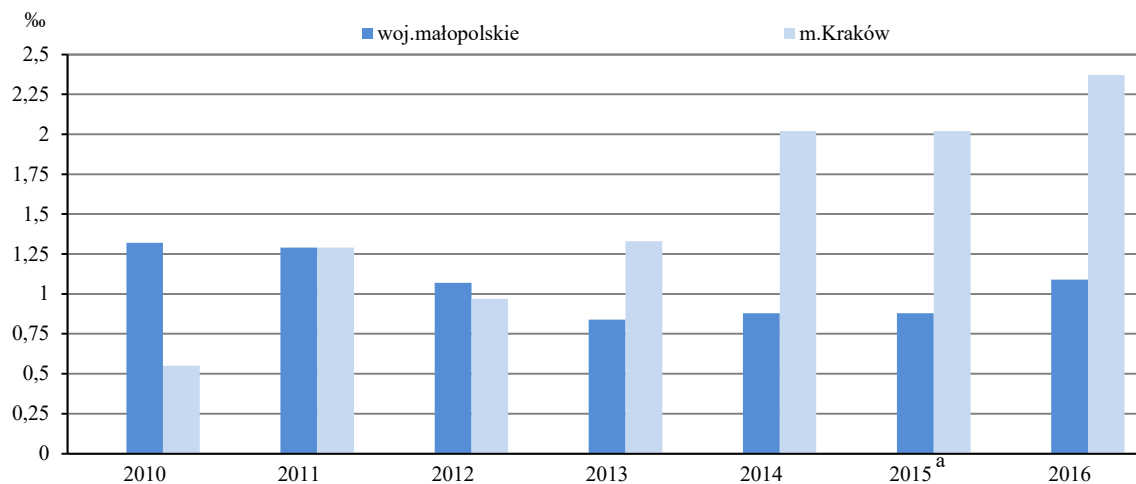
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Małżeństwa	5,9	4,9	5,0
Urodzenia żywe	10,7	9,6	10,0
Zgony	9,8	10,3	10,1
w tym niemowląt ^a	5,0	4,0	4,0
Przyrost naturalny ^b	0,9	-0,7	-0,2
Saldo migracji zagranicznych.....			
na pobyt stały	-0,1	-0,4 ^c	0,0
WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE			
Małżeństwa	6,1	5,2	5,3
Urodzenia żywe	11,1	10,3	10,8
Zgony	8,9	9,3	9,1
w tym niemowląt ^a	4,5	2,8	3,4
Przyrost naturalny ^b	2,2	1,0	1,7
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych			
na pobyt stały	1,3	0,9	1,1
w tym zagranicznych	0,2	-0,2 ^c	0,1
KRAKÓW			
Małżeństwa	5,4	4,9	5,3
Urodzenia żywe	10,4	10,5	11,6
Zgony	9,4	10,0	9,4
w tym niemowląt ^a	3,7	2,9	2,7
Przyrost naturalny ^b	1,0	0,5	2,2
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych			
na pobyt stały	0,2	2,0	2,4
w tym zagranicznych	0,4	0,0 ^c	0,4

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

^c Dane dotyczą 2014 roku.

Migracje są kolejnym po przyroście naturalnym i zawartych małżeństwach czynnikiem wpływającym bezpośrednio na zmiany liczby ludności.

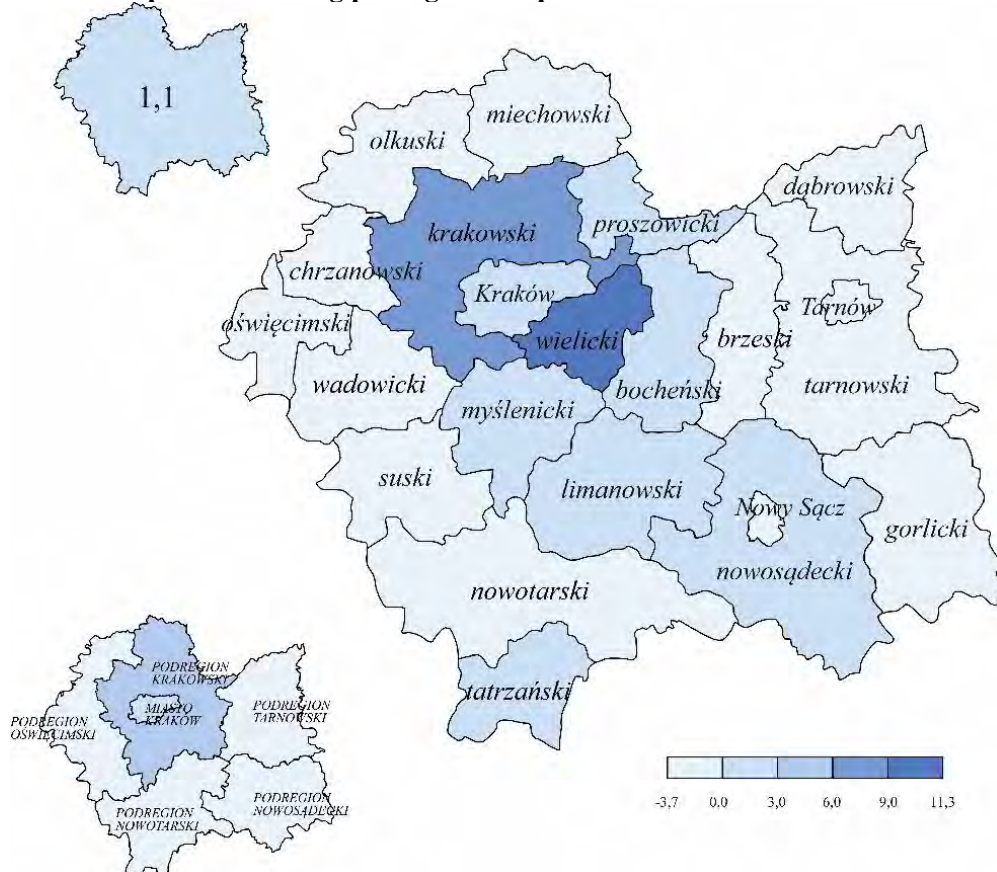
Wykr. 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

a Dane dotyczą 2014 r.

W 2016 r. saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w województwie małopolskim osiągnęło wartość dodatnią 3,7 tys. osób. Oznacza to nadwyżkę osób zameldowanych na pobyt stały w ciągu roku nad wymeldowanymi z pobytu stałego. W miastach saldo wyniosło 27 osób, na obszarach wiejskich przeważał napływ nad odpływem ludności z tych terenów. Saldo było dodatnie i wyniosło 3,6 tys. osób.

Wykr. 14. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie małopolskim według podregionów i powiatów w 2016 r.

Wskaźnik natężenia salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie małopolskim osiągnął wartość 1,1‰. Wyższy wskaźnik wystąpił w województwie mazowieckim 2,4‰ i w województwie pomorskim 1,5‰. W 11 województwach przybrał wartości ujemne, najniższą w województwach: warmińsko-mazurskim minus 2,1‰ i lubelskim minus 1,9‰. W Polsce wskaźnik salda migracji wewnętrznych i zagranicznych w 2016 r. przyjął wartość 0,0‰.

Analizując wyłącznie migracje zagraniczne można zauważyć, że w roku 2016 liczba imigrantów 1,4 tys. przewyższyła liczbę emigrantów 1,1 tys. Podobnie sytuacja wyglądała w miastach jak również na terenach wiejskich naszego regionu.

W 2016 r. liczba osób przyjeżdżających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w województwie małopolskim wyniosła 1401 i była o 296 osób większa od liczby tych, którzy wymeldowali się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju. W miastach odpowiednio: 769 więcej o 152 osoby, na terenach wiejskich 632 więcej o 144 osoby.

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie małopolskim według powiatów w 2016 r. można zauważyć, iż wartości ujemne saldo to przyjęło dla 14 powiatów, dla pozostałych 8 saldo migracji osiągnęło wartości dodatnie. Najwyższy wskaźnik salda migracji wewnętrznych i zagranicznych wystąpił w powiecie wielickim 11,3‰, najniższy zaś w Tarnowie minus 3,7‰.

Dane prezentujące ludność w województwie małopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „*Biuletyn statystyczny województwa małopolskiego*” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej,
- „*Stan i ruch naturalny ludności w województwie małopolskim*” – opracowanie sygnałne dostępne co roku w wersji elektronicznej,
- „*Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie małopolskim*” – publikacja dostępna co roku w wersji elektronicznej,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W 2016 roku odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym. Jego tempo było szybsze niż w kraju, a wzrost dotyczył większości sekcji PKD, w tym przetwórstwa przemysłowego, handlu i budownictwa.

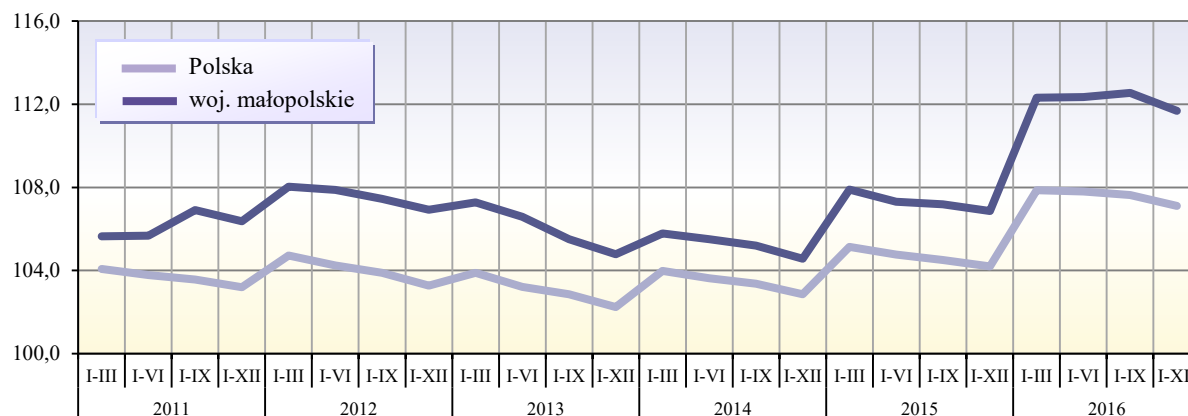
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim w 2016 r. osiągnęło poziom 460,4 tys. osób, tj. wzrosło o 4,5% w stosunku do poprzedniego roku (wobec wzrostu o 2,2% odpowiednio w 2015 r.). W skali kraju odnotowano wzrost zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim o 2,8% (po wzroście odpowiednio o 1,3% w 2015 r.).

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w tysiącach		2010=100	2015=100
Polska	5372,6	5601,6	5760,2	107,2
Małopolskie	412,1	440,7	460,4	111,7
Kraków	195,8	202,6	207,6	106,1

Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
przeciętne kwartalne 2010 = 100

W 2016 r. w województwie, podobnie jak w latach poprzednich, największe przeciętne zatrudnienie odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (162,4 tys. osób) i handlu; naprawie pojazdów samochodowych (116,0 tys. osób). Udział przeciętnego zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym w strukturze zwiększył się w porównaniu z 2010 r. o 12,5 p. proc., a w handlu i naprawie pojazdów samochodowych – o 6,6%, co stanowiło odpowiednio 35,3% i 25,2% ogółu przeciętnego zatrudnienia

w sektorze przedsiębiorstw. Najmniejszy udział w przeciętnym zatrudnieniu ogółem w sektorze przedsiębiorstw miała obsługa rynku nieruchomości (6,0 tys. osób, tj. 1,3%).

Wyk. 16. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Tabl. 5. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim

Wyszczególnienie	2014				2015				w tys.
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	102,0	101,7	101,9	102,2	104,1	104,7	105,0	104,5	460,4
w tym:									
Przemysł	102,9	102,5	102,1	103,0	102,9	103,7	104,0	102,7	184,8
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	104,7	104,1	103,7	104,2	102,5	103,4	103,7	103,5	162,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	93,0	92,8	93,3	99,3	108,9	109,3	109,3	102,4	9,6
Budownictwo	96,4	96,5	97,1	96,6	102,2	101,7	101,0	100,7	37,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	102,7	102,2	102,4	102,3	100,7	101,1	100,7	100,8	116,0
Transport i gospodarka magazynowa	104,6	103,6	103,6	103,4	107,5	108,3	112,8	110,1	23,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	93,4	93,8	94,9	94,9	102,3	103,4	104,1	104,3	12,1
Informacja i komunikacja	110,5	111,3	114,0	114,8	119,9	121,4	121,1	121,2	22,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	98,3	98,3	98,9	99,0	100,7	101,8	101,0	100,7	6,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	93,1	94,3	95,2	97,3	120,7	121,4	124,4	124,3	22,6

W porównaniu z 2015 r. przeciętne zatrudnienie zwiększyło się w poszczególnych sekcjach PKD odpowiednio: przetwórstwo przemysłowe – o 3,5%, dostawa wody, gospodarowanie ściekami

i odpadami; rekultywacja – o 2,4%, budownictwo – o 0,7%, handel i naprawa pojazdów samochodowych – o 0,8%, transport i gospodarka magazynowa – o 10,1%, zakwaterowanie i gastronomia – o 4,3%, informacja i komunikacja – o 21,2%, obsługa rynku nieruchomości – o 0,7%, administrowanie i działalność wspierająca – o 24,3%.

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie małopolskim w końcu 2016 r. spadła o 1,6 p. proc. w stosunku rocznym, osiągając wartość najniższą w ciągu ostatnich sześciu lat. W relacji do grudnia 2015 r. odnotowano mniejszą liczbę nowo rejestrujących się bezrobotnych, ale i mniej osób wyłączonych z ewidencji. W ciągu roku pracodawcy zaproponowali osobom bezrobotnym więcej ofert pracy niż przed rokiem i najwięcej w całym badanym okresie.

Według stanu na koniec grudnia 2016 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa małopolskiego wyniosła 96,5 tys. osób i była niższa od zanotowanych w roku poprzednim (o 23,1 tys. osób, tj. o 19,3%) i w 2010 r. (o 45,7 tys. osób, tj. o 32,1%). Dla porównania, w 2015 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się w stosunku rocznym o 19,4 tys. osób, tj. o 14,0%. Analogiczne zmiany obserwowano także w mieście Krakowie, gdzie na koniec 2016 r. liczba bezrobotnych była o 17,3% niższa niż rok wcześniej (wobec spadku o 10,7% w 2015 r.) i o 13,4% niższa w stosunku 2010 r. W skali kraju natomiast liczba bezrobotnych na koniec 2016 r. była o 14,6% niższa niż rok wcześniej (wobec spadku o 14,3% w 2015 r.) i o 31,7% niższa w stosunku do 2010 r.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz.645, z późniejszymi zmianami).

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	1563,3	1335,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2368,8	2169,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2630,6	2398,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	83	31	21
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	9,8	8,3

^a W ciągu roku.

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
MAŁOPOLSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	142,2	119,6	96,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	206,8	170,0	156,3
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	194,6	189,5	179,4
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	72	40	20
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	10,4	8,4	6,7
KRAKÓW			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	18,7	19,6	16,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	32,4	25,0	22,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	29,7	27,3	25,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	19	17	9
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	4,7	4,5	3,6

^a W ciągu roku.

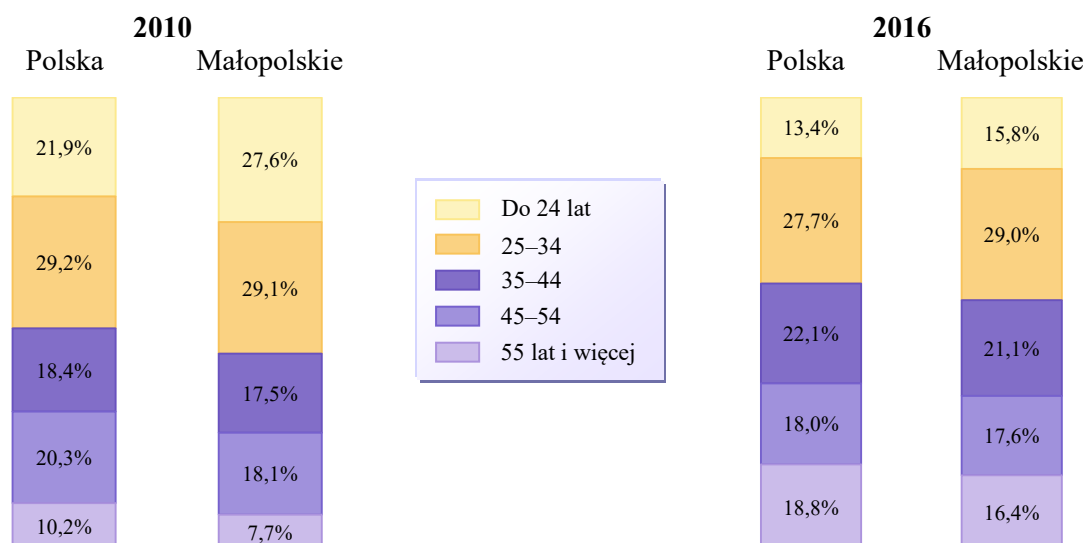
Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

Spadek liczby bezrobotnych w porównaniu do roku poprzedniego odnotowano w końcu 2016 r. we wszystkich dwudziestu dwóch powiatach i miastach na prawach powiatu województwa małopolskiego, przy czym najwyższy – w powiatach: myślenickim (o 34,0%), suskim (o 30,9%) i wadowickim (o 30,5%). Najmniejszy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych zaobserwowano natomiast w powiatach: wielickim (o 9,3%) i tatrzańskim (o 9,7%). W omawianym okresie 87,2% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (o 0,1 p. proc. więcej niż w 2015 r.), 85,0% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 83,2%), a 52,4% to mieszkańcy wsi (rok wcześniej – 53,3%).

W województwie małopolskim, podobnie jak w kraju, wśród bezrobotnych przeważały kobiety. Ich liczba była o 18,5% niższa niż rok wcześniej, jednak ich udział zwiększył się - stanowiły one 54,2% ogółu osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, wobec 53,7% rok wcześniej. Grupa bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się w tym samym okresie o 20,2% a ich odsetek spadł w ciągu roku o 0,5 p. proc., do poziomu 45,8%.

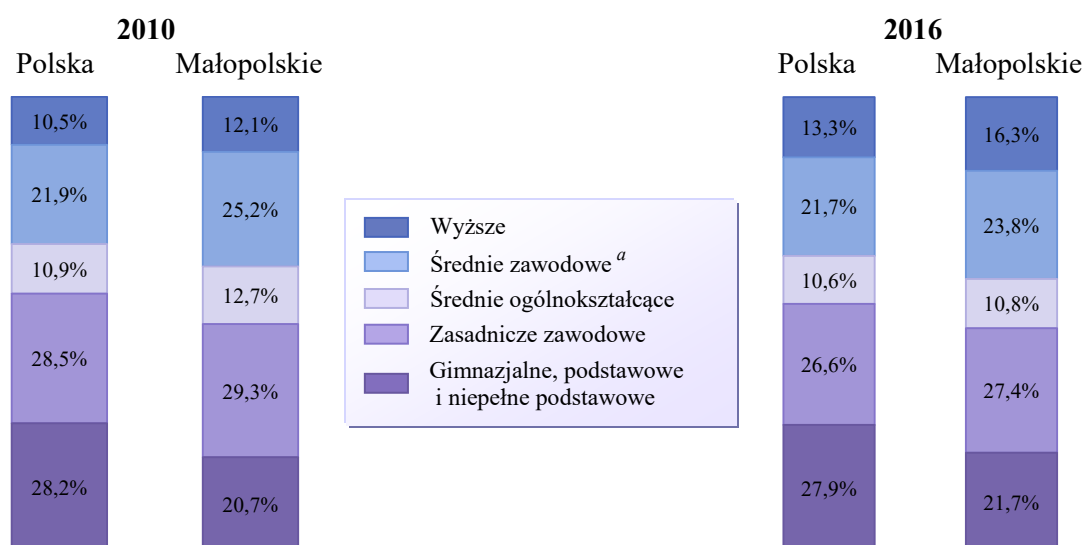
Bezrobociem dotknięci byli nadal przede wszystkim ludzie młodzi. W końcu grudnia 2016 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (28,0 tys.), których odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 29,0% (o 0,7 p. proc. więcej niż w roku poprzednim). Kolejny rok z rzędu najbardziej wzrósł natomiast udział bezrobotnych osób w najstarszej grupie wiekowej, powyżej 54 lat - o 1,1 p. proc. do 16,4%.

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

Blisko połowa (49,1%) bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia - gimnazjalnym, podstawowym (i niepełnym podstawowym) oraz zasadniczym zawodowym. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe, a trzecią co do liczebności - osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (odpowiednio 27,4% i 21,7% ogółu bezrobotnych). Udział pierwszej z wyżej wymienionych grup zmniejszył się jednak kolejny rok z rzędu – w porównaniu z 2015 r. łącznie o 0,9 p. proc. Nadal coraz większe problemy na rynku pracy odczuwały osoby z wykształceniem wyższym, których odsetek w ciągu ostatniego roku zwiększył się o kolejne 1,2 p. proc.

Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

W stosunku rocznym we wszystkich kategoriach bezrobotnych, wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy odnotowano spadek. Najbardziej (o 21,3%) zmniejszyła się liczebność grupy osób pozostających bez pracy powyżej 2 lat, wskutek czego udział tej kategorii bezrobotnych zmniejszył się o 0,6 p. proc., do poziomu 23,9%, najmniej natomiast – grupy osób bez pracy poniżej 3 miesięcy (o 17,9%), pociągając za sobą wzrost udziału tej kategorii bezrobotnych o 0,6 p. proc., do poziomu 29,7%.

Wyk. 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby dotychczas niepracujące oraz z krótkim stażem pracy (1-5 lat oraz 1-rocznym i krótszym), które łącznie stanowiły ponad połowę ogólnej liczby bezrobotnych (odpowiednio: 15,0%, 23,1% i 18,4%). Choć w porównaniu z rokiem poprzednim sytuacja dwóch pierwszych grup poprawiła się, najslabiej odczuli to osoby ze stażem pracy do 1 roku. Ich liczebność zmniejszyła się o 14,5%, podczas gdy w pozostałych przypadkach spadki były głębsze i wyniosły 16,6%-28,2%. Udział bezrobotnych z najkrótszym stażem pracy wzrósł tym samym kolejny rok z rzędu (o 1,1 p. proc. do 18,4%).

W województwie małopolskim w końcu grudnia 2016 r. o 29,0% zmniejszyła się w stosunku rocznym liczba bezrobotnych wśród ludzi młodych (do 25 roku życia), co stanowiło spadek udziału tej grupy w ogóle bezrobotnych o dalsze 2,2 p. proc. do 15,8%. Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły natomiast osoby długotrwale bezrobotne, których udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. zmniejszył się jednak o dalsze 1,2 p. proc. do poziomu 53,9%. Spadek udziału bezrobotnych, oprócz wspomnianej grupy osób do 25 roku życia, odnotowano także wśród osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,2 p. proc. do 24,1%) i osób bez doświadczenia zawodowego (o 1,7 p. proc. do 21,3%). Wzrósł natomiast odsetek bezrobotnych powyżej 50 roku życia natomiast (o 1,0 p. proc., do 25,8%) i bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia

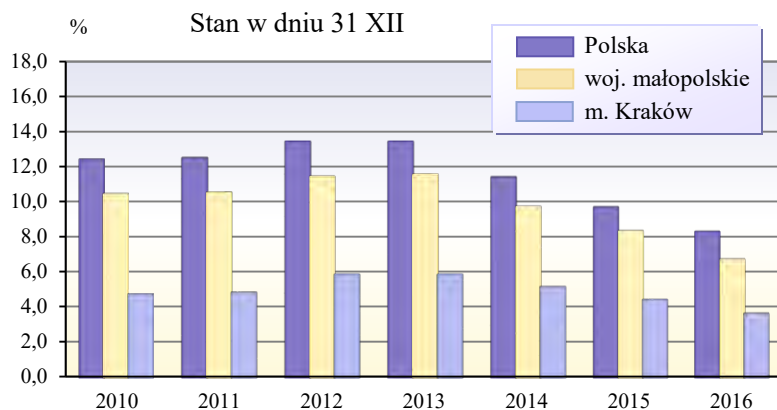
nia po urodzeniu dziecka (o 1,6 p. proc., do 14,1%). Udział osób niepełnosprawnych pozostał z kolei na niezmiennym poziomie (6,1%).

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie małopolskim**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	142,2	122,6	117,3	119,6	122,0	103,4	96,1	96,5
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	85,1	84,3	85,4	86,0	85,8	84,4	82,0	80,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	45,1	34,6	43,2	47,1	43,6	33,5	38,8	40,4
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	94,4	98,5	92,9	96,4	96,6	96,8	89,7	85,9
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	41,9	54,3	48,5	44,8	41,1	52,1	46,1	40,0
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	93,0	95,5	88,6	95,1	98,2	96,0	95,0	89,4
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tysiącach osób	3,2	-19,7	-5,3	2,3	2,4	-18,6	-7,3	0,4
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	9,9	8,6	8,3	8,4	8,4	7,2	6,7	6,7

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Wyk. 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**

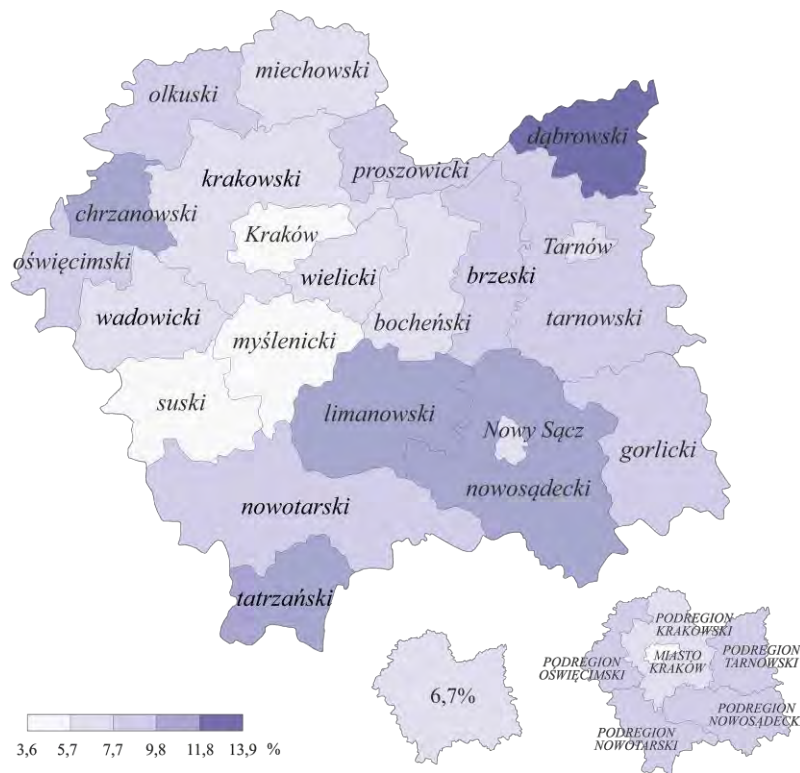

Stopa bezrobocia rejestrowanego zarówno w skali kraju, jak i województwa, we wszystkich kolejnych miesiącach 2016 r. była niższa od notowanej w analogicznych okresach rok wcześniej. W końcu grudnia 2016 r. wskaźnik ogólnokrajowy wyniósł 8,3%, a więc był o 1,4 p. proc. niższy od zanotowanego przed rokiem i o 4,1 p. proc. niższy niż w 2010 r. W województwie w końcu 2016 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 6,7% i była niższa odpowiednio o 1,6 p. proc. niż rok wcześniej i o 3,7 p. proc. w stosunku do 2010 r.

W skali roku spadek omawianego wskaźnika odnotowano we wszystkich spośród 22 powiatów i miast na prawach powiatu w województwie. Spadek wyniósł od 0,7 p. proc. w powiecie krakowskim, do 3,4 p. proc. w powiecie limanowskim.

Choć rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach w skali roku zmniejszyła się o 1,4 p. proc., nadal obserwowano dość duże - na poziomie 10,3 p. proc. - terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: dąbrowskim (13,9%), tatrzańskim (11,6%) oraz chrzanowskim i nowosądeckim (po 10,5%), zaś najniższą – w mieście Krakowie (3,6%) oraz powiatach: myślenickim (5,0%) i suskim (5,6%).

Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie małopolskim według podregionów i powiatów w 2016 r.**
Stan w dniu 31 XII

W 2016 r. w województwie małopolskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 156,3 tys. osób i była o 13,7 tys., tj. o 8,1% mniejsza niż przed rokiem i o 50,5 tys., tj. 24,4% mniejsza w porównaniu z zanotowaną w 2010 r.

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zwiększył się w stosunku do 2015 r. o 0,5 p. proc. i wyniósł 79,4%. Pośród osób uprzednio pracujących o 0,8 p. proc. (do 6,6% ogółu bezrobotnych) spadł

odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy.

Z ewidencji bezrobotnych w województwie małopolskim w ciągu 2016 r. skreślono 179,4 tys. osób, tj. o 5,3% mniej niż w roku poprzednim i o 7,8% mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 87,9 tys. osób (wobec 93,9 tys. w roku poprzednim). Udział bezrobotnych usuniętych z rejestru ze względu na podjęcie pracy w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w ujęciu rocznym o 0,6 p. proc. do 49,0%. Zmiany w strukturze osób wykreślonych z ewidencji odnotowano również w przypadku osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (ich udział spadł do 10,6%, tj. o 0,5 p. proc.), a także osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (wzrost do 7,8%, tj. o 0,9 p. proc.). Udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepo-

twierdzenia gotowości do pracy spadł do 17,5%, tj. o 2,8 p. proc., a osób które utraciły ów status z powodu nieuzasadnionej odmowy przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy zwiększył się do 3,9%, tj. o 1,6 p. proc.

W 2016 r. w województwie małopolskim bilans bezrobotnych, podobnie jak rok wcześniej, kształtował się korzystnie, tzn. w ciągu roku wyłączono z ewidencji o 23,1 tys. osób więcej niż zarejestrowano. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 87,1%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 112,1%.

Powiatowe urzędy pracy w województwie małopolskim w ciągu 2016 r. miały do dyspozycji 103,7 tys. zgłoszonych ofert pracy, tj. o 23,6% więcej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 20 bezrobotnych (dwukrotnie mniej niż w roku poprzednim) i wskaźnik ten był nieco niższy niż w kraju (21 osób na 1 ofertę pracy). Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w powiecie krakowskim (7 osób na 1 ofertę). Najtrudniejsza sytuacja natomiast panowała w powiecie gorlickim, gdzie na 1 ofertę pracy przypadało 212 bezrobotnych.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2016 r. w województwie małopolskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- przy wzroście liczby pracujących oraz spadku liczby bezrobotnych, zwiększyła się populacja aktywnych zawodowo,
- nastąpił spadek bezrobocia – spadła zarówno liczba bezrobotnych, jak i stopa bezrobocia,
- zwiększył się udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej,
- zmniejszyła się populacja biernych zawodowo,
- w dalszym stopniu zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

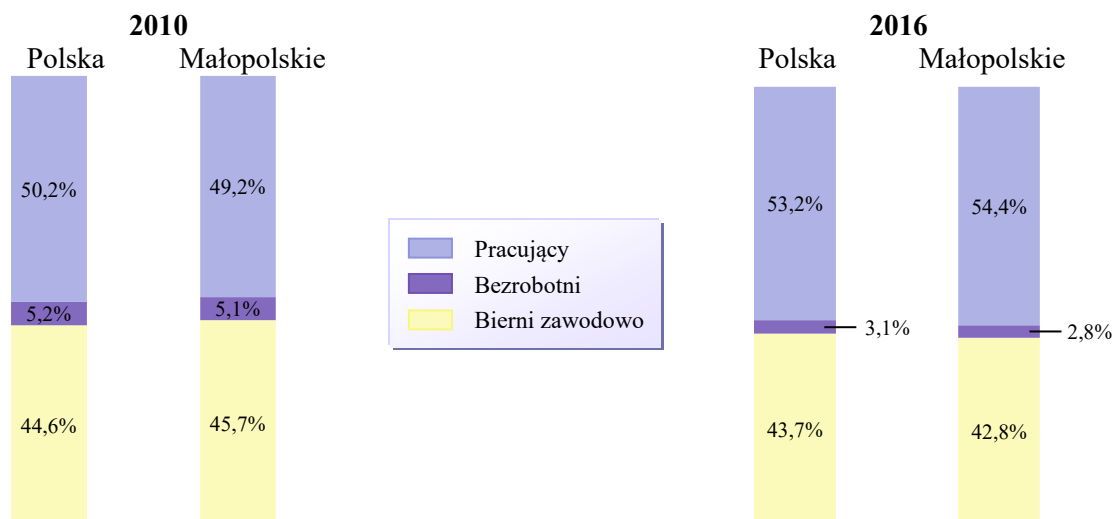
Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej

W IV kwartale 2016 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie liczyła 1516 tys. osób, a biernych zawodowo – 1138 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (1443 tys. osób) i bezrobotni (73 tys. osób).

Tabl. 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17485	17282
pracujący	15557	16276	16325
bezrobotni	1597	1208	957
Bierni zawodowo w tys.	13826	13478	13414
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	56,5	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	52,6	53,2
Stopa bezrobocia w %	9,3	6,9	5,5
MAŁOPOLSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	1406	1395	1516
pracujący	1274	1303	1443
bezrobotni	132	92	73
Bierni zawodowo w tys.	1185	1095	1138
Współczynnik aktywności zawodowej w %	54,3	56,0	57,1
Wskaźnik zatrudnienia w %	49,2	52,3	54,4
Stopa bezrobocia w %	9,4	6,6	4,8

Wyk. 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale

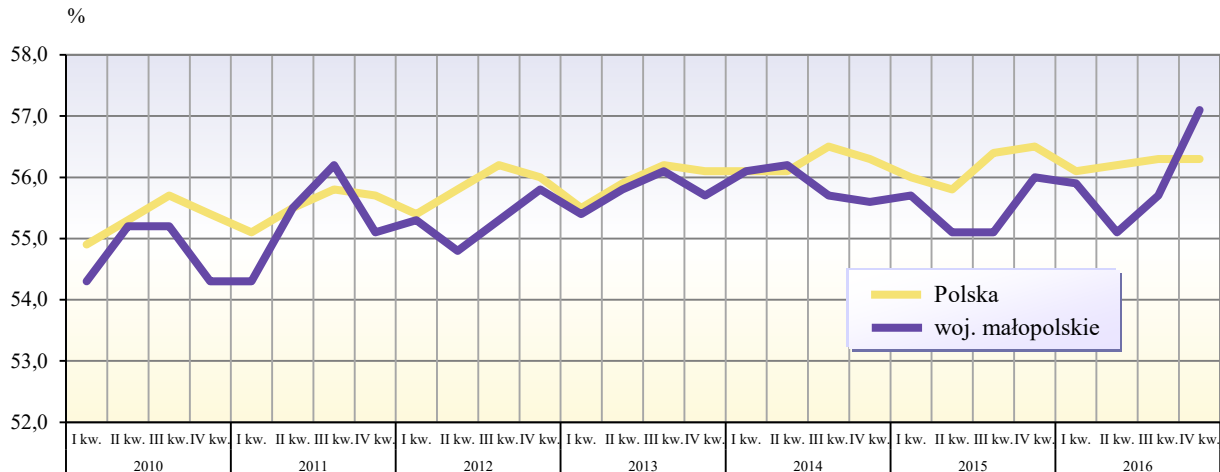
Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale roku poprzedniego, jak i pięć lat temu. W odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. o 1,2 p. proc. zwiększył się udział pracujących w liczbie ludności, a odsetek osób bezrobotnych spadł o 0,9 p. proc. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. obserwowano wzrost udziału pracujących o 5,2 p. proc. i spadek udziału bezrobotnych o 2,3 p. proc.

Zbiorowość aktywnych zawodowo w IV kwartale 2016 r. zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 8,7% i o 7,8% w odniesieniu do sytuacji sprzed pięciu lat.

W omawianym okresie w województwie współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 57,1% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,3%).

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 23. **Współczynnik aktywności zawodowej**

W województwie w ujęciu rocznym zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej, a określający ją współczynnik zwiększył się o 1,1 p. proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. – o 2,8 p. proc. W skali kraju zaobserwowano odpowiednio spadek o 0,2 p. proc. w ujęciu rocznym i wzrost o 0,9 p. proc. w stosunku do roku 2010. W analizowanym okresie w województwie małopolskim wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet – odpowiednio: 65,8% (wzrost o 0,8 p. proc. w skali roku) wobec 49,2% (wzrost o 1,4 p. proc.).

*Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:*

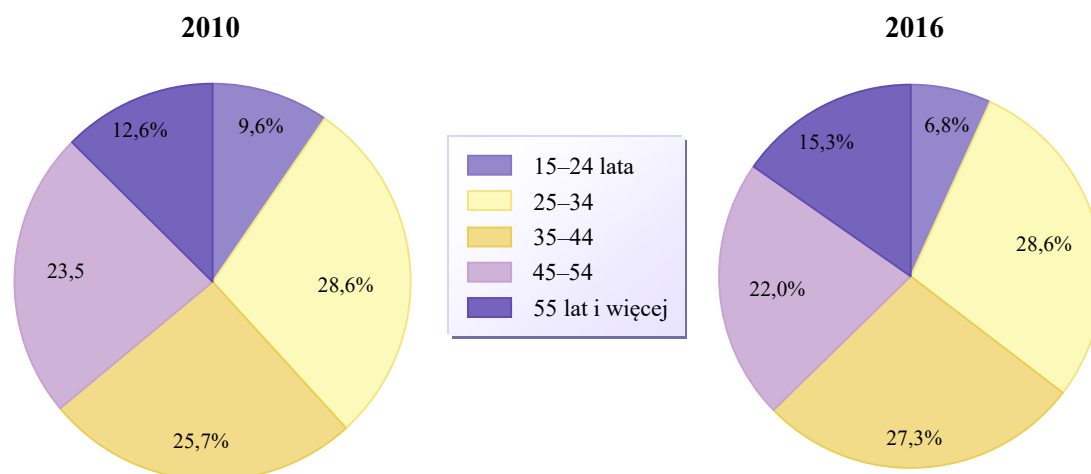
- *wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;*
- *formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.*

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2016 r. liczyła 1443 tys. i zwiększyła się tym samym o 10,7% w stosunku do zanotowanej rok wcześniej. Odnotowano wzrost zarówno liczby pracujących mężczyzn (o 9,4%) jak i liczby pracujących kobiet (o 12,5%). W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. omawiana populacja zwiększyła się natomiast o 169 tys. osób (tj. o 13,3%), a obserwowany

wzrost także dotyczył obydwu płci (odpowiednio: 13,3% i 13,2%). W analizowanym okresie w populacji pracujących mniejszy udział miały kobiety (45,0% - wzrost o 0,6 p. proc. w ciągu roku).

Pod względem wieku w zbiorowości pracujących najmniejszy udział w IV kwartale 2016 r. miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15-24 lata (6,8%) i 55 lat i więcej (15,3%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek były bardziej do siebie zbliżone i mieściły się w granicach 22,0%-28,6%.

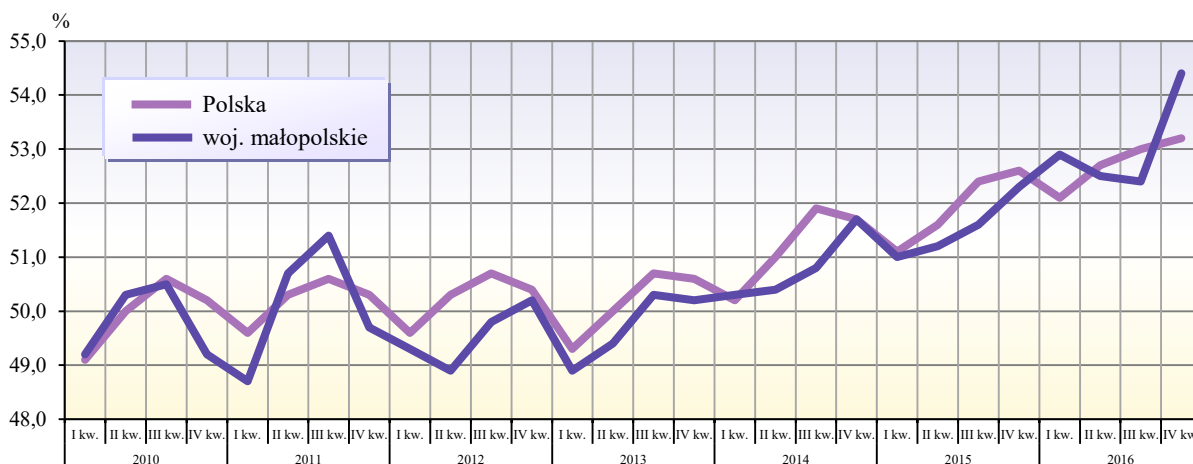
Wyk. 24. Struktura pracujących według wieku w województwie małopolskim w IV kwartale

Wskaźnik zatrudnienia w województwie małopolskim w omawianym okresie ukształtował się na poziomie 54,4% i był o 1,2 p. proc. wyższy od średniego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2015 r. wzrósł zatem o 2,1 p. proc., podczas gdy w skali kraju wzrost wyniósł 0,6 p. proc. Wskaźnik zatrudnienia w województwie wzrósł zarówno w populacji mężczyzn jak i kobiet (odpowiednio o 1,5 p. proc. i 2,6 p. proc.).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 25. Wskaźnik zatrudnienia

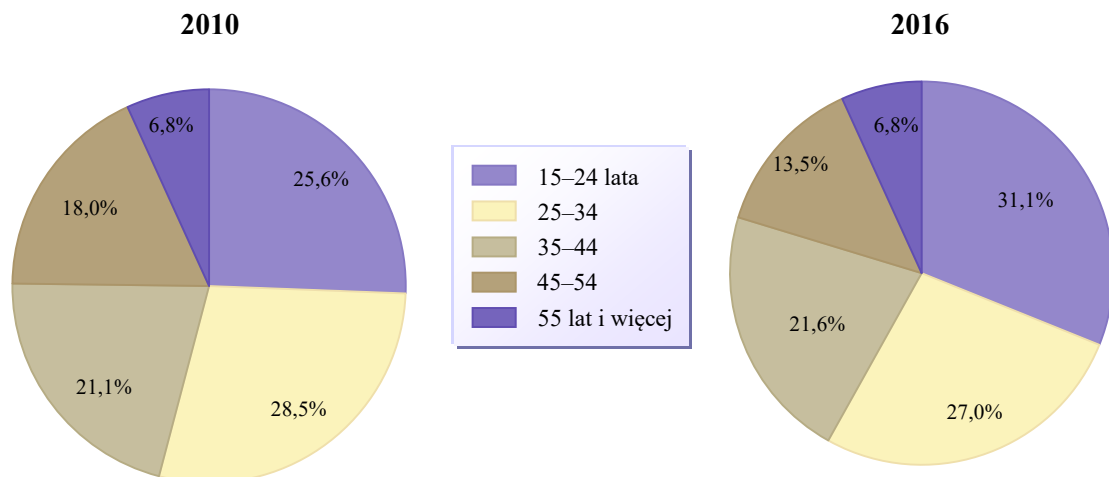
W IV kwartale 2016 r. liczba bezrobotnych w województwie małopolskim wyniosła ogółem 73 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego spadła o 19 tys. osób (20,7%), przy

czym spadek ten nastąpił w większej części dzięki korzystnym zmianom w populacji kobiet. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 59 tys. (44,7%). W omawianym okresie wśród ogółu osób bezrobotnych w województwie większość (54,3%) stanowili mężczyźni, których udział wzrósł w ostatnim roku o 6,0 p. proc.

Analizując liczbę bezrobotnych pod względem wieku w województwie małopolskim w IV kwartale 2016 r. można zaobserwować, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do najmłodszego przedziału wiekowego 15-24 lata (31,1% ogółu bezrobotnych). Udział tej grupy zwiększył się też najbardziej w stosunku do stanu z IV kwartału 2015 roku (wzrost o 4,2 p. proc.). Najmniejsza zbiorowość obejmowała z kolei osoby najstarsze (w wieku 55 lat i więcej – 8,6%).

***Bezrobotni** to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.*

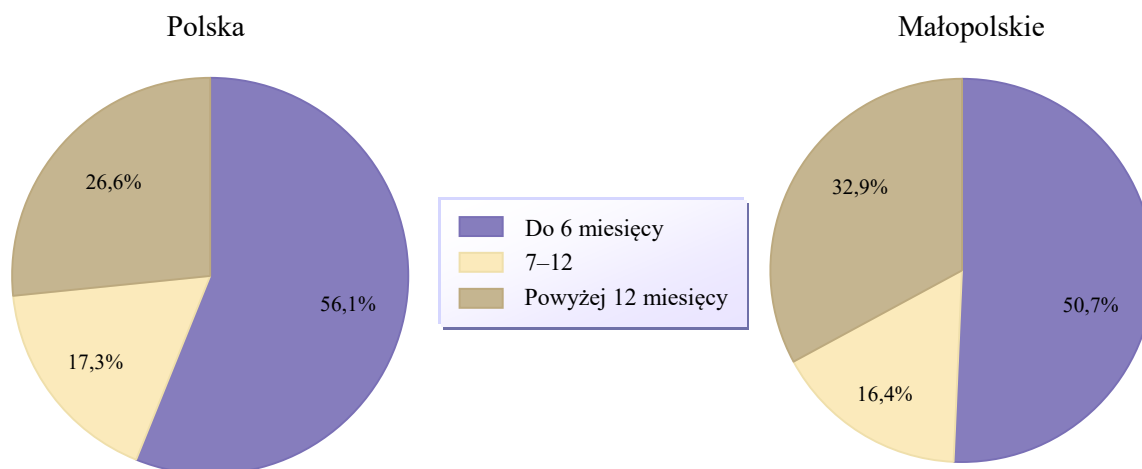
Wyk. 26. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie małopolskim w IV kwartale**

W IV kwartale 2016 r. przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne wynosił 13,3 miesiąca (w Polsce 10,7). Na przestrzeni roku okres ten uległ w województwie skróceniu o 0,7 miesiąca, natomiast w Polsce skrócił się o 1,1 miesiąca. Warto zaznaczyć, że przeciętny czas poszukiwania pracy w województwie skrócił się dzięki spadkowi wartości tego wskaźnika wśród kobiet, które poszukiwały pracy przeciętnie o 1,4 miesiąca krócej niż rok wcześniej (14,8 miesiąca wobec 13,4 miesiąca rok wcześniej), podczas gdy w populacji mężczyzn okres ten pozostał bez zmian, na poziomie 13,2 miesiąca. W analizowanym czasie w województwie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) spadła do 24 tys. i stanowiła 32,9% ogółu bezrobotnych (wobec 37,4% w roku poprzednim). Ponad połowę (50,7%) ogółu bezrobotnych stanowiła natomiast grupa osób pozostających bez pracy najkrócej (do pół roku), której udział znacząco wzrósł w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. W kraju w IV kwartale 2016 r. odsetek osób pozostających bez

pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 26,6% i w porównaniu z zanotowanym w roku poprzednim zmniejszył się o 3,1 p. proc.

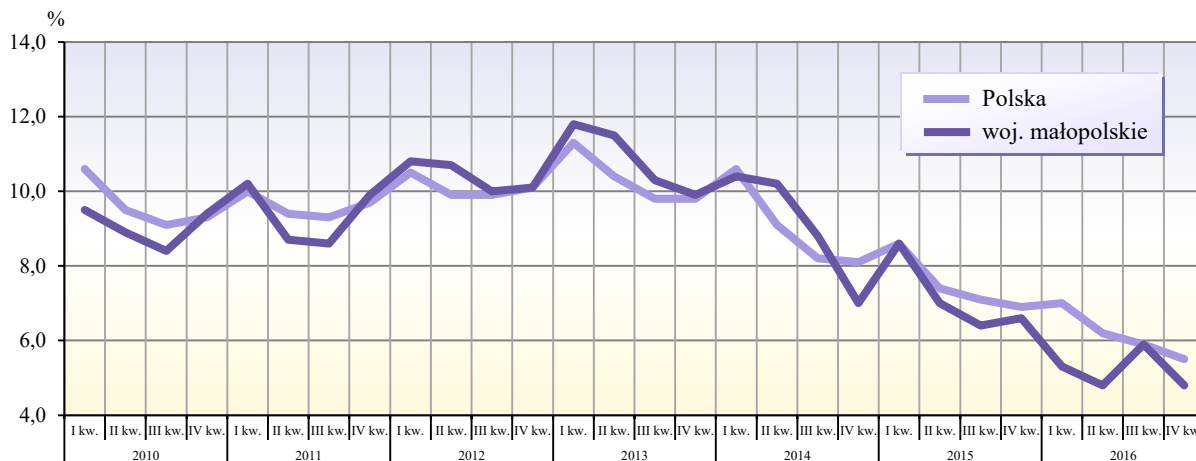
Wyk. 27. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2016 r.**

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2016 r. w województwie małopolskim wyniosła 4,8% i była o 0,7 p. proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. Na przestrzeni roku w województwie spadła o 1,8 p. proc. (w Polsce – o 1,4 p. proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. odnotowano spadek stopy bezrobocia o 4,6 p. proc. (w kraju – o 3,8 p. proc.). W omawianym okresie w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 5,3%, a wśród kobiet – 4,4%.

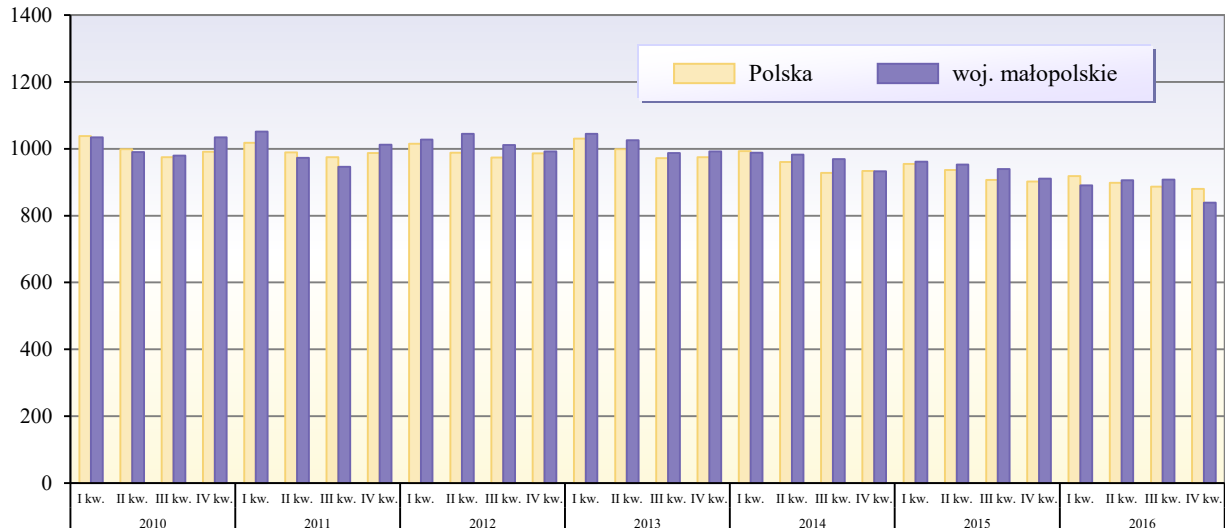
Wyk. 28. **Stopa bezrobocia**

W IV kwartale 2016 r. liczba biernych zawodowo wyniosła 1138 tys. osób i stanowiła 42,9% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,7%. Na przestrzeni roku liczba biernych zawodowo w województwie zwiększyła się o 3,9%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była niższa o 0,4%. W skali kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,5% w stosunku do 2015 r. i o 4,5% w stosunku do 2010 r. Większość popu-

lacji osób nieaktywnych zawodowo w województwie stanowiły kobiety, których udział w IV kwartale 2016 r. wyniósł 61,6%. Do głównych przyczyn bierności zawodowej w województwie w omawianym kwartale należały: emerytura (51,2% ogółu osób nieposzukujących pracy), nauka i uzupełnianie kwalifikacji (19,9%) oraz choroba i niepełnosprawność (14,0%).

Wyk. 29. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

W IV kwartale 2016 r. na 1000 pracujących przypadało w województwie 839 osób bezrobotnych i biernych zawodowo, o 71 mniej niż rok wcześniej. W analogicznym okresie 2010 r. obciążenie to wynosiło 1034 osoby. Po raz pierwszy ostatnim sześciolecium w województwie w ostatnim kwartale roku przypadało na 1000 pracujących mniej osób pozostających bez pracy niż w skali kraju. Dotychczas wartości tych wskaźników zbliżały się do siebie jedynie w latach 2010-2012, niemal zrównując się w IV kwartale 2014 r. Dopiero jednak w IV kwartale 2016 r. wartość tego wskaźnika spadła wyraźnie poniżej ogólnopolskiej średniej.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie małopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej,
 - „Biuletyn statystyczny województwa małopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej,
 - „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie małopolskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał w wersji elektronicznej,
- jak również w Banku Danych Lokalnych.*
-

WYNAGRODZENIA

W 2016 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim ukształtowało się na poziomie wyższym niż przed rokiem, a w kolejnych, narastających okresach omawianego roku notowano jego systematyczny wzrost. W odniesieniu do 2015 r. zwiększył się czas przepracowany przez zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw, zwiększyło się także średnie wynagrodzenie za godzinę pracy.

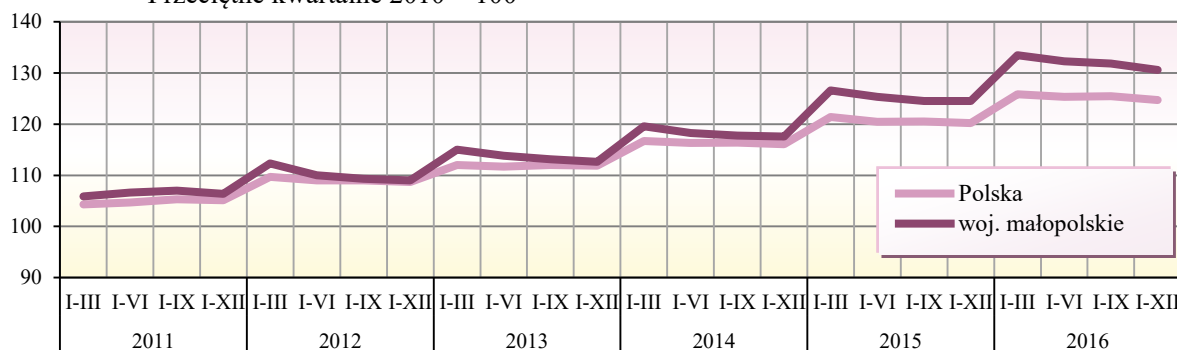
Tabl. 9. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w złotych			2010=100	2015=100
Polska	3434,62	4121,41	4277,03	124,5	103,8
Małopolskie	3113,61	3876,04	4065,97	130,6	104,9
m. Kraków	3435,94	4372,39	4606,38	134,1	105,4

W 2016 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 4065,97 zł i było o 4,9% wyższe niż w 2015 r. (wobec wzrostu o 5,9% przed rokiem). W Polsce natomiast wyniosło 4277,03 zł, co oznacza wzrost o 3,8% w stosunku do wartości osiągniętej przed rokiem (wobec wzrostu o 3,5% w 2015 r.).

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wyk. 30. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
Przeciętne kwartalne 2010 = 100

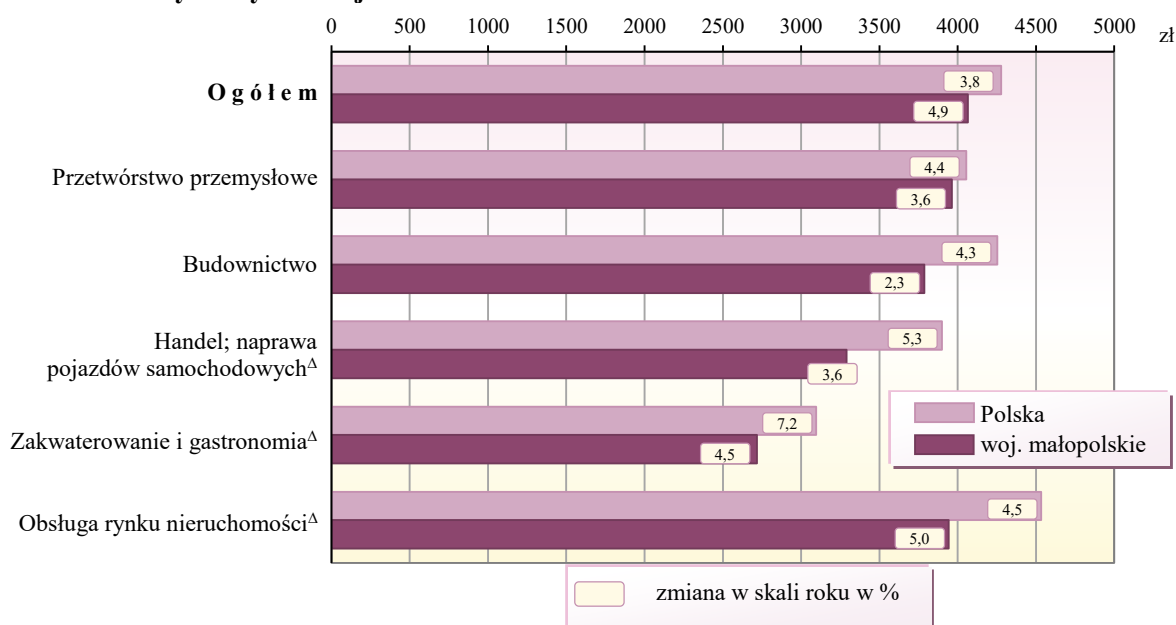

Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim**

Seksje	2015				2016				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	105,8	105,9	105,7	105,9	105,4	105,6	105,9	104,9	4065,97
w tym:									
Przemysł	103,1	103,9	103,7	103,4	103,1	103,3	103,7	103,0	4139,07
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	103,5	104,3	104,1	103,7	103,3	103,5	103,9	103,6	3963,25
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	105,9	105,2	104,5	106,0	104,9	104,2	104,7	103,5	4278,06
Budownictwo	105,6	106,6	107,3	107,6	106,2	105,0	104,4	102,3	3787,74
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	105,3	105,2	105,2	104,8	105,4	105,8	105,8	103,6	3289,98
Transport i gospodarka magazynowa	103,5	103,9	103,0	102,5	103,6	103,3	102,8	103,3	3227,13
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	103,8	104,5	104,7	106,8	105,9	106,0	106,8	104,5	2717,07
Informacja i komunikacja	108,3	107,3	104,5	108,7	106,0	105,9	111,2	109,9	7591,46
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	102,1	101,9	101,3	102,6	106,0	104,9	105,8	105,0	3942,52
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	109,5	105,8	104,5	103,6	110,8	108,6	107,1	106,3	3246,66

W porównaniu z 2015 r. wzrost wynagrodzeń zaobserwowano we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw w województwie, przy czym najwyższy notowano w informacji i komunikacji (o 9,9%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 6,3%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 5,0%).

Wyk. 31. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r. w wybranych sekcjach**

Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie małopolskim w 2016 r. zanotowano w sekcjach: informacja i komunikacja oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja; przekroczyły one odpowiednio o 86,7% i 5,2% średnią płacę w sektorze przedsiębiorstw w województwie. W sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia oraz transport i gospodarka magazynowa zaobserwowano natomiast najniższe wynagrodzenie (odpowiednio o 33,2% i 20,6% mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie małopolskim przepracowali w 2016 r. ogółem 810,6 mln godzin, tj. o 4,6% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 285,5 mln (35,2% ogółu) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 202,4 mln (25,0%), zaś najmniej w działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości – 10,4 mln (1,3%) oraz w działalności związanej z dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją – 17,3 mln (2,1%). W stosunku do poprzedniego roku przepracowany czas zwiększył się m. in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 23,9%), informacji i komunikacji (o 21,9%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 13,2%). Spadek liczby przepracowanych godzin zanotowano jedynie w przypadku budownictwa (o 1,1%).

W 2016 r. średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 1467 godzin. Największy wzrost tego wskaźnika w stosunku do poprzedniego roku zaobserwowano w sekcji transport i gospodarka magazynowa (o 4 godziny), a największy spadek zanotowano w sekcjach zakwaterowanie i gastronomia (o 4 godziny) oraz budownictwo (o 3 godziny).

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie osiągnęło wartość 27,71 zł. W porównaniu z 2015 r. zaobserwowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 4,7%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji: informacja i komunikacja – 50,63 zł, a najniższe w zakwaterowaniu i gastronomii – 17,97 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie małopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej,
- „Biuletyn statystyczny województwa małopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie małopolskim w 2016 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ukształtowała się na wyższym poziomie niż rok wcześniej. Trzeba podkreślić, iż nieznacznie spadła liczba rolników indywidualnych pobierających świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowała się emerytura wypłacana przez ZUS niż wypłacana rolnikom indywidualnym.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów w województwie małopolskim w 2016 r. wyniosła 719,2 tys. osób i była wyższa od tej notowanej przed rokiem (o 0,4 tys. osób, tj. o 0,1%), ale niższa od tej z 2010 r. (o 36,9 tys. osób, tj. o 4,9%). Niewielki wzrost w tym zakresie odnotowano w skali kraju – w omawianym roku świadczenia wypłacono przeciętnie 8507,2 tys. osób, czyli o 0,4% więcej niż w roku poprzednim.

Tabl. 11. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych		2010=100	2015=100	
POLSKA ^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:	8866,0	8476,9	8507,2	96,0	100,4
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^a	7491,4	7273,8	7312,8	97,6	100,5
rolników indywidualnych.....	1374,7	1203,2	1194,4	86,9	99,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł	1588,95	1980,96	2018,48	127,0	101,9
w tym emerytura	1698,35	2096,55	2131,70	125,5	101,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1179,63	1182,83	123,9	100,3
w tym emerytura	996,18	1209,81	1210,30	121,5	100,0

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

Tabl. 11. Świadczenia społeczne (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych			2010=100	2015=100
WOJ. MAŁOPOLSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:	756,1	718,8	719,2	95,1	100,1
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS.....	648,1	619,6	620,6	95,8	100,2
rolników indywidualnych.....	108,0	99,1	98,5	91,2	99,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1543,10	1938,81	1975,40	128,0	101,9
w tym emerytura	1643,24	2041,23	2077,10	126,4	101,8
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	924,05	1140,46	1146,98	124,1	100,6
w tym emerytura	975,59	1190,54	1196,34	122,6	100,5

W 2016 r. odsetek świadczeniobiorców pobierających świadczenia emerytalno – rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości ukształtował się na poziomie 8,1%.

Osoby z województwa małopolskiego pobierające świadczenia wypłacane przez ZUS stanowiły 8,5% ogólnopolskiej populacji, a biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS omawiane województwo znalazło się na piątej pozycji (z udziałem 8,2%).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE). Nie obejmują emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

W 2016 r. w województwie małopolskim emerytura i renta z ZUS otrzymywało 620,6 tys. osób, tj. o 0,2% więcej niż przed rokiem i o 4,2% mniej niż w 2010 r. W skali roku wśród świadczeniobiorców ZUS zmniejszyła się zarówno liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy o 5,4%. Zmniejszyła się również przeciętna liczba osób korzystających z rent rodzinnych (o 0,4%). Zwiększyła się natomiast przeciętna liczba emerytów o 1,4%. W 2016 r. najlicz-

niejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (69,4% całej zbiorowości), a najmniejszą osoby pobierający renty z tytułu niezdolności do pracy (13,2%).

Tabl. 12. Świadczenia społeczne w województwie małopolskim

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	718,8	718,9	718,9	718,8	718,8	719,1	719,1	719,2
analogiczny okres poprzedniego roku=100	99,6	99,7	99,8	99,9	100,0	100,0	100,0	100,1

Tabl. 12. Świadczenia społeczne w województwie małopolskim (dok.)

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. (dok.)								
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	619,8	619,9	619,8	619,6	619,8	620,3	620,5	620,6
analogiczny okres poprzedniego roku=100	99,7	99,8	99,9	100,0	100,0	100,1	100,1	100,2
rolników indywidualnych	99,0	99,0	99,2	99,1	98,9	98,8	98,6	98,5
analogiczny okres poprzedniego roku=100	98,6	98,9	99,2	99,3	99,9	99,7	99,5	99,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1910,59	1925,60	1932,64	1938,81	1964,97	1969,05	1972,12	1975,40
analogiczny okres poprzedniego roku=100	103,2	102,8	102,8	103,0	102,08	102,3	102,0	101,9
rolników indywidualnych	1122,64	1137,12	1139,43	1140,46	1145,06	1147,13	1147,49	1146,98
analogiczny okres poprzedniego roku=100	102,1	102,9	103,0	103,0	102,0	100,9	100,7	100,6

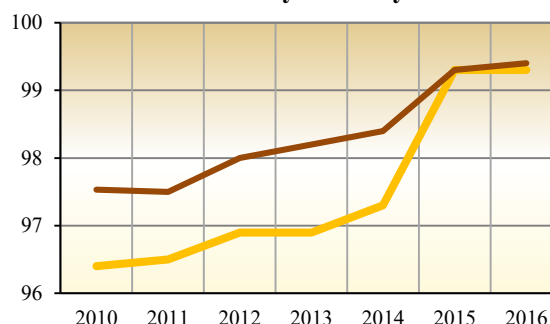
Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku, gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Odmienne kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – w przypadku większości kategorii świadczeniobiorców odnotowano zmniejszenie zbiorowości w porównaniu z 2015 r.

W 2016 r. odnotowano 98,5 tys. osób pobierających emeryturę i renty rolnicze (o 0,6% mniej niż przed rokiem i o 8,8% mniej w stosunku do 2010 r.). W skali roku spadek (o 2,0%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emeryturę. Powiększyła się natomiast zbiorowość osób pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy (o 2,9%), w mniejszym stopniu wzrosła zbiorowość osób otrzymujących rentę rodzinne – o 1,2%. Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 69,5%. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby pobierające renty rodzinne, stanowiły one 3,5% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Wyk. 32. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**

Rok poprzedni = 100

Pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS**Rolników indywidualnych**

— Polska — woj. małopolskie

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w 2016 r. w województwie małopolskim wyniosła 1975,40 zł i była wyższa o 1,9% niż rok wcześniej (w kraju wzrost o 1,9%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1146,98 zł (wzrost 0,6% w stosunku do 2015 r.)

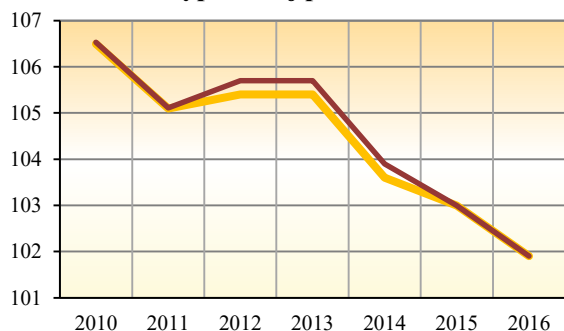
Tendencję wzrostową zaobserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. W 2016 r. odmiennie niż rok wcześniej w większym stopniu zwiększyła się przeciętna emerytura i renta wypłacana

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

przez ZUS niż analogiczne świadczenie z KRUS, a różnica wyniosła 1,3 p.proc. w województwie i 1,6 p.proc. w kraju. Rozpatrując poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w zakresie wypłat w ZUS w województwie zanotowano w przypadku emerytur - 1,8%, w kraju największy wzrost w zakresie wypłat w ZUS odnotowano w przypadku rent z tytułu emerytur oraz rent rodzinnych - 1,7%. Biorąc pod uwagę świadczenia wypłacane z KRUS w największym stopniu zwiększyła się renta z tytułu niezdolności do pracy zarówno w województwie i w kraju o 1,4%,

Wyk. 33. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

Wypłacanej przez ZUS**Rolników indywidualnych**

— Polska — woj. małopolskie

W 2016 r. wysokość przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto w województwie wypłacanych przez ZUS kształtowała się powyżej średniej krajowej. Pod względem wysokości świadczeń wypłacanych z ZUS (101,7% średniej krajowej) województwo plasowało się na szóstym miejscu w kraju, a analogiczne świadczenia pobierane przez rolników indywidualnych były najniższe w Polsce (94,9% przeciętnej emerytury i renty w kraju). W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano jednak większe odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (wahały się one od 1,2% w przypadku emerytur do 6,3% przy rentach rodzinnych) w porównaniu z wypłatami z ZUS (gdzie emerytury były niższe od średniej krajowej o 2,6%, a renty rodzinne – o 2,8%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w woj. małopolskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa małopolskiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

CENY

W 2016 r. w województwie małopolskim ceny towarów i usług konsumpcyjnych zmniejszyły się w stosunku do roku poprzedniego w zbliżonym stopniu jak w kraju. Podobnie jak w Polsce, w województwie spadek cen zaobserwowano w przypadku większości grup towarów i usług, a największy odnotowano w zakresie usług związanych z transportem. Najwyższy wzrost cen zaobserwowano w przypadku żywności i napojów bezalkoholowych.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

W województwie małopolskim w 2016 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z rokiem poprzednim spadły o 0,4% (dla Polski spadek ukształtował się na nieco wyższym poziomie i wyniósł 0,6%). W województwie za usługi związane z transportem oraz za odzież i obuwie płacono mniej niż

w poprzednim roku (odpowiednio o 4,4% oraz o 2,6%). Spadek cen nastąpił także w przypadku usług związanych z rekreacją i kulturą (o 1,4%) oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem (o 1,0%). Natomiast zdrożała żywność i napoje bezalkoholowe (o 1,2%) oraz napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 1,0%). Na przestrzeni lat 2010–2016 w województwie małopolskim obserwowano podobne zmiany wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych jak w całym kraju.

Tabl. 13. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	99,1	99,4
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	98,3	100,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	101,2	100,7
Odzież i obuwie	96,2	95,2	95,6
Mieszkanie	103,3	100,5	99,4
Zdrowie	102,9	101,9	99,2
Transport	106,2	91,1	95,4
Rekreacja i kultura	99,7	100,7	98,1
Edukacja	102,7	101,1	100,8

W 2016 r. spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego zanotowano w trzech pierwszych kwartałach, a największy (o 0,6%) zaobserwowano w II i III kwartale. W przypadku odzieży i obuwia oraz towarów i usług związanych z edukacją spadek cen zaobserwowano we wszystkich kwartałach 2016 r., a największy zanotowano w IV kwartale (odpowiednio o 3,6% oraz o 0,8%). We wszystkich kwartałach 2016 r. potaniały także towary i usługi związane z rekreacją i kulturą oraz mieszkaniem. Największy spadek ich cen zaobserwowano w II kwartale (odpowiednio o 2,3% oraz o 1,3%). We wszystkich kwartałach 2016 r. podrożała natomiast żywność i napoje bezalkoholowe (najbardziej w II kwartale – o 1,5%) oraz napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (najbardziej w I kwartale – o 1,7%). W przypadku usług związanych ze zdrowiem wzrost cen zanotowano w dwóch pierwszych kwartałach. Usługi związane z transportem podrożały w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego jedynie w IV kwartale (o 2,2%).

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie małopolskim**

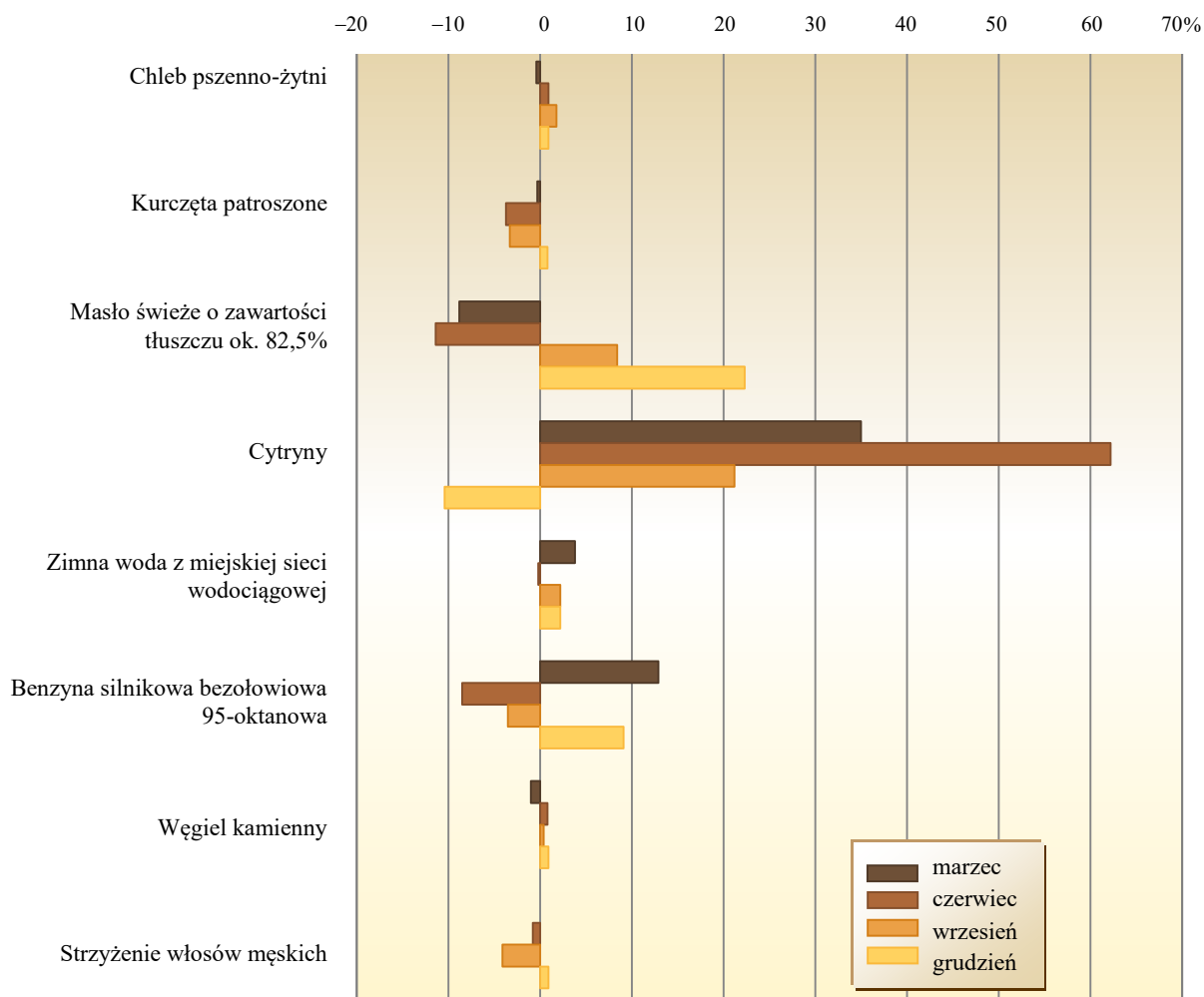
Wyszczególnienie	2015				2016			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	98,4	99,1	99,5	99,6	99,5	99,4	99,4	100,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	96,3	97,9	99,6	100,7	101,1	101,5	101,0	101,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	101,6	100,8	101,2	101,7	101,7	101,1	100,9	100,3
Odzież i obuwie	94,8	95,4	96,1	96,8	97,5	98,1	97,5	96,4
Mieszkanie	100,7	100,8	100,7	100,4	99,0	98,7	98,9	99,4
Zdrowie	101,6	101,1	102,5	102,7	100,1	100,4	98,8	99,1
Transport	89,1	91,6	91,7	91,0	92,8	93,2	94,3	102,2
Rekreacja i kultura	101,7	101,9	101,7	100,1	99,6	97,7	98,2	99,1
Edukacja	100,7	100,7	100,6	100,1	99,7	99,7	99,5	99,2

W grudniu 2016 r. w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w województwie zaobserwowano zmiany cen większości towarów żywnościowych, a także towarów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych. Wśród wybranych artykułów żywnościowych najbardziej podrożały: cukier biały kryształ (o 31,2%), masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 22,3%) oraz ser dojrzewający (o 16,5%). Mniej niż przed rokiem płacono m.in. za marchew (o 43,4%), cebulę (o 41,2%) i ziemniaki (o 19,0%). Wśród wybranych artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych zdrożały: podzelowanie obuwia męskiego (o 11,0%), kuchnia mikrofalowa o pojemności 16-20 l (o 10,8%), oczyszczenie chemiczne garnituru męskiego 2-częściowego (o 9,6%). Potaniały towary: ręcznik frotté z tkaniny bawełnianej o wymiarach 50x100 cm (o 11,9%), mikser elektryczny (o 7,2%) oraz garnitur męski 2-

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

częściowy, z tkaniny z udziałem wełny (o 7,1%).

Wyk. 35. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie małopolskim w 2016 r.**

Tabl. 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w złotych			XII 2015 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,21	2,21	100,0
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,68	13,79	14,61	105,9
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	6,60	6,45	97,7
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,65	24,01	24,96	104,0
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,67	2,80	2,78	99,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,27	3,98	4,90	123,1
Cebula – za 1 kg	2,25	2,20	1,76	80,0

Tabl. 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w złotych			XII 2015 = 100
POLSKA (dok.)				
Ziemiaki – za 1 kg	1,43	1,19	0,98	82,4
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	2,44	3,17	129,9
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,63	3,57	98,3
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny (w roku 2010 – z elanowełny) – za 1 kpl.	467,17	662,30	658,97	99,5
Półbuty skórzane męskie na podszewie nie-skórzanej – za 1 parę	164,09	197,64	199,02	100,7
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	21,68	21,79	100,5
Proszek do prania – za 300 g (w roku 2010 – za 400 g, w roku 2015 – za 280 g).....	4,43	5,33	5,45	x
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	90,26	93,93	104,1
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,23	2,71	2,71	100
Bilet normalny do kina	15,23	18,39	19,02	103,4
MAŁOPOLSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,21	2,29	2,31	100,9
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,50	13,71	14,64	106,8
Kurczęta patroszone – za 1 kg	6,06	6,48	6,53	100,8
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	20,62	22,83	24,56	107,7
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,68	2,75	2,69	97,8
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,23	4,08	4,99	122,3
Cebula – za 1 kg	2,25	2,11	1,24	58,8
Ziemiaki – za 1 kg	1,47	1,05	0,85	81,0
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,91	2,50	3,28	131,2
Sok jabłkowy – za 1 l	4,08	3,65	3,73	102,2
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny (w roku 2010 – z elanowełny) – za 1 kpl.	388,87	746,00	692,77	92,9
Półbuty skórzane męskie na podszewie nie-skórzanej – za 1 parę	157,84	198,68	204,30	102,8
Ciepła woda – za 1 m ³	17,97	23,26	24,37	104,8
Proszek do prania – za 300 g (w roku 2010 – za 400 g, w roku 2015 – za 280 g)	4,41	5,39	5,28	x
Wizyta u lekarza specjalisty	61,77	81,92	89,23	108,9
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,20	2,93	2,81	95,9
Bilet normalny do kina	15,33	16,99	18,21	107,2

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie małopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej,
- „Biuletyn statystyczny województwa małopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej, jak również w Banku Danych Lokalnych.

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

W 2015 roku warunki termiczno-wilgotnościowe w okresie jesiennych siewów upraw ozimych, były umiarkowanie dobre. We wrześniu i październiku po kilkudniowymi obfitymi opadami pogoda sprzyjała pracom rolnym i pozwoliła na dokończenie siewów roślin. Wyjątkowo łagodny i ciepły listopad sprzyjał rozwojowi upraw. Zima była wyjątkowo łagodna, jedynie na początku stycznia 2016 r. wystąpiły opady śniegu i bardzo silne mrozy. Luty był już jednak zdecydowanie łagodniejszy z temperaturami znacznie powyżej średniej wieloletniej. W marcu warunki pogodowe były jeszcze lepsze, co sprzyjało rozpoczęciu wegetacji przez rośliny. Kwiecień cechował się zmienną pogodą przez co nieco opóźniały się prace polowe. W drugiej połowie kwietnia pojawiły się już wyższe temperatury, co sprzyjało rozwojowi wszystkich upraw. Umiarkowane choć dosyć chłodne warunki pogodowe utrzymały się także w maju i na początku czerwca. W miesiącach letnich nie obserwowano zjawisk znacznie szkodzących uprawom. W czerwcu, lipcu i sierpniu występowały naprzemiennie dni z ciepłą pogodą jak i dni z umiarkowanymi opadami, mało było też gwałtownych burz co ogólnie sprzyjało uprawom, jak i zbiorom.. Korzystne warunki do wegetacji roślin oraz prowadzenia prac rolniczych utrzymały się również we wrześniu, którego pierwsza połowa była pogodna. W październiku występowały bardzo duże wahania pogodowe – od bardzo ciepłych dni po epizody zimy. Chłodny i deszczowy listopad utrudniał zakończenie prac polowych i siew upraw ozimych.

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	35,1	36,7	.
rzepak i rzepik	23,6	28,5	.
ziemniaki ^b	219	210	.
buraki cukrowe	484	520	.
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu) ^c :			
bydło	38,6	40,7	41,3 ^a
trzoda chlewna	102,6	80,5	75,6 ^a
owce	1,8	1,5	.
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni) ^d	1031,5	892,0	.

a Dane nieostateczne b Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego d Od 2016 r. wraz z piskletami w wieku do 2 tygodni

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA (dok.)			
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,84	66,93	62,08
ziarno żyta za 1 dt	42,12	51,51	51,79
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	51,15	52,27
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	6,02	5,91
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	4,30	4,68
mleko krowie za 1 l	1,07	1,13	1,11
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	75,59	75,11
ziarno żyta za 1 dt	48,58	58,67	59,33
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	82,04	96,02
prosię na chów za 1 szt.	130,20	154,03	154,62
MAŁOPOLSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	30,4	32,7	.
rzepak i rzepik	20,7	25,9	.
ziemniaki ^b	158	210	.
buraki cukrowe	286	677	.
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu) ^c :			
bydło	33,0	31,4	33,3 ^a
trzoda chlewna	59,9	35,3	32,8 ^a
owce	11,1	12,2	.
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni) ^d	912	838,7	.
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	56,83	63,63	58,40
ziarno żyta za 1 dt	43,46	51,75	48,69
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	71,54	44,43	46,97
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,90	6,32	6,16
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,92	4,19	4,51
mleko krowie za 1 l	0,93	1,08	1,03
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	68,21	77,04	75,38
ziarno żyta za 1 dt	58,78	71,15	67,41
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	101,41	74,51	85,70
prosię na chów za 1 szt.	144,43	172,19	180,14

a Dane nieostateczne *b* Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych.
c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, *d* Od 2016 r. wraz z piskletami w wieku do 2 tygodni

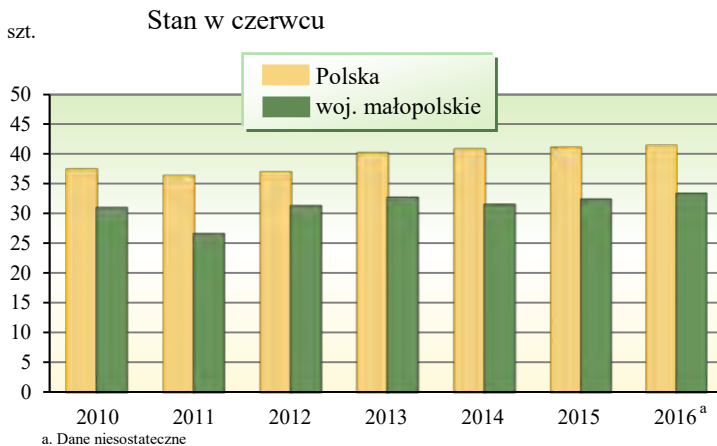
▪ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie małopolskim w 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zwiększyło się pogłowie bydła, owiec i drobiu. W analizowanym okresie odnotowano natomiast zmniejszenie stada trzody chlewnej.

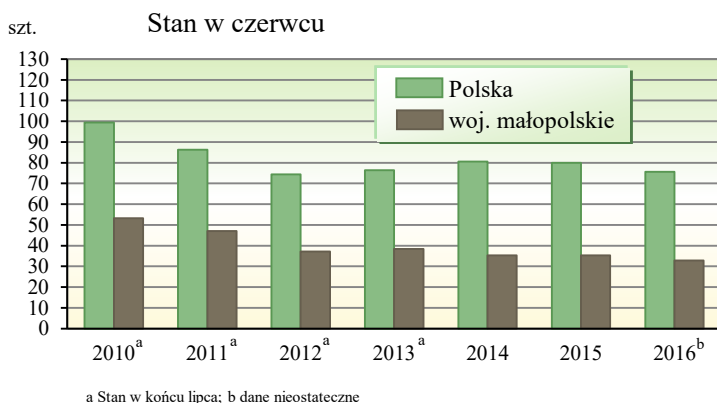
W 2016 r., pogłowie bydła (stan w czerwcu) w województwie liczyło 181,2 tys. szt., co stanowiło 3,1% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do 2015 r. liczebność stada bydła zwiększyła się o 4,4% (w Polsce zmalała o 0,4%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano spadek o 6,5% (w kraju wzrost o 3,8%).

Badania pogłowia trzody chlewnej prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

Wyk. 36. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**

Wyk. 37. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**

stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 5,9% (w Polsce o 6,7%).

W 2016 r. stado owiec (stan w czerwcu) liczyło 76,3 tys. szt., co stanowiło 31,9% pogłowia krajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem jego stan zwiększył się o 5,4% (w Polsce odnotowano

W 2016 r. w ogólnym pogłowie bydła 47,4% stanowiły krowy, w tym 95,6% - krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 39,3% i 92,0%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

W 2016 roku pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) w województwie małopolskim ukształtowało się na poziomie 178,7tys. szt. (w tym 21,4 tys. szt., tj. 12,0% stanowiły lochy). Udział regionu w ogólnokrajowym pogłowie trzody chlewnej wyniósł 1,6%. W odniesieniu do stanu w 2015 r. wielkość

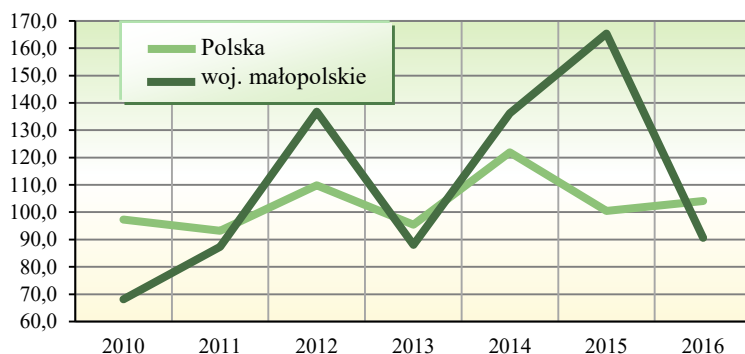
wzrost o 5,1%). W odniesieniu do 2010 r. pogłowie owiec w regionie zmniejszyło się o 12,0% (w kraju spadło o 7,4%).

W 2016 r. stado drobiu^a (stan w czerwcu) w regionie ukształtowało się na poziomie 6627,5 tys. szt. i stanowiło 3,5% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność w województwie wzrosła o 27,4% (w kraju wzrosła – o 14,9%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2010 r. w województwie pogłównie drobiu było większe o 16,8%, a w Polsce o 42,0%.

▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie małopolskim w 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano spadek skupu ziarna pszenicy i żyta oraz żywca wołowego. Więcej niż w ubiegłym roku skupiono ziemniaków, mleka krowiego i żywca wieprzowego.

Wyk. 38. **Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego)**
Rok poprzedni = 100

więcej niż w 2010 r. Skup żyta wyniósł 1169 ton i zmniejszył się o 0,7% w odniesieniu do 2015 r. a w stosunku do 2010 r. był mniejszy o 68,3%.

Skup ziemniaków w 2016 r. ukształtował się na poziomie 17,1 tys. ton, co stanowi 0,9% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost ilości skupionych ziemniaków o 12,5%, a w porównaniu z rokiem 2010 o 18,9% (w kraju odnotowano wzrost o 23,0% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 64,6% w stosunku do 2010 r.).

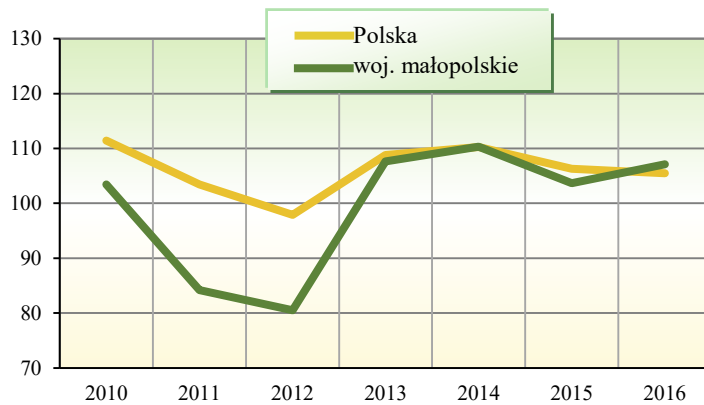
W omawianym roku 2016 skupiono 84,6 tys. ton żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami w wadze ubojowej ciepłej (wbc) (co stanowi 2,0% skupu ogólnokrajowego), tj. o 7,1% więcej niż przed rokiem i o 10,6% mniej niż w 2010 r. W skali kraju zaobserwowano wzrost o 5,5% w odniesieniu do 2015 r. i o 36,3% w stosunku do roku 2010.

^a Od 2016 r. pogłowie drobiu razem z pisklętami do 2 tygodnia życia

W 2016 r. skupiono 74,1 tys. ton ziarna zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego), co stanowi 0,7% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był niższy o 9,4%, a w porównaniu z 2010 r. – większy o 114,6% (w kraju - odpowiednio wzrost o 4,1% i 24,5%). W omawianym roku w regionie skupiono 65,9 tys. ton pszenicy, tj. o 9,0% mniej niż w poprzednim roku i o 169,5%

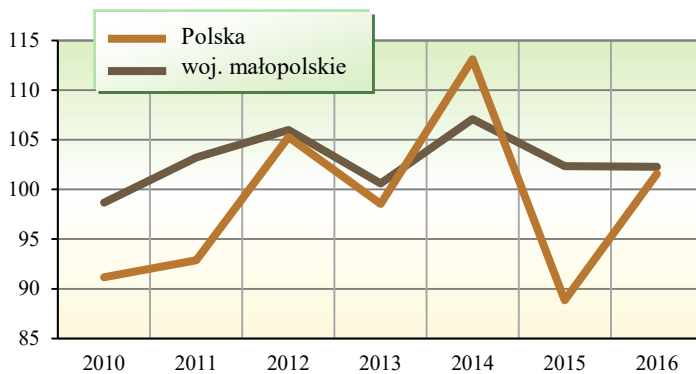
Wyk. 39. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej (wbc)^a**

Rok poprzedni = 100

Wyk. 40. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

W ciągu ostatniego roku skupiono 37,5 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 15,2% więcej niż w roku poprzednim i o 12,3% mniej niż w roku 2010. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 12,1 tys. ton i był o 34,8% mniejszy niż przed rokiem i o 49,3% mniejszy niż w 2010 r. Żywca drobiowego skupiono 36,5 tys. ton, czyli o 27,5% więcej niż w roku poprzednim i o 28,8% więcej w porównaniu z 2010 r.

W 2016 r. skup mleka krowiego wyniósł 135,5 mln litrów, (co stanowi 1,3% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. o 1,6% więcej niż przed rokiem i o 1,7% mniej niż w roku 2010 (w skali kraju w odniesieniu do poprzedniego roku zanotowano wzrost o 2,3%, a w porównaniu z 2010 r. o 23,4%).

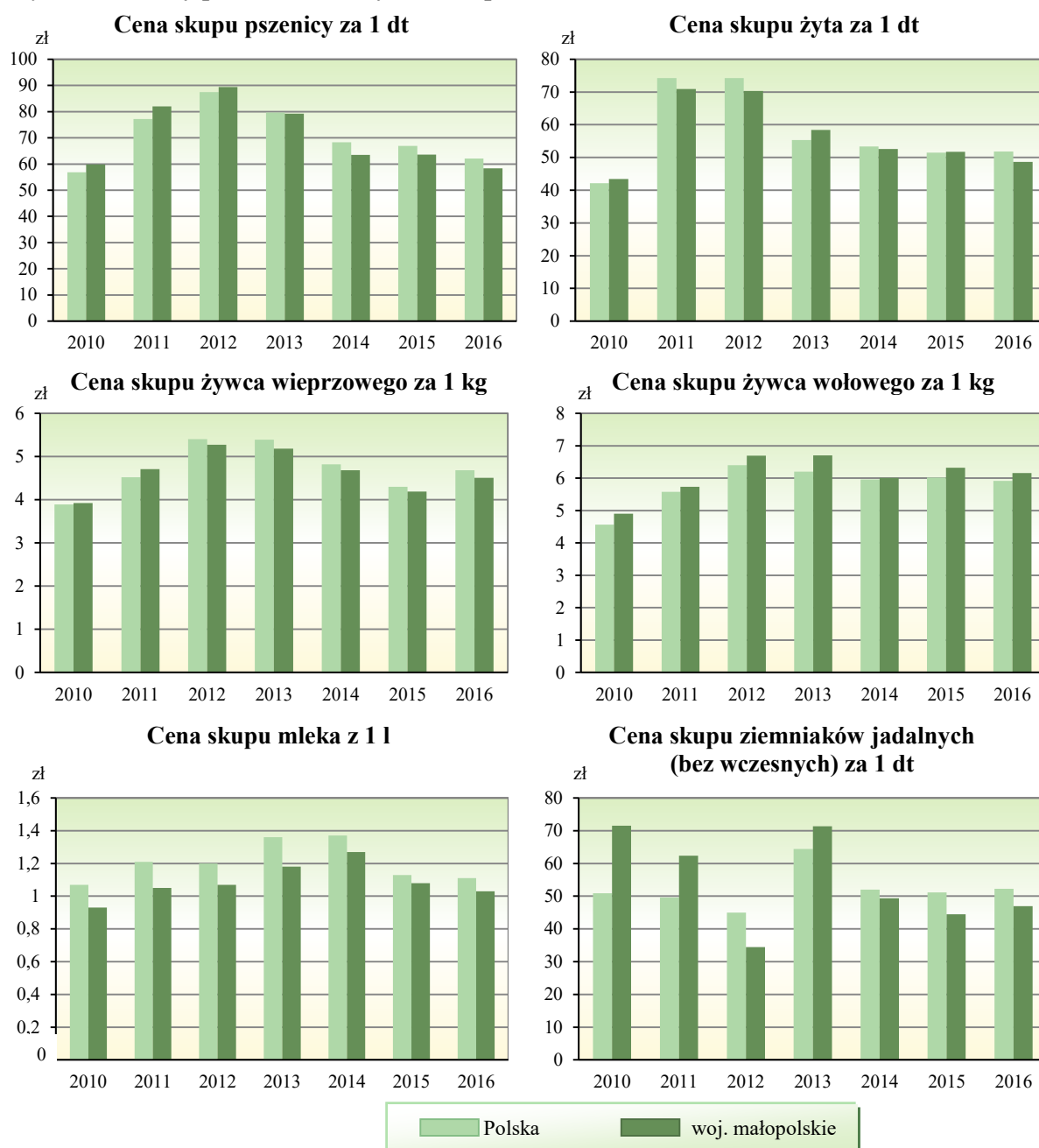
■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano spadek cen większości produktów rolnych zarówno w skupie, jak i na targowiskach. Wzrost cen skupu zauważalny był w przypadku ziemniaków i żywca wieprzowego.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2016 r. wyniosła 58,40 zł za 1 dt (w kraju – 62,08 zł) i była o 8,2% niższa niż przed rokiem i o 2,4% w porównaniu z 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 75,38 zł (w kraju – 75,11zł), tj. o 2,2% mniej niż w roku poprzednim i o 10,5% więcej niż w roku 2010.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono, jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wyk. 41. Ceny produktów rolnych w skupie

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 48,69 zł za dt (w kraju – 51,79 zł), tj. o 5,9% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2015 r. i o 12,0% wyższym niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta spadła w stosunku do poprzedniego roku o 5,3%, a w odniesieniu do uzyskanej w 2010 roku wzrosła o 14,7% osiągając poziom 67,41 zł (w Polsce – 59,33 zł).

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W 2016 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 46,97 zł za dt (w kraju – 52,27 zł), tj. o 5,7% więcej niż przed rokiem i o 34,3% mniej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształto-

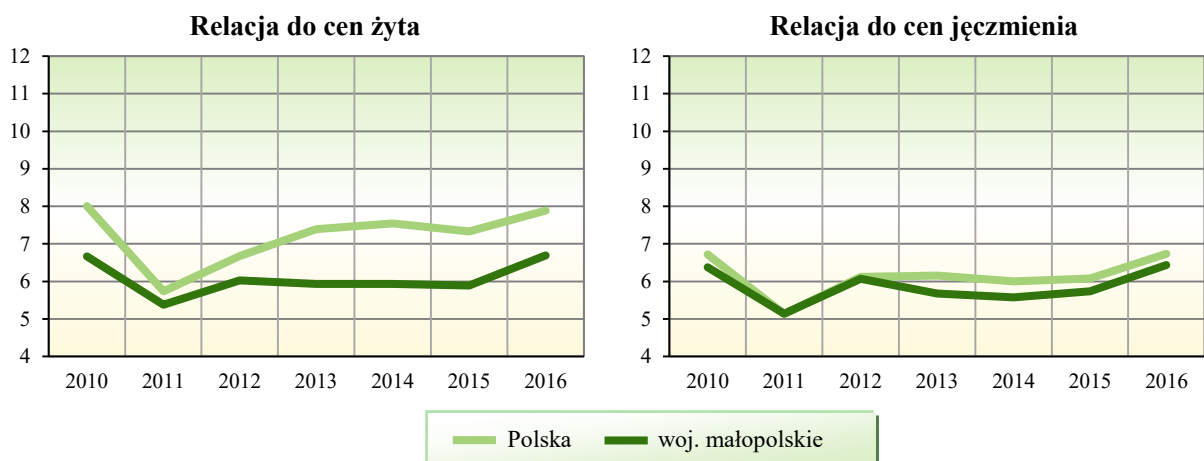
wała się na poziomie 85,70 zł za dt (w Polsce – 96,02 zł), tj. o 15,0% wyższym w stosunku do zanotowanego w 2015 r. i o 14,5% niższym niż w 2010 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego (bez cieląt) wyniosła 6,16 zł za kg (w kraju – 5,91 zł), tj. zmniejszyła się o 2,5% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,51 zł za kg (w kraju – 4,68 zł), tj. o 7,6% wyższą niż w 2015 r.

W 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zwiększyła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta. Ukształtowała się ona na poziomie 6,7 (wobec 5,9 w 2015 r. i 6,7 w 2010r.), w kraju relacja wyniosła 7,9 (wobec 7,3 w 2015 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie uległa zwiększeniu i wyniosła 6,4 w 2016 r. wobec 5,7 w 2015 r. i 6,4 w 2010 r. (w kraju odpowiednio – 6,7, 6,1 i 6,7).

Wyk. 42. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2016 r. cena 1 l mleka wynosiła 1,03 zł (w kraju – średnio 1,11 zł), tj. o 4,6% mniej niż przed rokiem i o 10,8% więcej niż w roku 2010.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie małopolskim w 2015 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zdecydowała mniejsza wartość produkcji roślinnej i zwierzęcej. Podobny kierunek zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, gdzie również spadła wartość produkcji zwierzęcej i roślinnej.

W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek produkcji globalnej o 8,3%. Wpływ na to miał zarówno spadek o 11,2 % w porównaniu do roku 2014 produkcji roślinnej, jak i produkcji zwierzęcej

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

o 4,0%. W roku 2015 udział województwa małopolskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,5%.

Wartość końcowej produkcji rolniczej w województwie małopolskim w 2015 r. była

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

o 10,2% mniejsza niż w roku poprzednim. Końcowa produkcja roślinna zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 15,7% a zwierzęca o 4,1%.

W analizowanym roku 2015 w towarowej produkcji rolniczej nastąpił spadek produkcji ogółem (o 6,5%), przy spadku wartości produkcji roślinnej (o 11,1%) i produkcji zwierzęcej (o 1,4%). W strukturze towarowej produkcji rolniczej dominowała nieznacznie produkcja

zwierzęca, której udział wynosił 51,0%. Udział produkcji roślinnej wynosił natomiast 49,0%.

W 2013 r. udział regionu w ogólnokrajowej produkcji końcowej oraz towarowej ukształtował się na zbliżonym poziomie i wyniósł odpowiednio 3,3% i 3,0%.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie małopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej,
- „Biuletyn statystyczny województwa małopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

PRZEMYSŁ

W 2016 r. w województwie małopolskim zaobserwowano wzrost wartości produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost ten był skutkiem obserwowanego w poprzednim roku stopniowego przyspieszania dynamiki produkcji w kolejnych kwartałach roku. W porównaniu z rokiem 2015 zanotowano spadek wydajności pracy, a także wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2016 r. w województwie osiągnęła wartość 84003,8 mln zł (w cenach bieżących) i była o 2,3% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim. W skali kraju w tym czasie sprzedaż produkcji zwiększyła się o 3,1%. W województwie małopolskim, począwszy od pierwszego kwartału 2016 roku, w którym wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku wynosił 0,9%, w kolejnych dwóch okresach narastających zaobser-

wowano wzrost jej tempa (w I półroczu wzrost wyniósł 3,2 %, a w okresie trzech pierwszych kwartałów 2016 r. – utrzymał poziom 3,2%).

Tabl. 17. Przemysł

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1197028,5	1236375,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	85,9	86,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2510,7	2566,7
MAŁOPOLSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	58266,7	81028,2	84003,8
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	86,5	85,8	86,7
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	170,7	180,0	184,8

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

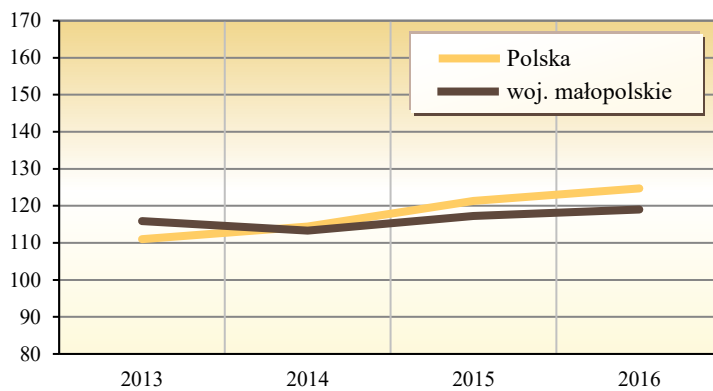
- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 17. **Przemysł (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
KRAKÓW			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	21091,5	29220,0	26312,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	77,7	71,4	68,6
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	53,1	53,9	52,4

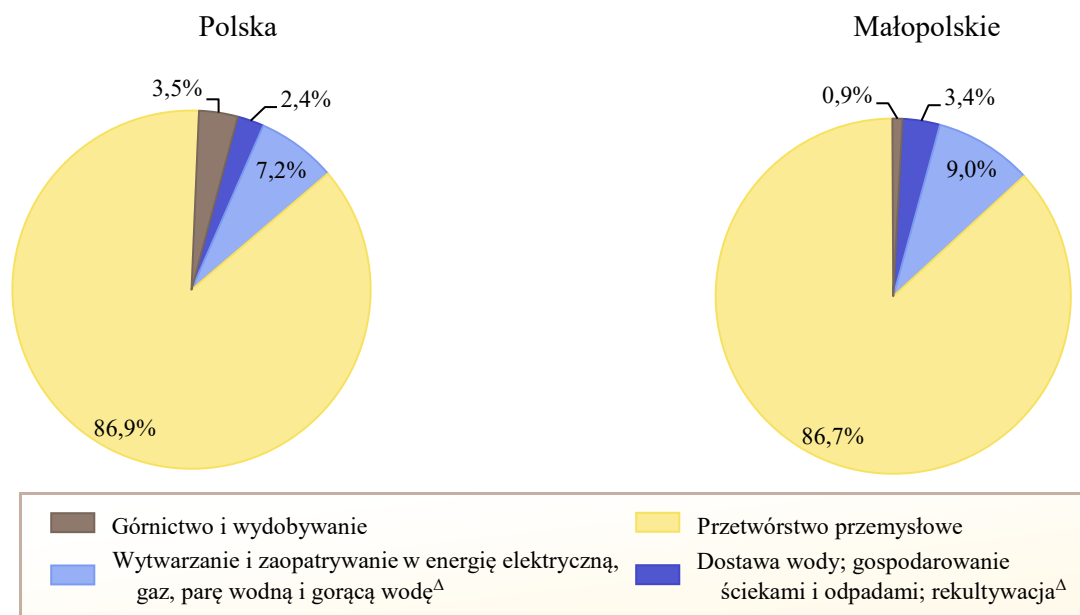
Wyk. 43. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu**
(ceny stałe)

2010 = 100

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2016 r. w województwie małopolskim złożyła się produkcja w sekcjach:

- przetwórstwo przemysłowe – 72872,0 mln zł,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 7503,2 mln zł,
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – 2862,1 mln zł,
- górnictwo i wydobywanie – 766,5 mln zł.

Wyk. 44. **Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2016 r.**
(ceny bieżące)

Wzrost produkcji uzyskany w ciągu ostatniego roku był wynikiem zwiększenia m.in. produkcji sprzedanej (w cenach stałych) w sekcji przetwórstwa przemysłowego (o 3,0%, przy udziale 86,7% w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w regionie, wobec 86,9% w kraju). Spadek wartości produkcji sprzedanej (w cenach stałych) obserwowano natomiast w górnictwie i wydobywaniu (o 10,6%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,7%).

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wzrost produkcji sprzedanej w skali roku dotyczył m.in. pojazdów samochodowych (o 11,7%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 8,7%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 8,1%) oraz wyrobów z metali (o 7,9%).

*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

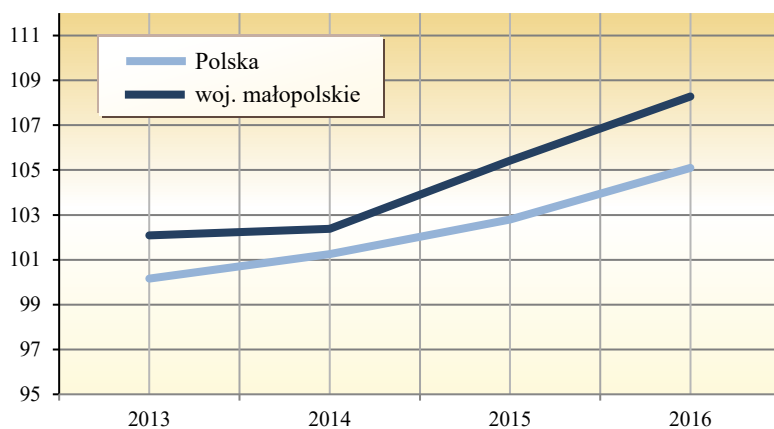
Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie małopolskim**
(ceny stałe)

Sekcje i działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	105,5	103,4	101,9	102,6	100,9	103,2	103,2	102,3
Górnictwo i wydobywanie	#	#	#	#	95,3	105,1	120,5	89,4
Przetwórstwo przemysłowe ...	106,4	103,9	102,3	102,8	101,0	103,7	103,6	103,0
w tym:								
Produkcja odzieży.....	92,0	97,9	93,0	97,0	124,2	112,1	111,7	107,0
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	120,1	109,7	108,8	109,1	95,9	107,4	106,9	106,1
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	98,6	95,9	93,5	93,8	100,2	104,6	105,1	105,4
Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych ^Δ	104,3	100,8	95,5	94,4	98,2	99,2	100,7	105,0
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	100,4	100,2	101,3	102,7	108,8	111,8	110,0	108,7
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	103,0	98,5	99,3	99,3	102,7	106,0	106,2	108,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	100,2	105,9	103,9	103,8	110,4	107,1	109,4	107,9
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	109,3	111,7	116,4	116,1	108,7	107,3	106,0	105,3
Produkcja urządzeń elektrycznych.....	106,7	101,6	100,2	101,3	109,5	109,6	105,4	105,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	119,1	110,9	102,9	100,9	94,2	102,6	107,6	111,7

Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie małopolskim (dok.)**

Sekcje i działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)								
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	115,8	117,2	120,9	122,3	114,8	109,8	103,8	104,5
Produkcja mebli	98,8	101,5	103,9	113,7	110,1	118,3	117,2	106,5
Pozostała produkcja wyrobów	84,1	92,5	96,5	99,9	123,8	135,8	132,4	127,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	#	#	#	#	99,1	98,2	96,9	97,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	97,2	96,1	93,1	100,6	106,2	105,8	107,7	100,4
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	117,7	107,7	106,1	105,1	101,3	100,9	102,1	103,1
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	102,4	103,5	106,1	102,9	106,7	109,0	97,4	100,2
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	87,1	89,3	85,1	98,0	109,3	108,5	112,6	98,9

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie małopolskim towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku o 2,7%. W kraju zanotowano również wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w odniesieniu do roku poprzedniego o 2,2%.

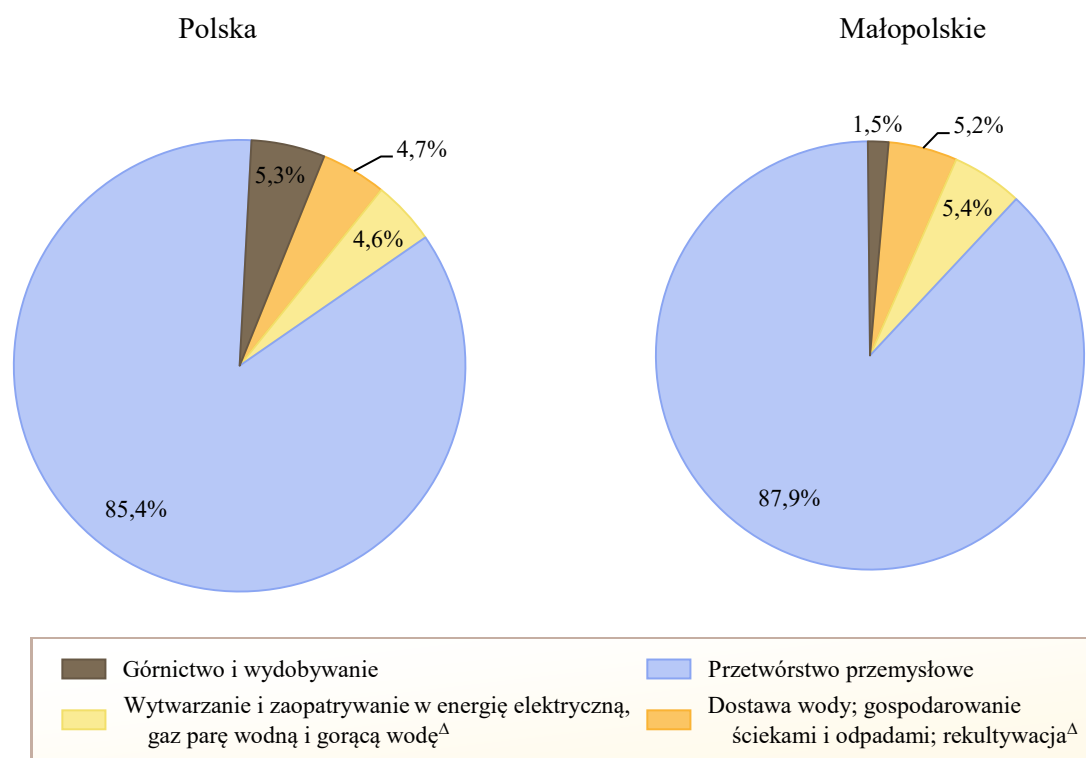
Wyk. 45. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2010 = 100

gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 8,3%).

W 2016 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 184,8 tys. osób.

W stosunku do roku poprzedniego zatrudnienie zwiększyło się m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 3,5%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji (o 2,4%), a zmniejszyło w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną,

Wyk. 46. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2016 r.**

Wydajność pracy w przemyśle w 2016 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w województwie małopolskim o 0,4% niższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła 1,0%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie małopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej,
- „Biuletyn statystyczny województwa małopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO

W 2016 r. w województwie małopolskim odnotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego, a tempo spadku w ciągu roku w poszczególnych okresach narastających ulegało wahaniom. Niższa niż w roku poprzednim była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. Zwiększyła się wydajność pracy mierzona wartością produkcji sprzedanej budownictwa na 1 zatrudnionego, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W 2016 r. w województwie małopolskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 13820,1 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 11,6 % (w skali kraju odnotowano spadek o 6,0 %).

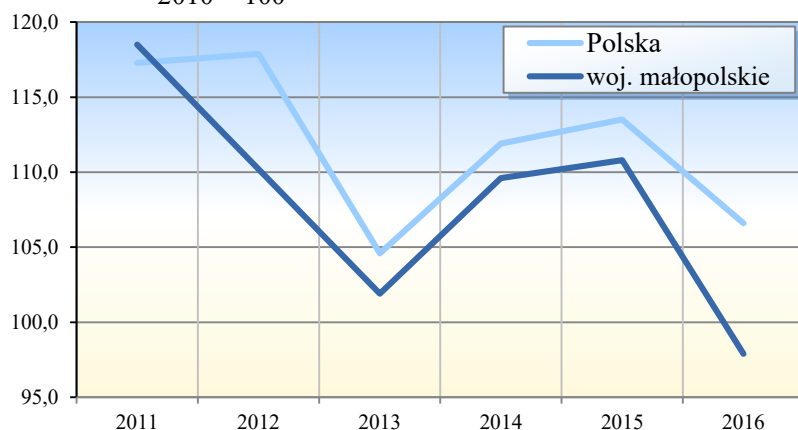
Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

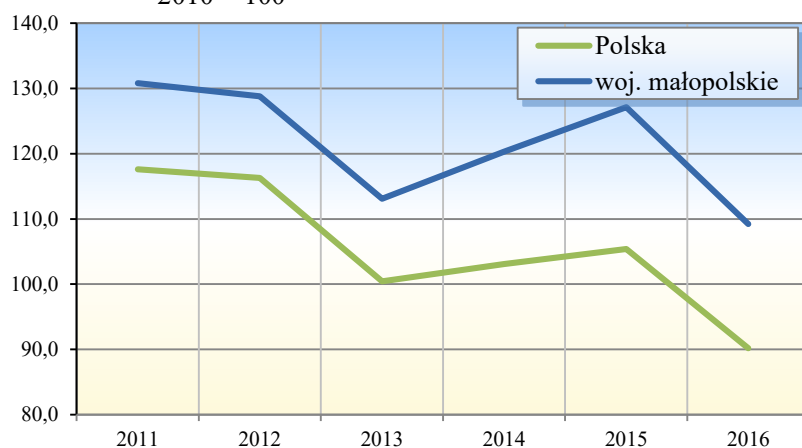
Tabl. 19. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,9	181990,4	171042,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	47,8	43,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	386,0	383,4
MAŁOPOLSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	14115,5	15639,8	13820,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	50,0	57,3	55,7
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	41,5	37,3	37,6
KRAKÓW			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	7717,0	7969,7	7320,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	42,0	49,5	48,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	18,8	15,6	15,4

Wyk. 47. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa**
(ceny bieżące)
2010 = 100

Wyk. 48. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W województwie produkcja budowlano – montażowa w analizowanym okresie wyniosła 7702,0 mln zł (55,7% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 2,7%. W kraju odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej o 14,4%.

W 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim (rok bazowy 2010) nastąpił spadek dynamiki produkcji sprzedanej budownictwa o 12,9 p.proc., a dynamiki produkcji budowlano - montażowej o 17,9 p. proc.

Wśród przedsiębiorstw budowlanych w województwie największy udział miały podmioty specjalizujące się

w budowie budynków (39,2% sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2016 r.), których produkcja była o 9,2% niższa niż rok wcześniej.

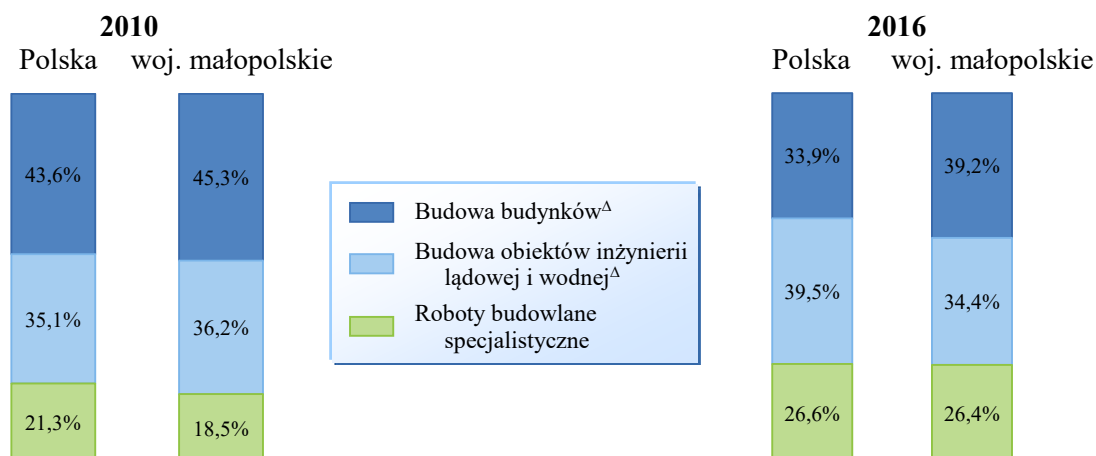
Tabl. 20. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie małopolskim** (ceny bieżące)

Działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	109,4	111,3	108,0	105,6	84,7	88,6	83,7	85,9
Budowa budynków ^Δ	102,2	106,3	107,1	105,3	93,5	97,0	94,3	90,8
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	109,0	112,1	106,8	101,7	63,7	72,4	67,1	77,9
Roboty budowlane specjalistyczne	124,1	118,6	111,3	112,6	92,2	97,2	92,9	91,0

W przedsiębiorstwach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (udział 34,4%) produkcja zmniejszyła się o 22,1%, a w wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (udział 26,4%) – produkcja spadła o 9,0%.

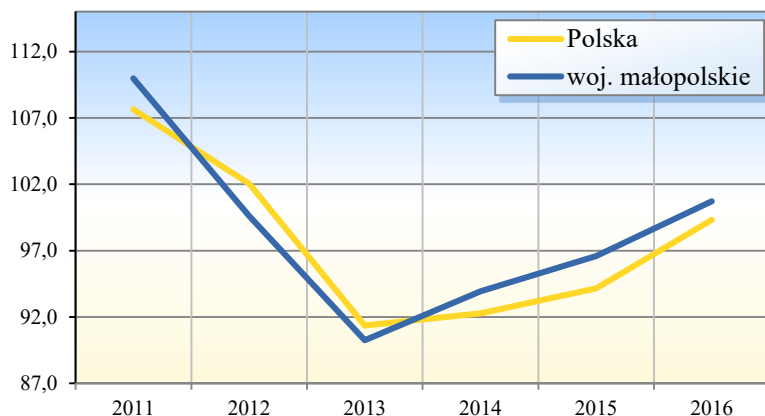
Wyk. 49. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD**

(ceny bieżące)

W 2016 r. spadającej produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji o 0,8% (w kraju spadek o 0,7%).

Wyk. 50. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
analogiczny okres 2010 = 100

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2016 r. w województwie małopolskim ukształtowała się na poziomie 367,8 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza spadek o 12,3% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie małopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej,
- „Biuletyn statystyczny województwa małopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Rok 2016 dla województwa małopolskiego, podobnie jak dla kraju, był korzystny pod względem liczby mieszkań oddanych do użytkowania – w województwie odnotowano ich wzrost o 19,0%. Podobna tendencja wystąpiła również w przypadku liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenie lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym – w województwie małopolskim odnotowano wzrost o 19,7%, natomiast w Polsce nastąpił wzrost o 12,0 %.

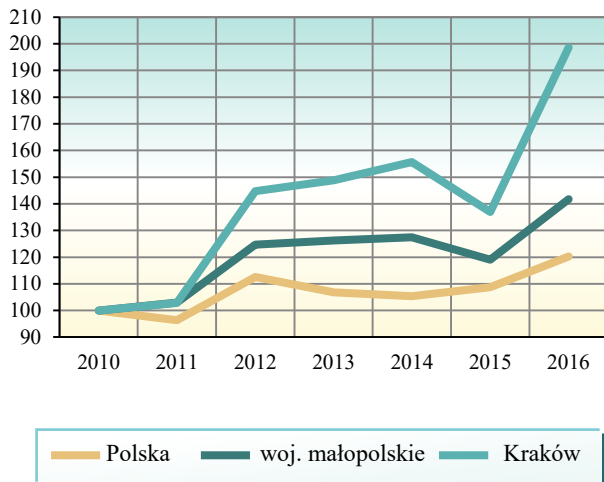
W 2016 r. w województwie małopolskim oddano do użytkowania 17379 mieszkań, tj. o 19,0% więcej niż przed rokiem i 11,2% więcej niż w 2014 r. W tym samym czasie w Polsce odnotowano wzrost o 10,6 % liczby lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania w odniesieniu do roku 2015 i wzrost o 14,1% w porównaniu z 2014 r.

*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

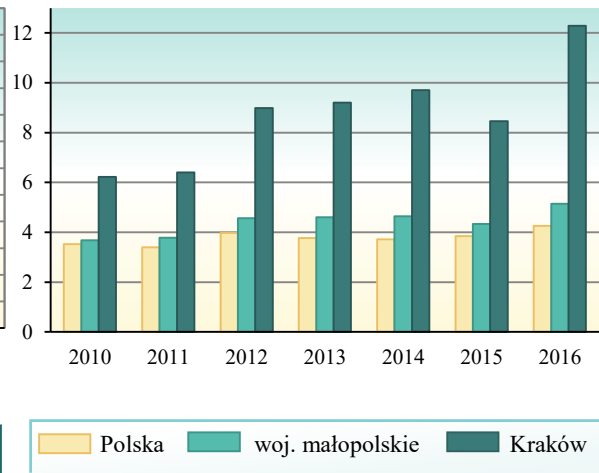
Tabl. 21. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	3,8	4,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	99,8	94,5
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	4,5	4,9	5,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	4,4	4,5
MAŁOPOLSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,7	4,3	5,1
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	114,9	106,4	95,3
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	6,9	5,1	6,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	5,6	5,7	4,9
KRAKÓW			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	6,2	8,5	12,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	71,4	59,5	57,5
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	16,1	10,8	12,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	12,1	14,4	10,6

Wyk. 51. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2010 = 100

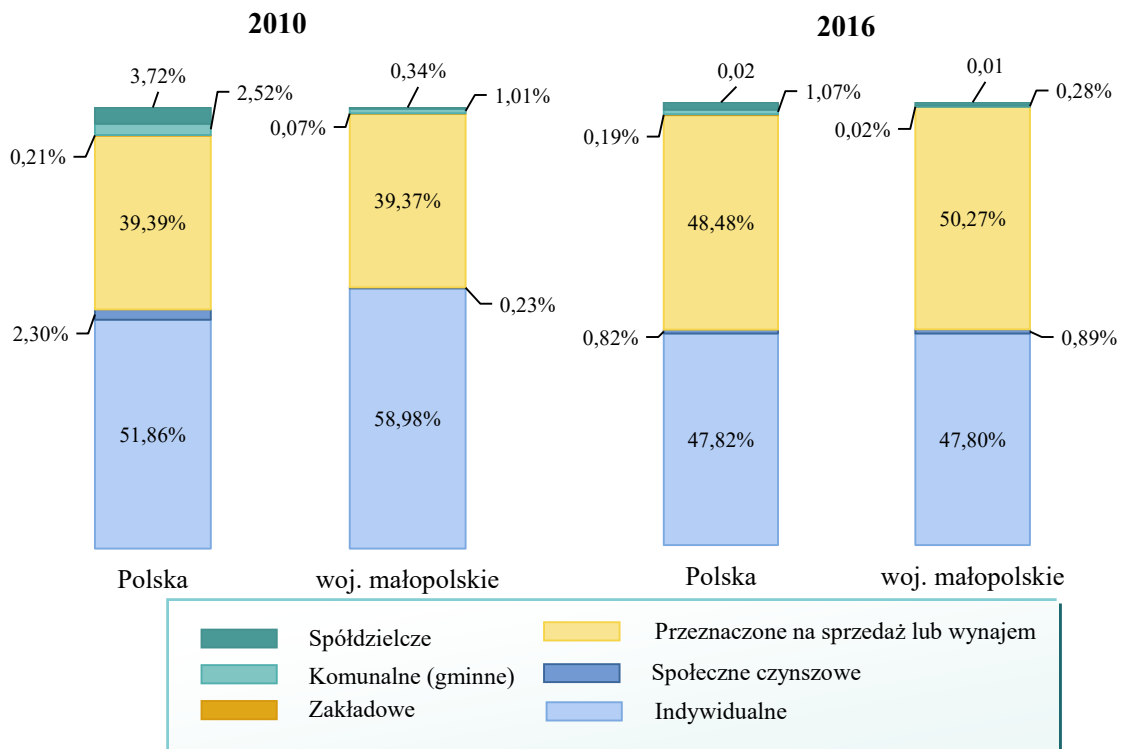

Wyk. 52. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

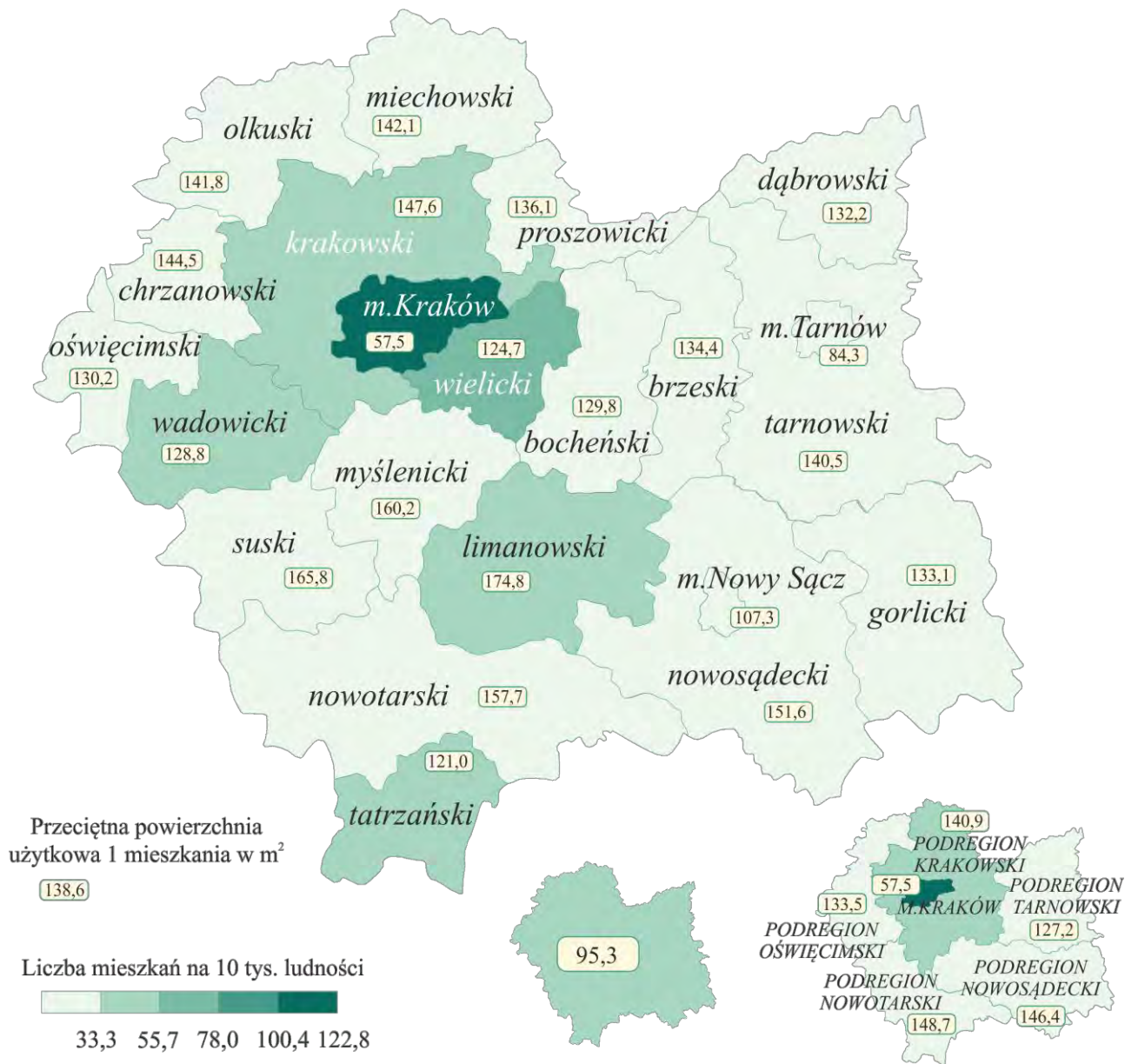

Rok 2016 w stosunku do roku 2015 w województwie małopolskim, cechował się wzrostem o 43,7% liczby oddanych mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem - w tym samym okresie w skali kraju również odnotowano wzrost (o 26,8%). W budownictwie indywidualnym, podobnie jak w Polsce, zarejestrowano spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania o 0,7% (dla Polski o 2,1%).

Wyk. 53. **Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wyk. 54. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie małopolskim według podregionów i powiatów w 2016 r.

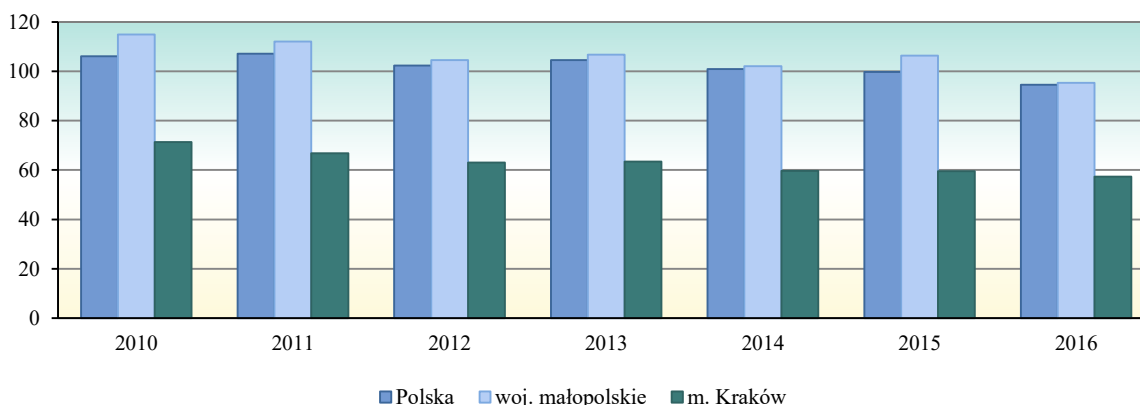
Tabl. 22. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie małopolskim**

Formy budownictwa	2015				2016			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2015 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	14600	100	93,4	106,4	17379	100	119,0	95,3
Spółdzielcze	-	x	x	x	129	0,7	x	50,2
Komunalne (gminne)	148	1,0	361,0	34,2	48	0,3	32,4	41,9
Zakładowe	5	0,03	100,0	68,4	4	0,02	80,0	112,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	6081	41,7	85,8	56,4	8736	50,3	143,7	55,2
Spółeczne czynszowe	-	x	x	x	154	0,9	x	44,9
Indywidualne	8366	57,3	98,7	144,0	8308	47,8	99,3	139,3

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie małopolskim w 2016 r. wyniosła 95,3 m² (w kraju – 94,5 m²) i była mniejsza o 11,1 m² w stosunku do roku 2015

(dla kraju przeciętna powierzchnia mieszkania była mniejsza o 5,4 m²). W porównaniu z 2014 r., zarówno w województwie małopolskim jak i w Polsce przeciętna powierzchnia mieszkania zmniejszyła się odpowiednio o 6,8 m² i o 6,5 m².

Wyk. 55. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

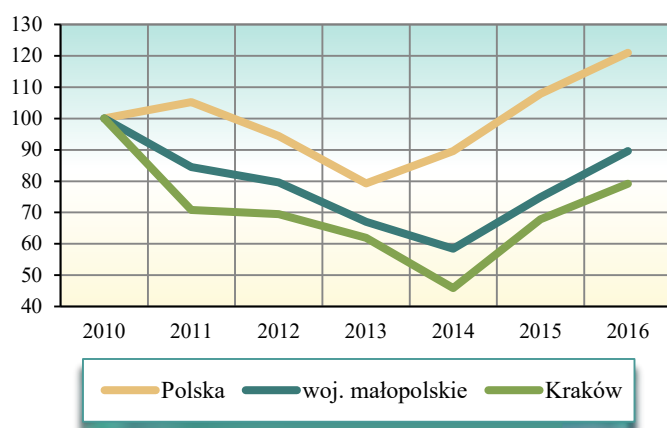
Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym w województwie małopolskim ukształtowała się na poziomie 139,3 m², zaś najmniejszą przeciętną powierzchnią charakteryzowały się mieszkania komunalne (41,9 m²).

W województwie małopolskim w 2016 r. największe mieszkania budowano w powiatach: limanowskim (174,8 m²), suskim (165,8 m²) oraz myślenickim (160,2 m²), a najmniejsze w tatrzańskim (121,0 m²),

wielickim (124,7 m²), wadowickim (128,8m²) oraz bocheńskim (129,8 m²). W przypadku miast na prawach powiatów, największą powierzchnię użytkową miały mieszkania w Nowym Sączu (107,3 m²), a najmniejszą w Krakowie (57,5 m²). W Tarnowie budowano mieszkania o średniej powierzchni użytkowej wynoszącej 84,3 m².

W okresie styczeń – grudzień 2016 r. w województwie małopolskim wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 20742 mieszkań, tj. o 19,7 % więcej niż rok wcześniej i o 53,2% więcej niż w 2014 r. (w skali kraju odnotowano wzrost o 12,0% w stosunku do roku poprzedniego i o 35,0% w porównaniu z 2014 r.).

Wyk. 56. **Dynamika liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym**
2010 = 100

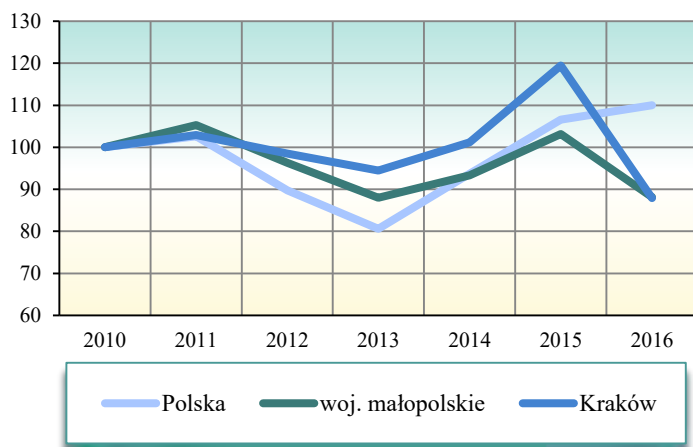

W województwie małopolskim dominowały mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia, przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (52,7%) oraz budowane przez inwestorów indywidualnych (47,2%). W 2016 r. liczba mieszkań, na których budowę przez wymienionych inwestorów wydano pozwolenia zwiększyła się w skali roku odpowiednio o 25,5% i 13,6%. Wzrost wystąpił również w pozostałych formach budownictwa.

Tabl. 23. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie małopolskim**

Formy budownictwa	2015			2016		
	w liczbach biewzględ- nych	w odset- kach	2014 = = 100	w liczbach biewzględ- nych	w odset- kach	2015 = = 100
O g ó ł e m	17334	100,0	128,1	20742	100,0	119,7
Spółdzielcze	9,5	0,04	38,9	16	0,1	228,6
Komunalne (gminne)	6	0,03	7,3	16	0,1	266,7
Zakładowe	1	0,01	x	-	x	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	8710	50,2	154,7	10929	52,7	125,5
Spółeczne czynszowe	-	x	x	-	x	x
Indywidualne	8610	49,7	111,0	9781	47,2	113,6

Wyk. 57. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

W województwie małopolskim w 2016 r. 46,5 % spośród wszystkich pozwoleń na budowę mieszkań wydano w Krakowie - było to o 1,1 p. proc. mniej niż w 2015 r. Na drugiej pozycji w województwie ze znacznie niższym udziałem uplasował się powiat wielicki z udziałem 9,6 %. W przypadku liczby pozwoleń na budowę mieszkań indywidualnych, podobnie jak w zeszłym roku, na pierwszym miejscu nie znajdowała się stolica województwa (6,3% - 4 pozycja) lecz powiat krakowski (17,2%).

dobnie jak w zeszłym roku, na pierwszym miejscu nie znajdowała się stolica województwa (6,3% - 4 pozycja) lecz powiat krakowski (17,2%).

W porównaniu z rokiem 2015 w siedemnastu powiatach nastąpił wzrost liczby wydanych pozwoleń na budowę mieszkań i wahał się on od 0,8% dla powiatu chrzanowskiego do 66,3% dla miasta Nowy Sącz. W przypadku pięciu powiatów odnotowano spadek liczby pozwoleń - największy w powiecie nowosądeckim (o 8,8%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie małopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa małopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
-

RYNEK WEWNĘTRZNY

W województwie małopolskim w 2016 r. (w porównaniu do roku 2015) odnotowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej. Wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2016 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 3,2% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 4,0% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej**^a
(ceny bieżące)

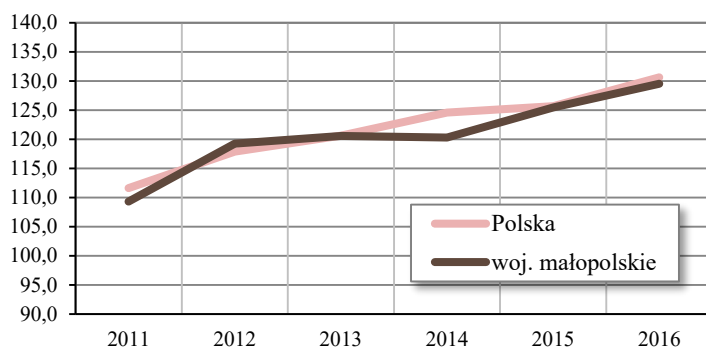
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	100,9	104,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	108,4	107,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	89,7	96,8
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	102,3	107,2
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach.....	113,6	109,3	103,6
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	106,3	110,7
Tekstylia, odzież, obuwie	113,1	108,2	111,5
Meble, RTV, AGD	123,0	104,3	108,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach.....	83,6	115,9	105,4
Pozostałe	95,9	87,7	91,7
MAŁOPOLSKIE			
O g ó ł e m	108,5	104,3	103,2
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	106,0	103,9	119,8
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	103,0	92,4	96,3
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	112,4	103,7	99,1
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach.....	107,8	97,6	66,7

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
MAŁOPOLSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny.....	107,2	113,2	113,0
Tekstylia, odzież, obuwie	103,9	127,3	113,1
Meble, RTV, AGD	117,5	85,8	134,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	105,5	211,1	115,1
Pozostałe	103,9	87,4	90,8

^a Patrz notka a na str. 79.

Wyk. 58. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W województwie małopolskim w trakcie trwania tylko pierwszego wszystkich kwartału 2016 r. notowano niższą dynamikę sprzedaży detalicznej towarów w porównaniu do analogicznych okresów roku poprzedniego.

W całym 2016 r. największy wzrost sprzedaży detalicznej zaobserwowano w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą detaliczną

mebli, RTV oraz AGD (o 34,8%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 19,8%) oraz prasa, książki (o 15,1%). W czterech grupach odnotowano niższą dynamikę sprzedaży niż miało to miejsce w 2015 r.

W strukturze sprzedaży detalicznej w okresie styczeń – grudzień 2016 r. największy udział miały przedsiębiorstwa zgrupowane w kategoriach: „sprzedaż w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych” (37,0%), przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż paliw stałych, ciekłych i gazowych (14,0%) oraz zajmujące się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli oraz części (12,9%).

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie małopolskim (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	103,9	104,2	104,1	104,3	97,9	102,9	102,6	103,2
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	92,5	99,6	102,2	103,9	116,9	120,9	119,8	119,8
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	88,2	92,7	92,7	92,4	73,4	90,4	91,7	96,3
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	109,2	103,4	103,0	102,9	95,1	52,8	98,7	99,1
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	94,8	96,3	97,3	97,6	95,8	93,9	79,5	66,7
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	119,0	116,4	115,1	113,2	110,2	114,5	113,1	113,0
Tekstylia, odzież, obuwie	134,8	130,3	126,7	127,3	104,3	111,5	113,7	113,1
Meble, RTV, AGD	97,7	97,1	96,6	85,8	104,5	124,6	121,2	134,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	186,5	201,7	203,9	211,1	119,3	112,1	112,3	115,1
Pozostałe	75,8	84,8	86,3	87,4	96,8	95,4	95,4	90,8

^a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 79.

W 2016 r. w województwie małopolskim sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych była o 4,8% wyższa niż w roku poprzednim. Natomiast sprzedaż hurtowa w jednostkach hurtowych w skali roku zwiększyła się o 3,8%. W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w minionym roku była wyższa o 6,0% niż w 2015 r. W województwie w skali roku najbardziej zwiększyła się sprzedaż hurtowa i detaliczna pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli (o 88,8%), handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi, naprawa pojazdów samochodowych (o 27,4%) oraz sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana (o 23,3%). Największy spadek, bo o 31,5%, zanotowała sprzedaż hurtowa narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, sprzedaż hurtowa maszyn, urządzeń i dodatkowego wyposażenia (o 10,6%) oraz pozostała wyspecjalizowana sprzedaż hurtowa - spadek o 1,4%.

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie małopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa małopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

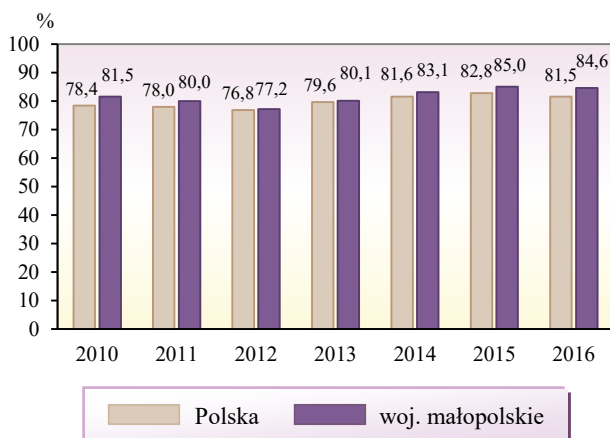
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

Rok 2016 był w województwie małopolskim nieco mniej korzystny dla badanych przedsiębiorstw pod względem wyników finansowych, w porównaniu z rokiem poprzednim. Poprawie uległ wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wynik finansowy brutto, gorszy był natomiast wynik finansowy netto. Część wskaźników ekonomiczno-finansowych uległa poprawie a część pogorszeniu.

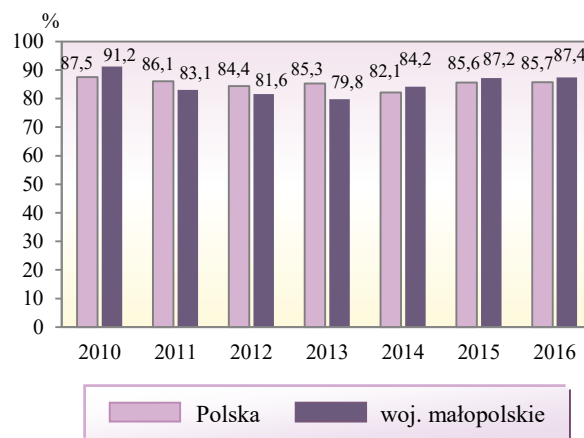
Część wyników finansowych uzyskanych w 2016 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie małopolskim była lepsza niż w roku poprzednim, inne jednak uległy pogorszeniu; niejednoznaczne były również zmiany podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. W województwie poprawie uległy wskaźniki rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a pogorszeniu wskaźniki rentowności brutto i netto. Wskaźnik poziomu kosztów w województwie był wyższy niż przed rokiem (w kraju zmalął).

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330).

Wyk. 59. **Udział (w %) liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 60. **Udział (w %) przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W województwie małopolskim zmniejszył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto, w ogólnej liczbie badanych przedmiotów z 85,0% w 2015 r. do 84,6% w roku 2016, ale ich udział w przychodach ogółem zwiększył się z 87,2% zanotowanych w 2015 r. do 87,4%.

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 187254,5 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były wyższe o 4,7%, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 177445,9 mln zł i wzrosły o 4,8%, co przełożyło się na wzrost wskaźnika poziomu kosztów – w skali roku zwiększył się on o 0,1 p. proc. do wysokości 94,8% (w kraju, w 2016 r. wskaźnik poziomu kosztów zmniejszył się w stosunku do roku 2015 r. i wyniósł 95,0%).

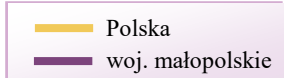
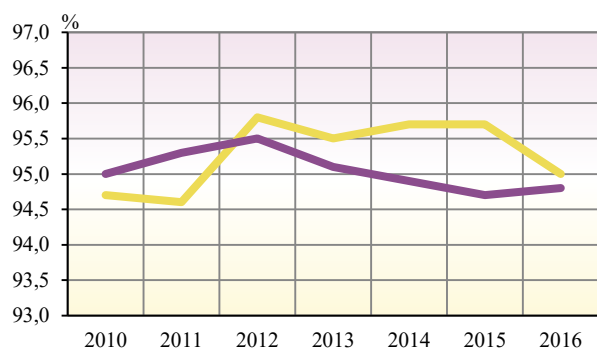
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a w 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

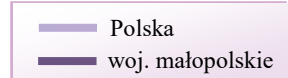
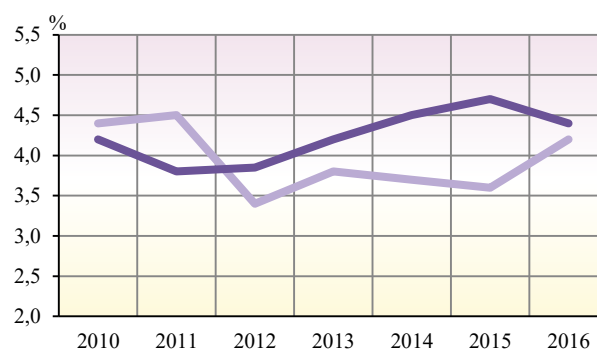
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2016 r. w województwie małopolskim osiągnęły wartość 181815,1 mln zł (wzrost o 4,4% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 172381,0 mln zł (wzrost o 4,2%). Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 9434,1 mln zł) był o 10,1% wyższy niż przed rokiem. Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 9808,6 mln zł, tj. o 2,6% wyższą niż w 2015 r. Po odliczeniu obciążeń (głównie podatku dochodowego), wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 8279,8 mln zł i zmniejszył się o 1,9% w stosunku do uzyskanego w 2015 r.

W omawianym okresie w województwie małopolskim, w przeciwieństwie do sytuacji w kraju, pogorszeniu uległ wynik finansowy na pozostałej działalności operacyjnej (był niższy o 43,8% w porównaniu z 2015 r.). Badane przedsiębiorstwa w województwie zwiększyły stratę na operacjach finansowych (z minus 165,7 mln zł w 2015 r. do minus 273,8 mln zł w 2016 r.). W skali kraju odnotowano natomiast poprawę wyniku na operacjach finansowych (z minus 8125,4 mln zł do minus 2346,0 mln zł).

Wyk. 61. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 62. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Poprawił się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,9% w roku poprzednim do 5,2% w 2016 r.), pogorszyły natomiast wskaźniki rentowności brutto (z 5,3% do 5,2%) i netto (z 4,7% do 4,4%). W skali roku poprawił się wskaźnik płynności finansowej II stopnia (z 99,0% do 100,4%) a pogorszył wskaźnik płynności finansowej I stopnia (z 36,1% do 34,4%). W kraju odnotowano poprawę wszystkich podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych badanych przedsiębiorstw za wyjątkiem wskaźnika poziomu kosztów z całokształtu działalności, który uległ obniżeniu w stosunku do 2015 r.

Tabl. 26. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,7	95,0
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,5	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,3	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,6	4,2
Wskaźnik płynności I stopnia	39,7	38,3	38,8
Wskaźnik płynności II stopnia	105,5	101,0	102
MAŁOPOLSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	95,0	94,7	94,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	4,8	4,9	5,2
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,0	5,3	5,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,2	4,7	4,4
Wskaźnik płynności I stopnia	33,6	36,1	34,4
Wskaźnik płynności II stopnia	100,4	99,0	100,4

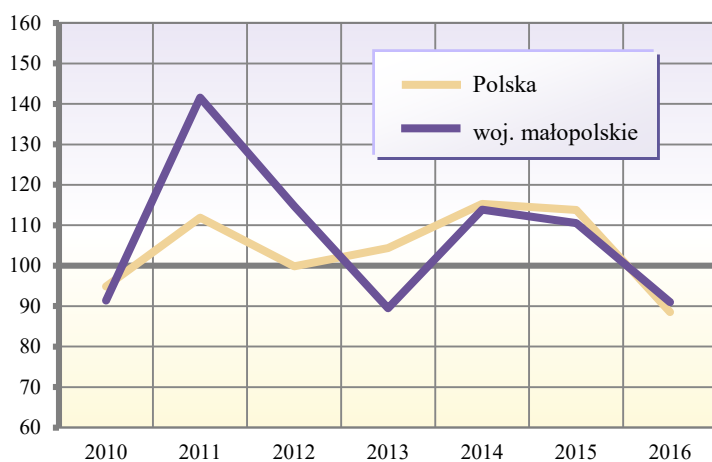
Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie małopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej,
- „Biuletyn statystyczny województwa małopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej, jak również w Banku Danych Lokalnych.

NAKLADY INWESTYCYJNE

W 2016 r., w porównaniu z rokiem 2015, zaobserwowano niższą aktywność inwestycyjną badanych przedsiębiorstw, mających siedzibę na terenie województwa małopolskiego. W skali kraju nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) również były niższe od poniesionych przed rokiem. W ujęciu rocznym w województwie małopolskim zwiększyła się liczba inwestycji rozpoczętych, jednak ich wartość kosztorysowa zmniejszyła się.

Wyk. 63. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)
Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2016 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa małopolskiego, wyniosły 7682,6 mln zł i były niższe o 9,0% od zanotowanych rok wcześniej. W skali kraju spadek wartości nakładów inwestycyjnych był większy od zanotowanego dla województwa małopolskiego i wyniósł minus 11,4%.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89236,8	136474,6	120825,1
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	39,3	35,3
Zakupy	56,8	59,4	63,4
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	46,4	51,0
środków transportu	11,3	13,0	12,4

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
MAŁOPOLSKIE			
O g ó ł e m w m l n z ł	4616,6	8442,2	7683,2
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	44,4	42,9	35,4
Zakupy	55,2	56,8	64,2
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	46,6	46,7	55,5
środków transportu	8,7	10,1	8,8

W omawianym roku w województwie małopolskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia wydatkowano – 4253,7 mln zł (więcej o 7,8% niż w 2015 r.), na budynki i budowle – 2723,7 mln zł (mniej o 24,8%), a na środki transportu – 679,6 mln zł (mniej

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

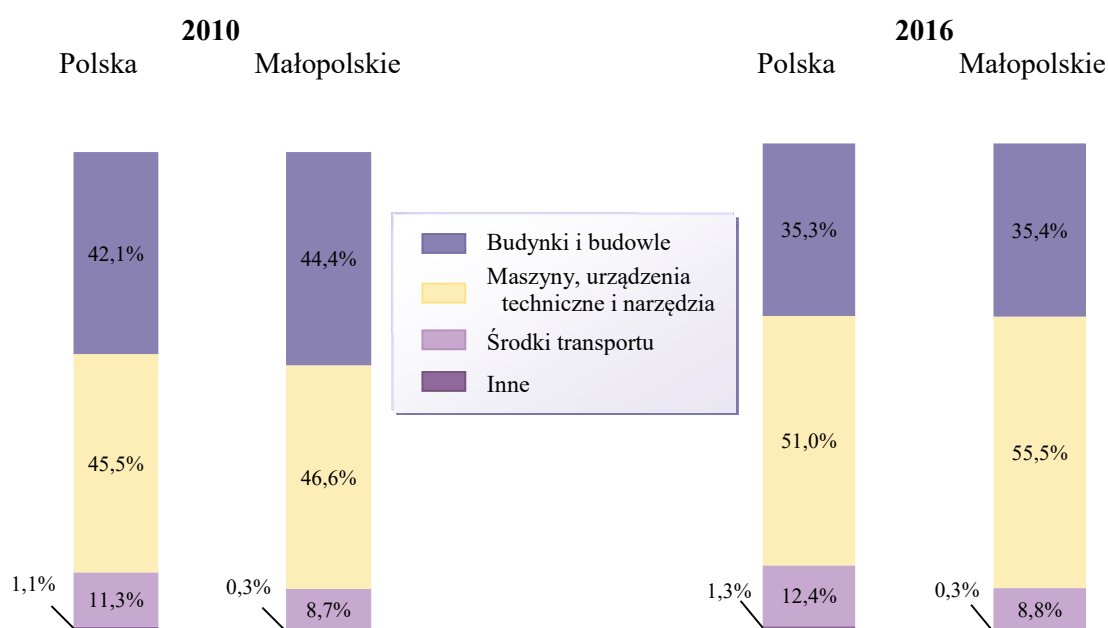
o 20,0%). Nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu wyniosły 4933,3 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyły się w województwie o 2,9%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem w skali roku zmniejszył się o 7,4 p. proc.

Najwięcej nakładów inwestycyjnych w 2016 r. poniosły przedsiębiorstwa działające w sekcji przetwórstwo przemysłowe – stanowiły one 45,9% poniesionych nakładów inwestycyjnych w województwie (udział tej sekcji w skali roku zwiększył się o 4,1 p. proc.). Nakłady

inwestycyjne ponoszone przez przedsiębiorstwa sekcji handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle wynosiły 9,2% (wzrost o 0,1 p. proc. w stosunku do 2015 roku) ogółu poniesionych nakładów w województwie, natomiast nakłady przedsiębiorstw sekcji: transport i gospodarka magazynowa wynosił 5,9% ogółu nakładów (spadek udziału o 4,5 p. proc.).

Największe spadki w udziale nakładów inwestycyjnych w województwie zanotowano w sekcji Transport i gospodarka magazynowa (spadek o 4,5 p. proc., wobec spadku o 5,9% w skali kraju) oraz Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (spadek o 2,5 p. proc., wobec spadku o 2,0 p. proc. w skali kraju).

Wyk. 64. Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)

W województwie małopolskim w 2016 r. najwięcej nakładów inwestycyjnych na środki trwałe przeznaczono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (55,5%), o 8,7 p. proc. więcej niż w roku poprzednim. Nakłady na drugą co do wielkości grupę środków trwałych, budynki i budowle, zmniejszyły swój udział w strukturze o 7,5 p. proc. (z 42,9% w 2015 r. do 35,4% w 2016 r.).

W 2016 r. w województwie małopolskim inwestorzy rozpoczęli realizację 43,5 tys. nowych inwestycji (o 3,5% więcej niż w roku poprzednim) o łącznej wartości kosztorysowej 3664,4 mln zł (spadek o 10,4% w skali roku). Inwestycje polegające na ulepszeniu (tj. przebudowie, rozbudowie, rekonstrukcji lub modernizacji) stanowiły 22,7% liczby wszystkich nowo rozpoczętych inwestycji w województwie małopolskim, z kolei wartość kosztorysowa tych inwestycji stanowiła 31,5% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych w województwie.

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie małopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej,
- „Biuletyn statystyczny województwa małopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM
SELECTED DATA ON MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Ludność ^{ab} (w tys.)	3266,2	3336,7	3346,8	3354,1	3360,6	3368,3	3372,6	3382,3	Population ^{ab} (in thous.)
Na 1000 ludności ^b :									Per 1000 population ^b :
małżeństwa zawarte	5,56	6,11	5,52	5,43	4,95	5,16	5,18	5,33	marriages contracted
urodzenia żywe	10,00	11,10	10,61	10,52	10,22	10,23	10,30	10,76	live births
zgony	8,92	8,88	8,88	9,12	9,02	8,80	9,31	9,10	deaths
przyrost naturalny	1,08	2,22	1,73	1,35	1,20	1,43	0,99	1,66	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	0,98	1,32	1,28	1,07	0,84	0,90	0,93 ^c	1,09	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^d (w tys.)	354,0	412,1	438,4	440,6	431,9	431,1	440,7	460,4	Average paid employment in the enterprise sector ^d (in thous.)
rok poprzedni = 100	101,2	106,4	100,5	98,0	99,8	102,2	104,5	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	178,1	142,2	145,1	161,2	164,4	139,0	119,6	96,5	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	13,8	10,4	10,5	11,4	11,5	9,7	8,3*	6,7	Registered unemployment rate ^a (in %)
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	88,5	83,8	84,2	84,2	87,3	87,7	87,1	87,2	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	83	72	71	85	80	63	40	20	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^e (w %)	55,9	54,7	55,3	55,3	55,8	55,9	55,5	56,0	Activity rate by LFS ^e (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^e (w %)	47,4	49,8	50,2	49,6	49,7	50,8	51,5	53,1	Employment rate by LFS ^e (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^e (w %)	15,2	9,1	9,4	10,4	10,8	9,1	7,2	5,2	Unemployment rate by LFS ^e (in %)

a Stan w końcu roku. *b* Od 2010 r. dane opracowano na podstawie wyników NSP 2011. *c* W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. *d* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *e* Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 rok. *Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.

a As of the end of the year. *b* Data were compiled on the basis of the results of NCP 2011. *c* In case of international migration – data for 2014. *d* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *e* Annual average; data are not fully comparable with the results of the surveys for years preceding 2010. *Data revised in comparison to earlier published.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	2236,00	3113,61	3313,51	3393,36	3507,24	3661,51	3876,04	4065,97	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a (in zł)
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	.	756,1	744,5	733,7	726,9	719,7	718,8	719,2	Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)
rok poprzedni = 100	.	99,3	98,5	98,5	99,1	99,0	99,9	100,1	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	.	1543,10	1622,90	1715,35	1812,30	1883,10	1938,81	1975,40	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)
rok poprzedni = 100	.	106,5	105,2	105,7	105,7	103,9	103,0	101,9	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	.	924,05	955,17	1021,60	1084,34	1107,41	1140,46	1146,98	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)
rok poprzedni = 100	.	104,7	103,4	107,0	106,1	102,1	103,0	100,6	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):									Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)
ogółem	102,2	102,6	104,3	103,6	100,8	99,9	99,2	99,6	total
żywność i napoje bezalkoholowe	101,7	102,9	106,0	103,8	102,5	99,1	98,6	101,2	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	94,9	95,4	99,2	97,8	96,4	95,8	95,8	97,4	clothing and footwear
mieszkanie	103,8	103,4	105,1	105,2	100,7	100,9	100,6	99,0	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	31,8	30,4	32,7	33,8	31,0	35,8	32,7*	35,7	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) w szt.:									Farm animals stock per 100 ha agricultural land (as of June) in heads:
bydło	.	33,0 ^b	28,9	33,2	32,1	31,4	32,3	33,3 ^d	cattle
trzoda chlewna ^c	.	59,9 ^b	43,2	40,9	30,8	35,3	35,3	32,8 ^d	pigs ^c

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^c W latach 2005-2013 Stan w końcu lipca. ^d Dane nieostateczne. *Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b Data of Agricultural Census as of 30 Jun. ^c In 2005-2013 as of the end of Jul. ^d Preliminary data for 2016. *Data revised in comparison to earlier published.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):									<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	68,0	122,3	128,0	103,5	99,8	81,2	98,5	93,8	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywcza rzeźnego wołowego (bez cieląt)	120,6	111,6	117,0	116,7	100,1	89,7	105,2*	96,3	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywcza rzeźnego wieprzowego	90,4	85,8	120,2	110,1	98,3	90,3	89,5*	105,1	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:									<i>Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	9,2	6,7	5,4	6,0	5,9	5,9	5,9	6,7	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	8,7	6,4	5,1	6,1	5,7	5,6	5,7	6,4	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	120,4	115,0	102,9	98,2	100,1	102,6	102,3	<i>Sold production of industry ^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	168,5	170,7	181,2	180,1	174,2	174,7	180,0	184,8	<i>Average paid employment in industry ^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	100,3	106,2	99,4	96,8	100,3	103,0	102,7	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	126,5	118,5	93,0	92,5	107,6	101,1	88,4	<i>Sold production of construction ^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	107,2	130,8	98,5	87,8	106,4	105,6	85,9	<i>Construction and assembly production ^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	29,8	41,6	45,7	45,6	41,1	38,6	37,3	37,6	<i>Average paid employment in construction ^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	107,0	110,0	99,6	90,2	93,9	96,6	100,7	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *Data revised in comparison to earlier published.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM (dok.)

SELECTED DATA ON MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	10704	12264	12634	15294	15482	15630	14600	17379	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	98,9	65,3	103,0	121,1	101,2	101,0	93,4	119,0	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	3,3	3,7	3,8	4,6	4,6	4,6	4,3	5,1	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	106,8	114,9	112,1	104,8	106,7	102,1	106,4	95,3	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	108,5	109,3	109,1	101,1	99,8	104,3	103,2	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^{bc}	289712	331363	331595	343375	351074	356785	363883	371107	<i>Entities of the national economy^{bc}</i>
rok poprzedni = 100	100,3	105,5	100,1	103,6	102,2	101,6	102,0	102,0	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	16146	22530	24282	26714	29436	32096	36083	40150	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	106,0	108,1	107,8	110,0	110,2	109,0	112,4	111,3	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2701	3740	3924	4186	4463	4819	5112	5906	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	106,7	104,8	104,9	106,7	106,6	108,0	106,1	115,5	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przed- siębiorstwach niefinansowych ^d (w %) ..	.	95,0	95,3	95,5	95,1	94,9	94,7	94,8	<i>Cost level indicator in enterprises ^d (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przed- siębiorstwach niefinansowych ^d (w %):									<i>Turnover profitability rate in enter- prises ^d (in %):</i>
brutto	5,0	4,7	4,5	4,9	5,1	5,3	5,2	<i>gross</i>
netto	4,2	3,8	3,8	4,2	4,5	4,7	4,4	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsięw- zięciach ^d (w mln zł; ceny bieżące)	3620,8	4616,5	6536,3	7498,5	6709,0	7637,1	8442,2	7683,2	<i>Investment outlays in enterprises ^d (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	91,4	141,6	114,7	89,5	113,8	110,5	91,0	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Od 2014 r. bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. ^d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Since 2014 excluding entities for which the information about the business address does not exist in the REGON register. ^d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY

SELECTED DATA ON MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Ludność ^a (w tys.)	A	3370,7	3372,6
Population ^a (in thous.)	B	3376,3	3382,3
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	439,5	441,2	441,7	441,7	440,7	439,7	440,7	440,8	441,5	442,4	443,6	443,4
Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	B	455,6	456,9	460,5	461,2	461,7	463,9	465,9	465,4	465,3	465,6	466,8	465,7
poprzedni miesiąc = 100	A	101,3	100,4	100,1	100,0	99,8	99,8	100,2	100,0	100,2	100,2	100,3	100,0
previous month = 100	B	102,7	100,3	100,8	100,1	100,1	100,5	100,4	99,9	100,0	100,1	100,2	99,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	101,4	101,9	102,0	102,1	102,0	101,6	101,8	101,8	101,9	102,1	102,2	102,2
corresponding month of previous year = 100	B	103,7	103,6	104,2	104,4	104,8	105,5	105,7	105,6	105,4	105,2	105,2	105,0
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	145,8	146,4	142,2	135,2	128,6	122,6	119,7	118,1	117,3	115,6	116,9	119,6
Registered unemployed persons ^a (in thous.)	B	125,5	126,5	122,0	115,6	109,6	103,4	99,8	97,6	96,1	94,7	95,0	96,5
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	10,1	10,1	9,9	9,4	9,0	8,6	8,4	8,3	8,3	8,2	8,2	8,3*
Registered unemployment rate ^a (in %)	B	8,6	8,7	8,4	8,0	7,6	7,2	7,0	6,8	6,7	6,6	6,6	6,7
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	4499	7141	8237	7652	8226	7753	7475	7782	7894	7017	5724	4504
Job offers declared during a month	B	5501	9155	9966	9152	8341	10283	8709	9577	10110	8500	8093	6348
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	47	37	29	25	23	18	19	18	18	22	25	40
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	34	24	20	18	16	13	13	12	11	13	14	20
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	3663,84	3724,28	4017,11	3856,22	3771,68	3820,12	3887,78	3813,93	3851,29	3888,97	3918,49	4120,70
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	B	3848,55	3897,05	4238,07	4113,47	3962,59	4121,44	4058,32	4038,79	4091,76	4062,61	4107,34	4307,70
poprzedni miesiąc = 100	A	93,8	101,6	107,9	96,0	97,8	101,3	101,8	98,1	101,0	101,0	100,8	105,2
previous month = 100	B	93,4	101,3	108,8	97,1	96,3	104,0	98,5	99,5	101,3	99,3	101,1	104,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	104,8	106,6	105,9	106,5	105,2	105,3	106,2	105,5	104,8	105,2	105,8	105,5
corresponding month of previous year = 100	B	105,0	104,6	105,5	106,7	105,1	107,9	104,4	105,9	106,2	104,5	104,8	104,5

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. * Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. * Data revised in comparison to earlier published.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^a consumer goods and services ^a													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 corresponding period of previous year = 100	A	.	.	98,4 ^a	.	.	99,1 ^b	.	.	99,5 ^c	.	.	99,6 ^d
	B	.	.	99,5 ^a	.	.	99,4 ^b	.	.	99,4 ^c	.	.	100,3 ^d
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	109,6	99,8	96,5	119,7	84,0	96,9	103,0	103,3	103,9	97,4	100,6	100,8
	B	101,4	93,8	99,2	100,7	100,8	101,9	94,6	97,2	96,8	98,0	105,9	105,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	81,4	82,9	83,8	93,9	77,5	78,4	89,5	100,0	106,7	109,8	117,9	112,3
	B	103,8	97,5	100,3	84,4	101,3	106,6	97,9	92,1	85,8	86,3	90,9	95,2
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	101,4	106,5	101,6	99,0	96,5	104,2	93,8	102,0	99,1	101,2	102,4	98,2
	B	103,3	90,8	96,4	107,4	104,2	95,5	97,9	98,9	104,4	92,3	107,5	107,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	94,5	101,1	106,0	102,8	99,9	105,4	100,1	104,2	102,0	109,3	114,9	105,4
	B	107,3	91,5	86,8	94,2	101,7	93,3	97,4	94,5	99,5	90,7	95,2	104,0
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	97,2	103,7	101,4	96,7	100,5	101,7	100,4	102,3	103,2	96,7	89,7	97,7
	B	100,4	105,0	103,2	100,2	102,1	112,2	107,8	104,1	98,9	95,5	97,4	104,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	81,6	93,2	87,0	85,3	81,1	82,7	80,4	83,7	90,6	119,0	87,6	90,7
	B	93,7	94,8	96,6	100,1	101,6	112,2	120,5	122,7	117,6	116,1	126,0	134,5

a–d Dane dotyczą okresów (miesiące): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

a–d Data concern periods (months): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	5,5	6,2	6,1	5,6	5,9	6,4	6,3	6,3	6,1	5,9	5,5	5,3
	B	5,5	5,9	6,2	6,4	6,1	7,2	7,4	8,0	7,7	7,8	7,4	7,9
<i>Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>													
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry ^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	94,7	104,2	118,0	91,9	99,7	102,3	102,5	87,6	112,9	100,8	101,3	91,2
<i>previous month = 100</i>	B	92,3	110,0	108,4	98,0	98,3	107,5	93,7	97,7	108,9	96,5	101,5	92,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,3	107,1	108,9	103,6	101,2	103,9	101,4	102,9	98,5	98,6	108,1	102,9
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	100,3	105,9	97,2	103,7	102,2	107,4	98,2	109,6	105,7	101,2	101,4	103,0
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production ^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	36,8	126,4	116,0	109,7	108,5	128,2	89,4	106,8	105,9	100,9	95,7	127,2
<i>previous month = 100</i>	B	31,0	126,5	113,5	118,2	111,0	114,8	74,1	108,3	127,6	102,5	108,7	111,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	109,7	111,8	109,4	110,4	120,4	120,8	104,3	111,9	100,3	100,4	95,5	102,3
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	86,2	86,2	84,4	90,9	93,0	83,3	69,0	69,9	84,3	85,6	97,2	85,2
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	1599	2821	3753	5176	6364	7100	8068	9155	10037	11349	13183	14600
	B	1888	3193	4162	6258	7507	8307	10169	11461	12227	13696	15514	17379
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	104,2	81,0	82,7	92,8	96,3	94,8	89,9	90,9	90,9	89,4	93,4	93,4
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	118,1	113,2	110,9	120,9	118,0	117,0	126,0	125,2	121,8	120,7	117,7	119,0

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)
SELECTED DATA ON MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods ^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	77,2	100,8	116,9	90,2	102,2	107,8	97,1	98,2	101,9	98,1	97,8	128,9
<i>previous month = 100</i>	B	68,8	100,9	118,7	95,0	102,4	109,0	92,0	101,5	102,7	98,1	99,1	127,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,0	101,3	109,3	99,1	103,1	106,4	106,4	105,3	101,9	102,8	106,3	108,6
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	96,8	96,9	98,4	103,6	103,9	104,9	99,4	102,7	103,5	103,5	105,0	103,9
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	356729	357318	357524	358491	359453	360853	361839	362906	363813	364912	364100	363883
<i>Entities of the national economy ^b</i>	B	364357	365021	365737	366729	368085	367018	367729	368522	369501	370181	370478	371107
w tym spółki handlowe	A	32427	32755	33131	33438	33735	34012	34377	34647	34987	35331	35698	36083
<i>of which commercial companies</i>	B	36366	36745	37119	37519	37872	38214	38512	38804	39108	39366	39769	40150
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	4842	4844	4857	4960	4967	4973	4980	5037	5087	5091	5103	5112
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	5319	5385	5439	5488	5539	5611	5666	5709	5780	5818	5851	5906
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c : <i>Profitability rate of turnover in non-financial enterprises ^c:</i>													
brutto (w %)	A	.	.	4,6	.	.	5,1	.	.	5,6	.	.	5,3
<i>gross (in %)</i>	B	.	.	7,2	.	.	7,0	.	.	5,7	.	.	5,2
netto (w %)	A	.	.	3,7	.	.	4,4	.	.	4,9	.	.	4,7
<i>net (in %)</i>	B	.	.	6,1	.	.	6,1	.	.	4,9	.	.	4,4
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	1437,9	.	.	3360,3	.	.	5281,2	.	.	8442,2
<i>Investment outlays in non-financial enterprises ^c (in mln zł; current prices)</i>	B	.	.	1357,8	.	.	3098,2	.	.	5075,9	.	.	7683,2
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	98,9	.	.	106,5	.	.	105,8	.	.	110,5
<i>(ceny bieżące)</i>	B	.	.	94,4	.	.	92,2	.	.	96,1	.	.	91,0
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>													

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.
c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.
c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

poleca uwadze Czytelników następujące publikacje:

ROCZNIKI STATYSTYCZNE

- Rocznik Statystyczny Województwa Małopolskiego 2017
- Województwo Małopolskie 2017 - podregiony, powiaty, gminy
- Rocznik Statystyczny Krakowa 2017

ANALIZY STATYSTYCZNE

- Podregion nowosądecki w latach 2013-2015
- Podregion nowotarski w latach 2013-2015

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

- Biuletyn Statystyczny Województwa Małopolskiego
- Biuletyn Statystyczny Miasta Krakowa
- Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie małopolskim, 2016 r.
- Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego w 2016 r.
- Rolnictwo w województwie małopolskim w 2016 r.
- Turystyka w województwie małopolskim w 2016 r.
- Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie małopolskim w 2016 r.
- Gospodarka mieszkaniowa w województwie małopolskim w latach 2015 i 2016
- Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie małopolskim w 2016 r.
- Rynek pracy w województwie małopolskim w 2016 r.

POZA SERIAMI

- Informator statystyczny - miasto Nowy Sącz 2017
- Informator statystyczny - miasto Tarnów 2017

FOLDERY I MATERIAŁY OKOLICZNOŚCIOWE

- Plan wydawniczy Urzędu Statystycznego w Krakowie 2017
- Województwo małopolskie w liczbach 2017

W 2017 r. zaplanowano także do wydania publikację ogólnopolską:

- Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w 2016 r.

* * * * *

Publikacje można zamówić

W URZĘDZIE STATYSTYCZNYM W KRAKOWIE
UL. KAZIMIERZA WYKI 3, TEL. 12 415 60 11, FAX: 12 361 01 91
e-mail: SekretariatUSKRK@stat.gov.pl
Nasz adres w internecie <http://krakow.stat.gov.pl>